

Financiële analyse toekomstscenario's

<00 maand 2025>

Classificatie:
Intern gebruik
Projectnummer:
<P0000000>

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Bestuurlijke herindeling	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel van de analyse	5
1.3 De hoofdvragen	6
1.4 Deelvragen	6
1.5 Beantwoording van de deelvragen	7
1.6 Beantwoording van de hoofdvraag	14
Hoofdstuk 3 De aanpak	16
3.1 Aanpak in vier stappen	16
Hoofdstuk 4 Structuurkenmerken	18
4.1 Centrumfunctie en sociale structuur	18
4.2 Structuurkenmerken na herindeling	19
4.3 Bevolkings- en huishoudensprognoses na herindeling	20
Hoofdstuk 5 Toezicht bij herindeling	23
Hoofdstuk 6 Algemene uitkering bij herindeling	25
6.1 Algemene uitkering	25
6.2 Tijdelijke verdeelmaatstaf Herindeling	30
6.3 Frictiekosten	32
Hoofdstuk 7 Gevolgen voor verbonden partijen	37
7.1 Risicoanalyse van de verbonden partijen	37
7.2 Mogelijke uittredingskosten	40
Hoofdstuk 8 Risico-inschatting en onzekerheden	42
8.1 Risicoprofiel en weerstandsvermogen	42
8.2 Grondexploitaties	45
8.3 Sociaal domein	49
Hoofdstuk 9 De financiële positie bij de onderscheiden toekomstscenario's	59
9.1 Overzicht van de meerjarige begrotingssaldi	59
9.2 Financiële ratio's	60
Hoofdstuk 10 Investeringsruimte	61
10.1 Onderhoud kapitaalgoederen	61
10.2 Investeringsniveau	61
10.2 Onderhoudsplannen voor de openbare ruimte	62
10.2 Kwaliteitsniveau	62
Hoofdstuk 11 Bedrijfsvoering	63
11.1 Kengetallen bedrijfsvoering	63
11.2 Structurele effecten	64
Hoofdstuk 12 Eigen inkomsten/woonlasten	65
12.1 Harmonisatie van belastingen	65
12.2 Samenvattend overzicht van de woonlasten	66
12.3 Uitgangspunten voor de berekening	68
12.4 OZB - uitgangspunt 2025	68

12.6 Gevolgen voor de niet-woningen.....	70
12.6 Afvalstoffenheffing en rioolheffing.....	71
12.7 Overige belastingen.....	73
12.8 Onbenutte belastingcapaciteit.....	74
Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur.....	77
Bijlage 2: Lijst van geïnterviewde functionarissen.....	79
Bijlage 3: Uitgangspunten voor de berekening van de woonlasten.....	80
Bijlage 4: Gevolgen voor afvalstoffenheffing en rioolheffing.....	85
Bijlage 5: Overzicht investeringsplanning.....	90
Bijlage 6: Geprognoseerde balansen.....	92
Bijlage 7: Opgenomen tabellen.....	95

Hoofdstuk 1 | Bestuurlijke herindeling

1.1 Aanleiding

De ambtelijke werkzaamheden voor de gemeente Heiloo worden uitgevoerd door de BUCH-organisatie. Dit is een werkorganisatie die de ambtelijke taken uitvoert voor de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo. Het is een samenwerkingsverband tussen deze vier gemeenten, waarbij de BUCH de ondersteunende taken uitvoert en de gemeenten hun eigen politieke organen (college en raad) behouden. Een aantal van de deelnemende gemeenten bezint zich op de eigen toekomst, met de vraag of een zelfstandig voortbestaan, met ondersteuning door de BUCH organisatie, een realistisch toekomstperspectief is.

1.1.1 Bestuurskrachtonderzoek Heiloo onvoldoende bestuurskrachtig

De gemeenteraad van Heiloo heeft tussen juli 2024 en februari 2025 een bestuurskrachtonderzoek uit laten voeren. Dit onderzoek is uitgevoerd om te toetsen of de gemeente nu en in de toekomst voldoende bestuurskrachtig is om maatschappelijke opgaven het hoofd te kunnen bieden. Het onderzoek is uitgevoerd door Partners+Pröpper. Een begeleidingscommissie met een afvaardiging vanuit de gemeenteraad van Heiloo heeft het onderzoek deze maanden begeleid.

1.1.2 Het rapport 'Gemeente Heiloo Bestuurskrachtontwikkeling'

Op 6 maart 2025 is het eindrapport 'Gemeente Heiloo Bestuurskrachtontwikkeling' opgeleverd. Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente Heiloo onvoldoende bestuurskrachtig is om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen. Op 15 april jl. vond tijdens een raadscommissie de behandeling van het rapport plaats. Op 27 mei jl. heeft de gemeenteraad van Heiloo besloten om het college een opdracht te geven een onderzoekskader op te leveren. Behandeling in de raadscommissie van 3 juli jl. heeft geresulteerd in een verkenning naar de volgende toekomstscenario's:

- bestuurlijke fusie met de vier BUCH-gemeenten;
- bestuurlijke fusie met drie van de vier BUCH-gemeenten: Uitgeest, Castricum en Heiloo EN Bergen, Castricum en Heiloo;
- bestuurlijke fusie met twee van de BUCH-gemeenten; Bergen-Heiloo en Castricum-Heiloo;
- voortzetting samenwerking binnen de BUCH-organisatie (met eventuele uittreding van Uitgeest);
- volledig zelfstandig doorgaan als gemeente Heiloo.

1.1.3 Zoveel als mogelijk aansluiten bij de aanpak in Castricum en Uitgeest

In de gemeenten Castricum en Uitgeest vinden vergelijkbare verkenningen plaats, met behoefte aan een onderzoekskader. U hebt aangegeven zo veel als mogelijk hierbij te willen aansluiten. Dit onderzoek naar de financiële aspecten van de toekomstscenario's van Heiloo is uitgevoerd in afstemming met Castricum en Uitgeest.

1.2 Doel van de analyse

Het financiële perspectief geeft inzicht in de financiële effecten van de verschillende bestuurlijke toekomstscenario's voor de gemeente Heiloo en haar inwoners. Het geeft inzicht in de kosten die samenhangen met elk fusiescenario, de opbrengsten of kostenverminderingen en het financiële perspectief van een toekomstige gemeente en de effecten voor de woonlasten van inwoners van Heiloo.

1.3 De hoofdvragen

De vragen van de drie gemeenten zijn grotendeels overlappend. Omwille van een eenduidig beeld in de drie gemeenten gaan we uit van een gezamenlijke vraagstelling.

Het onderzoek gaat uit van de volgende twee hoofdvragen:

1. Wat is het financiële perspectief van ieder fusiescenario voor de toekomstige gemeente en de inwoners van Heiloo?
2. Welke kosten zijn er verbonden aan elk fusiescenario (uittreding, samenvoeging, inrichting en frictie), welke tegemoetkomingen en kostenverminderingen zijn hierbij te verwachten en wat is hiermee het financiële beeld van een toekomstige gemeente in financiële kengetallen en ten aanzien van de woonlasten voor inwoners van Heiloo?

1.4 Deelvragen

Om deze hoofdvraag te beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

Deelvragen ten aanzien van de lasten van de fusie

1. Wat zijn de (financiële) voorwaarden en kosten voor uittreding van Heiloo uit de verbonden partijen bij de verschillende toekomstscenario's?
2. Wat zijn de te verwachten samenvoegings-, inrichtings- en frictiekosten bij elk van de toekomstscenario's?
3. Zijn er andere financiële consequenties en risico's te voorzien?

Deelvragen ten aanzien van de baten van de fusie

4. Wat bedraagt de verwachte vergoeding vanuit het gemeentefonds op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling voor elk van de toekomstscenario's?
5. Welke lastenverminderingen zijn er op hoofdlijnen te voorzien bij fusie in elk van de scenario's? Betrek hierbij ook het effect op de organisatiekosten (inclusief kosten voor raad, griffie, college en staf), overhead, bijdragen aan GR-en.

Deelvragen ten aanzien van het financiële perspectief nieuwe gemeente

6. Wat is het financiële perspectief van de betrokken fusiepartners?
7. Wat is het financieel meerjarenperspectief en de financiële positie in elk van de toekomstscenario's?
8. Wat is het financiële perspectief voor de nieuwe gemeente in elk van de toekomstscenario's in 2029 aan de hand van de financiële kengetallen?
9. Wat is de afhankelijkheidsratio van de Algemene Uitkering van het gemeentefonds in elk van de toekomstscenario's?
10. Wat is de omvang van de investeringsruimte in elk van de toekomstscenario's?
11. Wat zijn de gevolgen van bestuurlijke fusie voor de woonlasten van inwoners in Heiloo in elk van de toekomstscenario's?

1.5 Beantwoording van de deelvragen

Deelvraag 1: Wat zijn de (financiële) voorwaarden en kosten voor uittreding van Uitgeest uit de verbonden partijen bij de verschillende toekomstscenario's?

Alleen bij de fusiescenario's waar Uitgeest bij betrokken is, is er sprake van een desintegratieschade. Het gaat hierbij om de GGD en de veiligheidsregio. Hoewel de jurisprudentie uit lijkt te gaan van een maximumscenario van omgerekend 3 maal de jaarvergoeding, wordt alom onderkend dat dit een te hoge inschatting is. Wij gaan voorshands uit van de veronderstelling dat de desintegratieschade 1 à 1,5 keer de jaarlijkse bijdrage bedraagt. In dat geval zouden de uittredingskosten bij een fusiescenario met Uitgeest uitkomen op een bedrag van € 1,5 tot € 2,3 miljoen.

Deelvraag 2: Wat zijn de te verwachten samenvoegings-, inrichtings- en frictiekosten bij elk van de toekomstscenario's?

Afhankelijk van het te kiezen scenario variëren de samenvoegings-, inrichtings- en frictiekosten. Hoewel in dit stadium niet anders dan gewerkt kan worden met globale uitgangspunten, geven eerdere studies wel enige indicatie. Als er sprake is van ontvlechting van de BUCH, dan is er sprake van frictiekosten. De gemeenschappelijke regeling moet worden opgeheven. De organisatie dient te worden ontbonden, wat de beëindiging van contracten en de verdeling van de inboedel met zich meebrengt. De medewerkers moeten over nieuwe organisaties worden geplaatst, inclusief het opnieuw ontwerpen van een nieuwe organisatiestructuur. Een tweede forse opgave is de ontvlechting en de opbouw van ICT. Contracten moeten worden gewijzigd en nieuwe aanbestedingsprocedures moeten worden doorlopen. Ook de implementatie van nieuwe ICT leidt tot extra kosten. Daarnaast zal ook het personeel moeten worden geplaatst in de nieuwe gemeenten, wat mogelijk kan leiden tot desintegratie schade. Onder samenvoegings- en inrichtingskosten bij een bestuurlijke fusie bestaan ondermeer uit:

- het aansturen en inrichten van een projectorganisatie voor de gemeentelijke herindeling;
- voorbereiding van verkiezingen;
- inrichten van de griffie;
- de ontwikkeling van een visie op de nieuwe gemeente
- inrichten van de politiek-bestuurlijke ICT-systemen;
- inrichten van de topstructuur;
- uniformering van beleid;
- doorlopen van de ARHI-procedures;
- eventuele verhuizingen;
- herinrichten van de P&C-cyclus en de onderliggende administraties.

Continuering van de BUCH organisatie heeft tot gevolg dat er geen sprake hoeft te zijn van ontvlechttingskosten. In de andere gevallen is daar wel sprake van. Het samengaan van gemeenten brengt wel harmonisatiekosten met zich mee. De onderstaande bedragen zijn een inschatting. De frictiekosten dienen later te worden berekend op een wijze die past bij de omvang en schaal van het betreffende toekomstscenario.

Tabel 1: Overzicht van de ingeschatte samenvoegings, inrichtings en frictiekosten bij de toekomstscenario's

	Zelfstandig Heiloo	Zelfstandig binnen BUCH	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Totaal incidenteel	€ 3.200.000	0	€ 4.200.000	€ 6.000.000	€ 7.300.000	€4.400.000	€ 4.900.000

Deelvraag 3: Zijn er andere financiële consequenties en risico's te voorzien?

Voor de beantwoording van deze deelvraag is een analyse gemaakt van de ingeschatte risico's (de benodigde weerstandscapaciteit) en de buffers (de beschikbare weerstandscapaciteit) die daar tegenover staan. Dat leidt tot de volgende ratio's voor de onderscheiden scenario's. Voor een belangrijk deel hebben de gesignaleerde risico's betrekking op dezelfde onderwerpen (Jeugdzorg, Bijstand, Algemene Uitkering), met dien verstande dat voor Heiloo en Castricum de problematiek met betrekking tot de aansluiting op de A9 een apart risico vormt.

Tabel 2: Overzicht van de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit voor de onderscheiden fusiescenario's

	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest, Castricum en Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Benodigde weerstandscapaciteit	32.2	19.4	19.8	12.5	16.0
Beschikbare weerstandscapaciteit	124.2	58.7	115.4	88,1	49,9
Ratio weerstandsvermogen	3.9	3.0	5.8	7.0	3.1
<i>Exclusief onbenutte belastingcapaciteit</i>	3.4	2.6	5,2	6,2	2,7

(Bron: jaarrekeningen 2024)

De risico's met betrekking tot het sociaal domein zijn beperkt en weinig onderscheidend voor de diverse fusiescenario's. Weliswaar zijn er verschillen tussen gemeenten, met name wat betreft de leeftijdsopbouw. In alle vier gemeenten is evenwel sprake van eenzelfde (sterke) sociale structuur. De belangrijkste onderlinge verschillen worden verevend via de maatstaven van de algemene uitkering en het beleid wordt in onderlinge samenhang binnen de BUCH organisatie vormgegeven en in regionaal verband uitgevoerd.

Bij de openbare ruimte zijn de risico's weinig onderscheidend voor elk van de fusiescenario's. Voor de belangrijkste onderdelen van de kapitaalgoederen (wegen, riolering, groen) zijn onderhoudsplannen aanwezig. Deze plannen zullen nog wel op elkaar moeten worden afgestemd. Een grote onzekere factor vormt de onderwijshuisvesting en de vervanging van het maatschappelijk vastgoed. Dit vormt een aandachtspunt voor de verdere uitwerking.

Voor de belangrijkste risico's binnen de grondexploitatie zijn voorzieningen gevormd. Op termijn wordt nog een bescheiden winst verwacht. De risico's voor bij de grondexploitaties zijn beperkt en daarmee weinig onderscheidend voor elk van de fusiescenario's. In de onderstaande tabel geven we de perspectieven weer.

Tabel 3: Samenvattend overzicht van de grondexploitaties

	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo	Zelfstandig Heiloo
Boekwaarde van de grondexploitatie	€ 9,1 miljoen	€ 8.3 miljoen	€ 9,6 miljoen	€ 4,2 miljoen	€ 8,8 miljoen	€ 3,4 miljoen
Te verwachten	€ 3,2 miljoen	€ 2.1 miljoen	€ 3,3 miljoen	€ 2,0 miljoen	€ 2,2 miljoen	€ 0,9 miljoen

	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo	Zelfstandig Heiloo
winst op termijn						
Reserve grondexploitatie	€ 2,6 miljoen	€ 1.3 miljoen	€ 2,1 miljoen	€ 1,3 miljoen	€ 0,8 miljoen	€ 0,0 miljoen*
Nieuwe ontwikkelingen	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt

*) Exclusief de reserve bovenwijkse voorzieningen van de gemeente Heiloo
(Bron: Jaarrekening 2024)

Andere financiële consequenties die mogelijk worden voorzien, zijn bij de beantwoording van de andere deelvragen in rekening gebracht.

Deelvraag 4: Wat bedraagt de verwachte vergoeding vanuit het gemeentefonds op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling voor elk van de toekomstscenario's?

De tijdelijke maatstaf herindeling is van toepassing op gemeenten die het voornemen hebben over te gaan tot wijziging van de gemeentelijke indeling. Op deze manier biedt het Rijk financiële ondersteuning bij de overgang naar de nieuwe situatie. De uitkering van de tijdelijke maatstaf herindeling vindt plaats over een periode van vijf jaar en de regeling kent twee fasen: :

- **Voor de herindeling:** In het jaar voorafgaand aan de fusie ontvangen de betrokken gemeenten 20% van het totale bedrag. Dit bedrag wordt gelijkmatig verdeeld over alle gemeenten die deelnemen aan het herindelingstraject.
- **Na de herindeling:** Vanaf het moment dat de nieuwe gemeente van start gaat, wordt het resterende bedrag uitgekeerd. De nieuwe gemeente ontvangt 40% van het totaalbedrag in het eerste jaar na de fusie en vervolgens telkens 20% in elk van de daaropvolgende jaren.

Voor de onderscheiden fusiescenario's leidt dit tot de volgende uitkomsten.

Tabel 4: Uitkomsten berekening herindelingsmaatstaf

	Scenario Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Scenario Uitgeest Castricum en Heiloo	Scenario Bergen Castricum en Heiloo	Scenario Bergen en Heiloo	Scenario Castricum en Heiloo	Zelfstandig Heiloo
Totaal vergoeding afgerond	€ 20.200.000	€ 12.000.000	€ 13.600.000	€ 6.500.000	€ 6.500.000	0

Prijspeil meicirculaire 2025

De frictievergoeding vanuit de algemene uitkering bedraagt € 20 miljoen bij een fusie met de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo. In geval van een fusie met Bergen of Castricum bedraagt de vergoeding circa € 6,5 miljoen. De frictievergoeding lijkt voornamelijk toereikend om de ingeschatte frictiekosten (zie deelvraag 2) te bekostigen.

Uitzondering daarop is een scenario dat uitgaat van een zelfstandig Heiloo zonder de BUCH. In dat geval zijn er wel ontvlechtingskosten, maar ontbreekt een vergoeding uit hoofde van de herindelingsmaatstaf. Dat leidt tot het volgende beeld:

Tabel 5: Frictiekosten, afgezet tegen de frictiekostenvergoeding

	Zelfstandig Heiloo	Zelfstandig binnen BUCH	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Totaal frictiekosten incidenteel	€ 3.200.000	0	€ 4.200.000	€ 6.000.000	€ 7.300.000	€ 4.400.000	€ 4.900.000
Frictiekosten vergoeding	0	0	€ 20.200.000	€ 12.000.000	€ 13.600.000	€ 6.500.000	€ 6.500.000
Ruimte binnen het budget	- € 3.200.000	0	€ 16.000.000	€ 6.000.000	€ 6.300.000	€ 2.100.000	€ 1.600.000

Deelvraag 5: Welke lastenverminderingen zijn er op hoofdlijnen te voorzien bij fusie in elk van de scenario's? Betrek hierbij ook het effect op de organisatiekosten (inclusief kosten voor raad, griffie, college en staf), overhead, bijdragen aan GR-en.

Bij een gemeentelijke herindeling zullen een aantal kosten wegvallen. Er zullen mutaties optreden voor de kosten van de gemeenteraad, college en griffie. In de onderstaande tabel hebben we op hoofdlijnen de effecten hiervan in beeld gebracht.

Tabel 6: Overzicht van de ingeschatte besparingen op de bestuurskosten

	Zelfstandig Heiloo	Zelfstandig binnen BUCH	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Ingeschatte besparing	0	0	€ 3.000.000	€ 1.900.000	€ 2.000.000	€ 900.000	€ 900.000

Naar verwachting zal de besparing in het BUCH scenario € 3,0 miljoen besparen. De besparing in een variant met drie gemeenten bedraagt rond € 2 miljoen en de besparing in een variant met twee gemeenten bedraagt ongeveer € 0,9 miljoen. Verdere kostenstijgingen vanwege de grootte van de gemeente, dan wel efficiencybesparingen zijn verder niet in beeld gebracht. .

Deelvraag 6: Wat is het financiële perspectief van de betrokken fusiepartners?

Voor het financieel perspectief van de betrokken fusiepartners zijn we uitgegaan van het structurele saldi uit de meerjarenbegroting 2026 - 2029. Dit geeft het volgende beeld:

Tabel 7: Overzicht van de structurele begrotingssaldi

(Bedragen x € 1.000)

Gemeente	2026	2027	2028	2029
Bergen	6.695	5.501	3.413	3.062
Uitgeest	387	-66	-1.091	-907
Castricum	855	599	-896	-731
Heiloo	-271	-714	-1.938	-1.971

Bron: Meerjarenbegrotingen 2026-2029

Deelvraag 7: Wat is het financieel meerjarenperspectief en de financiële positie in elk van de toekomstscenario's?

Het bovenstaande leidt tot de volgende structurele begrotingssaldi bij ongewijzigd beleid per 2029. Alle overige effecten die voortvloeien uit deze analyse zijn niet meegenomen in dit saldo.

Tabel 8: Overzicht van de structurele begrotingssaldi voor de onderscheiden toekomstscenario's

(Bedragen x € 1.000)

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo	Heiloo
Structureel saldo 2029	-547.000	-3.609.000	360.000	1.091.000	-2.702.000	-1.971.000
Inwoners	104.000	74.100	90.600	54.200	60.700	24.300
Bedrag per inwoner	-€ 5	-€ 49	€ 4	€ 20	-€ 45	-€ 81

Deelvraag 8: Wat is het financiële perspectief voor de nieuwe gemeente in elk van de toekomstscenario's in 2029 aan de hand van de financiële kengetallen?

Voor elk van de toekomstscenario's is de solvabiliteit en de netto gecorrigeerde schuldquote in beeld gebracht. De solvabiliteit drukt het eigen vermogen uit in een percentage van het balanstotaal. De toezichthouder beoordeelt een percentage lager dan 20% als risicovol.

De netto gecorrigeerde schuldquote drukt de netto schuld (na aftrek van de uitgeleende gelden) uit in een percentage van de jaarlijkse inkomsten. De toezichthouder beoordeelt een percentage van meer dan 130% als risicovol.

Aan de hand van de geprognosticeerde balansen zijn de volgende ratio's berekend:

Tabel 9: Overzicht van de ratio's voor de onderscheiden toekomstscenario's

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo	Heiloo
Solvabiliteit	31%	25%	34%	37%	27%	28%
Schuldquote	66%	68%	62%	70%	61%	81%

(Bron: Geprognosticeerde balansen uit de meerjarenbegroting 2026 - 2029)

Deelvraag 9: Wat is de afhankelijkheidsratio van de Algemene Uitkering van het gemeentefonds in elk van de toekomstscenario's?

De afhankelijkheidsratio bedraagt in Bergen 53% en in de andere drie gemeenten beweegt de ratio zich rond 67%. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door het feit dat de belastingopbrengsten in Bergen (parkeerbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting) hoger liggen dan in de andere gemeenten. Het relatieve aandeel van de algemene uitkering is daardoor kleiner. De effecten voor de algemene uitkering variëren voor de onderscheiden fusiescenario's. Dat wordt met name veroorzaakt doordat de herindelingen wisselend uitvallen voor de centrummaatstaven in de algemene uitkering.

Tabel 10: Overzicht effecten van de algemene uitkering

	Zelfstandig Heiloo	Zelfstandig binnen BUCH	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Effect algemene uitkering	0	0	2,5 miljoen nadeel	1,1 miljoen nadeel	1,1 miljoen nadeel	1,4 miljoen nadeel	0,3 miljoen voordeel

Bron: maatwerkopdracht CBS, vergelijking op basis van de meicirculaire 2025)

Deelvraag 10: Wat is de omvang van de investeringsruimte in elk van de toekomstscenario's

De investeringsruimte wordt bepaald door de mate waarin de investeringsplannen zijn opgenomen in de begroting. De aanvullende financiële ontwikkelingen, zoals het effect op de algemene uitkering en de nog te realiseren bezuinigingsopgaven zijn niet verwerkt in de investeringsruimte. Het investeringsniveau in de eerste jaren is aanmerkelijk hoger dan in de latere jaren. Als ook in de latere jaren (vanaf 2028) nog aanvullende investeringen nodig zijn, dan zal hiervoor aanvullende ruimte binnen de begroting moeten worden gezocht. De investeringsruimte voor de onderscheiden fusievarianten is omgerekend in een bedrag per inwoner.

Tabel 11: Overzicht investeringsruimte voor de onderscheiden toekomstscenario's

In bedragen per inwoner	2025	2026	2027	2028	2029
Heiloo	696	560	683	97	229
Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	517	632	518	202	147
Uitgeest Castricum Heiloo	313	260	238	187	71
Bergen Castricum Heiloo	484	663	564	208	168
Bergen Heiloo	565	858	668	132	184
Castricum Heiloo	496	448	519	232	179

Deelvraag 11: Wat zijn de gevolgen van bestuurlijke fusie voor de woonlasten van inwoners in Heiloo in elk van de toekomstscenario's?

De afvalstoffenheffing en de rioolheffing dient uiterlijk twee jaar na de herindeling te zijn geharmoniseerd. Voor de OZB geldt dat de nieuwe raad na de herindeling vóór 1 april een nieuwe verordening moet vaststellen. De effecten voor de woonlasten zijn doorgerekend, waarbij de volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

- De gegevens zijn gebaseerd op de stand 2025 (WOZ-waardes per 1 januari 2024).
- De mate van kostendekking is voor de tariefberekening een gegeven. De afweging of een eventuele ruimte wordt ingevuld is uiteindelijk een bestuurlijke afweging en valt buiten het bestek van deze analyse.
- Er is een doorrekening gemaakt exclusief inflatie.
- Met areaaluitbreidingen is geen rekening gehouden, met een eventuele boveninflatoire tariefstijging in latere jaren is wél rekening gehouden. Dat leidt tot het volgende beeld.

In het scenario's Bergen, Castricum en Heiloo en in het scenario Heiloo Castricum dalen de woonlasten voor de inwoners van Heiloo. In de andere scenario's blijven de woonlasten nagenoeg gelijk.

Tabel 12 Mutatie woonlasten in de verschillende toekomstscenario's

Uitgangspunt: Meerpersoonshuishoudens in een gemiddelde koopwoning

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Heiloo Castricum	Bergen Heiloo
Bergen					
Woonlasten	€ 1.236	nvt	€ 1.236	nvt	€ 1.236
Mutatie	-€ 3		-€ 28		-€ 3
Totaal	€ 1.233		€ 1.208		€ 1.233
Uitgeest					
Woonlasten	€ 1.204	€ 1.204	nvt	nvt	nvt
Mutatie	-€ 165	-€ 161			
Totaal	€ 1.039	€ 1.043			
Castricum					
Woonlasten	€ 966	€ 966	€ 966	€ 966	nvt
Mutatie	€ 57	€ 53	€ 38	€ 23	
Totaal	€ 1.023	€ 1.019	€ 1.004	€ 989	
Heiloo					
Woonlasten	€ 1.143	€ 1.143	€ 1.143	€ 1.143	€ 1.143
Mutatie	€ 2	€ 5	-€ 19	-€ 34	€ 3
Totaal	€ 1.145	€ 1.148	€ 1.124	€ 1.109	€ 1.146

Bij de niet woningen ontstaat er een ander beeld. Voor een pand met een waarde van € 1 miljoen stijgen de lasten met € 734 in het scenario Bergen Heiloo en dat loopt op tot € 1.307 in het scenario Uitgeest, Castricum, Heiloo. Dit wordt weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 13: Gevolgen voor OZB-niet woningen

Effecten per waarde-eenheid van € 1 miljoen

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Heiloo Castricum	Bergen Heiloo
Bergen					
Niet woningen - eigenaren	-€ 169	nvt	-€ 44	nvt	-€ 387
Niet woningen - gebruikers	€ 281		€ 0		€ 0
Totaal	€ 112		-€ 44		-€ 387
Uitgeest					
Niet woningen - eigenaren	€ 1.062	€ 946	nvt	nvt	nvt
Niet woningen - gebruikers	-€ 2.356	-€ 2.167			
Totaal	-€ 1.294	-€ 1.221			
Castricum					
Niet woningen - eigenaren	-€ 900	-€ 1.016	-€ 775	-€ 812	nvt
Niet woningen - gebruikers	€ 281	€ 471	€ 0	€ 0	
Totaal	-€ 619	-€ 545	-€ 775	-€ 812	
Heiloo					
Niet woningen - eigenaren	€ 952	€ 836	€ 1.077	€ 1.040	€ 734
Niet woningen - gebruikers	€ 281	€ 471	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 1.233	€ 1.307	€ 1.077	€ 1.040	€ 734

1.6 Beantwoording van de hoofdvraag

Het onderzoek gaat uit van de volgende twee hoofdvragen:

1. Wat is het financiële perspectief van ieder fusiescenario voor de toekomstige gemeente en de inwoners van Heiloo?
2. Welke kosten zijn er verbonden aan elk fusiescenario (uittreding, samenvoeging, inrichting en frictie), welke tegemoetkomingen en kostenverminderingen zijn hierbij te verwachten en wat is hiermee het financiële beeld van een toekomstige gemeente in financiële kengetallen en ten aanzien van de woonlasten voor inwoners van Heiloo?

Het financieel perspectief van ieder afzonderlijk scenario laat zich moeilijk in één getal of in één beoordeling vatten. Het is de uitkomst van een veelheid van factoren. De weging van deze factoren is primair een politiek-bestuurlijke aangelegenheid. De beantwoording van deze vraag is daarom samengevat weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 14: Samenvattend overzicht van de financiële analyse

	Heiloo zelfstandig	Heiloo binnen BUCH	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Structureel saldo 2029 (x € 1.000)	-1,9 miljoen	-1,9 miljoen	-0,5 miljoen	-3,6 miljoen	0,4 miljoen	1,1 miljoen	-2,7 miljoen
Solvabiliteit	28%	28%	31%	25%	34%	37%	27%
Netto schuldquote	81%	81%	66%	68%	62%	70%	61%
Mutatie woonlasten Heiloo (eigenaar, mph)	0	0	€ 2	€ 5	-€ 19	-€ 34	€ 3
Mutatie OZB niet woningen (1 miljoen)	0	0	€ 1.233	€ 1.307	€ 1.077	€ 734	€ 1.040
Structureel effect algemene uitkering	0	0	-2,5 miljoen	-1,1 miljoen	-1,1 miljoen	-1,4 miljoen	0,3 miljoen
Structurele besparing op bestuur	0	0	3,0 miljoen	1,9 miljoen	2,0 miljoen	0,9 miljoen	0,9 miljoen
Frictievergoeding algemene uitkering	0	0	20,2 miljoen	12 miljoen	13,6 miljoen	6,5 miljoen	6,5 miljoen
Frictiekosten (schatting)	3,2 miljoen	0	4,2 miljoen	6 miljoen	7,3 miljoen	4,4 miljoen	4,9 miljoen
Uittredingskosten verbonden partijen			1,5 - 2,3 mln	1,5 - 2,3 mln			
Risico's grondexploitatie	nvt	Nvt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt
Harmonisatie openbare ruimte	Nvt	Nvt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt
Harmonisatie sociaal domein	Nvt	Nvt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt
Weerstandsratio (excl. onben. belcap)	2,1	2,1	3,4	2,6	5,2	6,2	2,7
Onbenutte belastingcapaciteit	4,0 miljoen	4,0 miljoen	17,0 miljoen	11,2 miljoen	16,4 miljoen	9,7 miljoen	10,7 miljoen

Hoofdstuk 3 | De aanpak

De analyse is uitgevoerd op basis van een stappenplan. De beschreven stappen zijn uitgevoerd in nauwe samenspraak met de opdrachtgever.

3.1 Aanpak in vier stappen

Stap 1: Voorbereiden

Activiteiten:

- In een startgesprek met de opdrachtgevers zijn de volgende onderwerpen besproken: toelichting plan van aanpak, detailplanning, lijst met te ontvangen documenten, lijst met te interviewen medewerkers en organisaties en de planning van de reguliere overlegmomenten;
- Vaststellen van de planning van de interviews, de overleggen en de communicatie;
- Doorspreken en aanscherpen van de vraagstelling en de aanpak;
- Verzameling en beschikbaarstelling van de benodigde documentatie.

Stap 2: Financiële analyse

Activiteiten:

- Het vervaardigen van een financiële analyse door middel van een bureaustudie;
- De onderwerpen uit de deelvragen zijn leidend geweest voor de inhoud van de financiële analyse.

Stap 3: Verdiepende gesprekken

Activiteiten:

- Het voorlopige beeld is geverifieerd in een gesprek om de bevindingen te valideren en verder te duiden. Samen met de opdrachtgever hebben we vastgesteld met welke functionarissen de gesprekken moesten plaatsvinden.

Van de gesprekken is een verslag gemaakt dat voor wederhoor is teruggekoppeld aan de geïnterviewden. De geïnterviewden hebben vooraf een interviewprotocol (doel, gespreksonderwerpen en wederhoor/anonimiteit) opgestuurd gekregen ter voorbereiding;

- De volgende thema's zijn hierbij aan de orde geweest:
 - a. Woonlasten
 - b. Onderhoud kapitaalgoederen
 - c. Grondexploitaties
 - d. Sociaal Domein
 - e. Financiën algemeen
- De uitkomsten van onze bureauanalyse zijn daarmee gevalideerd en waar nodig aangepast en verwerkt in de rapportage

Stap 4: Rapporteren en presenteren

- Het conceptrapport is voorgelegd voor een reactie aan de betrokken gemeenten;
- De input hiervan is verwerkt in onze bevindingen (aanscherping);
- Dit heeft geresulteerd in een eindrapportage dat gebruikt kan worden bij de verdere afweging.

Hoofdstuk 4 | Structuurkenmerken

In dit hoofdstuk geven we een korte typering van de vijf gemeenten. Daarmee geven we op hoofdlijnen een schets van de verschillen tussen de onderscheiden gemeenten.

4.1 Centrumfunctie en sociale structuur

De analyse van het ministerie van BZK gaat uit van twee kenmerken: de mate waarin de gemeente een centrumfunctie heeft en de aard van de sociale structuur. Voor onze eigen analyses binnen BMC onderscheiden we de gemeenten naar de mate van stedelijkheid en de grootteklassen. Voor de onderscheiden gemeenten leidt dit tot het volgende beeld:

Tabel 15: Structuurkenmerken

Structuurkenmerken	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Centrumfunctie	Weinig	Zonder	Weinig	Weinig
Sociale structuur	Goed	Goed	Goed	Goed
Mate van stedelijkheid	Weinig stedelijk	Matig stedelijk	Matig stedelijk	Matig stedelijk
Grootteklasse	29.900	13.400	36.400	24.300
Kernen	6	1	7	3
Grote woonkernen	5	1	3	1
Totale lasten/inwoner (exclusief mutaties reserves)	3.407	2.575	2.623	2.821
Algemene Uitkering per inwoner	2.277	1.670	1.615	1.677

De woonkernen zoals die hierboven zijn weergegeven zijn volgens de definitie van de algemene uitkering. Onder woonkernen wordt bij de algemene uitkering verstaan: een aaneengesloten gebied van twee of meer met zijden aan elkaar grenzende rastervierkanten van 500 bij 500 meter, behorend bij een gemeente waarvan ieder vierkant ten minste 25 hoofdadressen bevat, of een geïsoleerd rastervierkant van 500 bij 500 meter (volgens het Rijksdriehoeksstelsel) behorend bij een gemeente dat tenminste 25 hoofdadressen bevat. Een grote woonkern heeft ten minste 500 hoofdadressen.

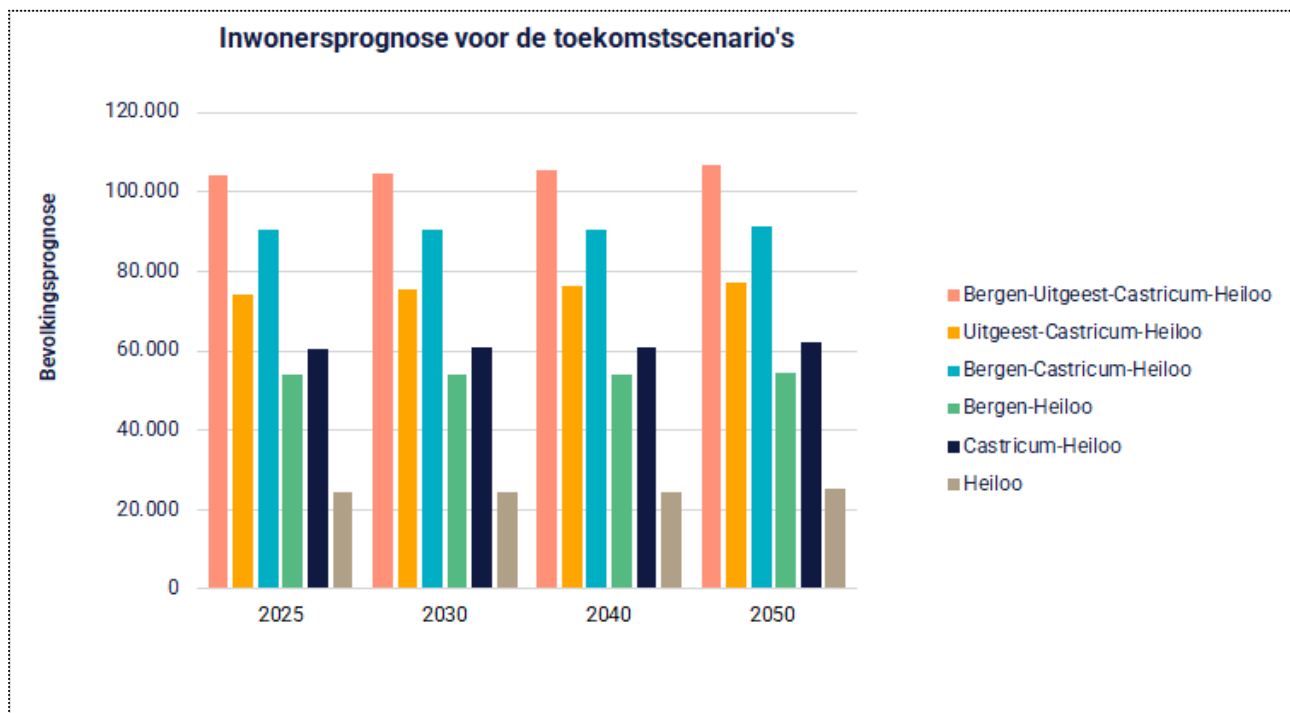
4.2 Structuurkenmerken na herindeling

Op basis van de structuurkenmerken, zoals die zijn weergegeven in de vorige paragraaf, komen we tot een nieuwe indeling voor de onderscheiden toekomstscenario's.

Tabel 16: Structuurkenmerken na herindeling

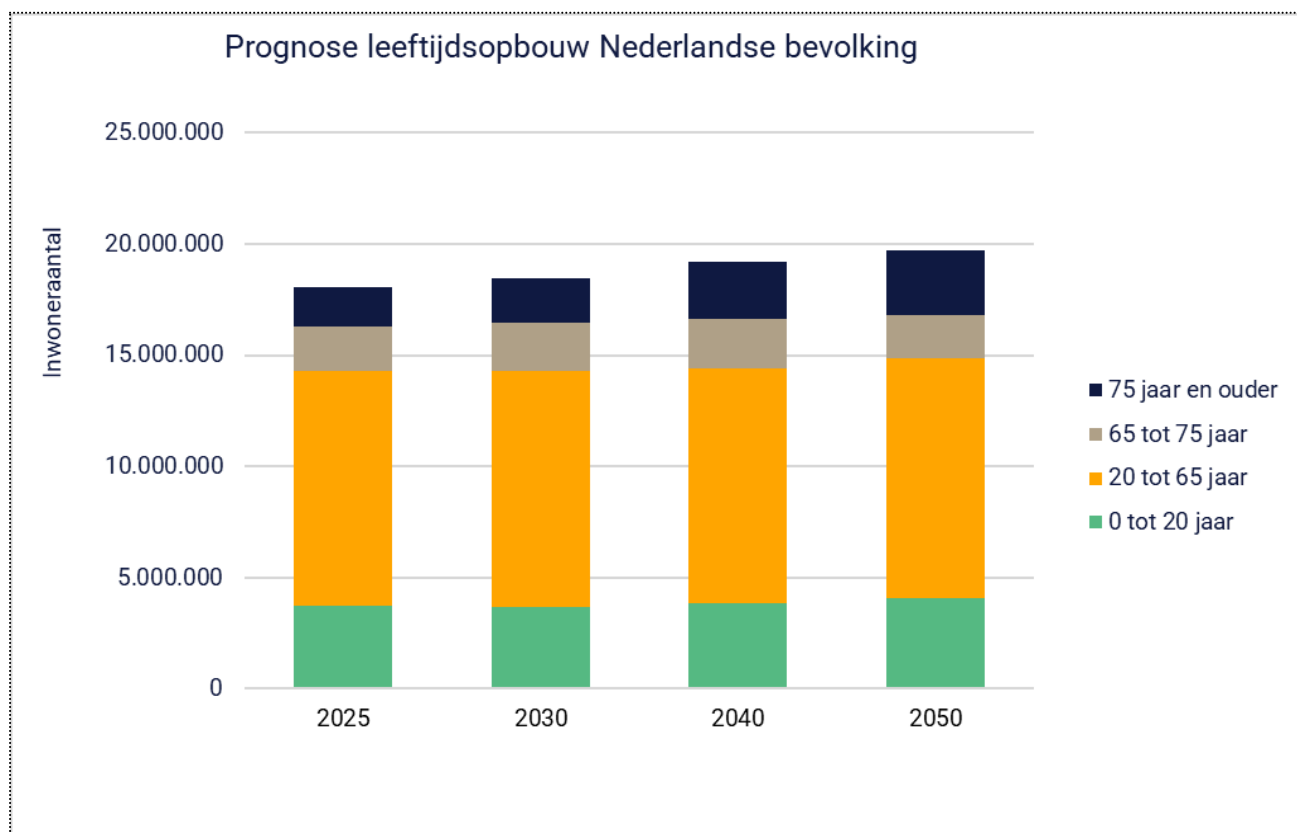
Structuurkenmerken	Bergen, Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo	Heiloo
Centrumfunctie	Weinig	Weinig	Weinig	Weinig	Weinig	Weinig
Sociale structuur	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed
Mate van stedelijkheid	Matig stedelijk	Matig stedelijk	Matig stedelijk	Matig stedelijk	Matig stedelijk	Matig stedelijk
Grootteklasse	104.000	74.100	90.600	54.200	60.700	24.300
Kernen	15	9	14	9	8	3
Grote woonkernen	9	4	8	6	3	1

4.3 Bevolkings- en huishoudensprognoses na herindeling

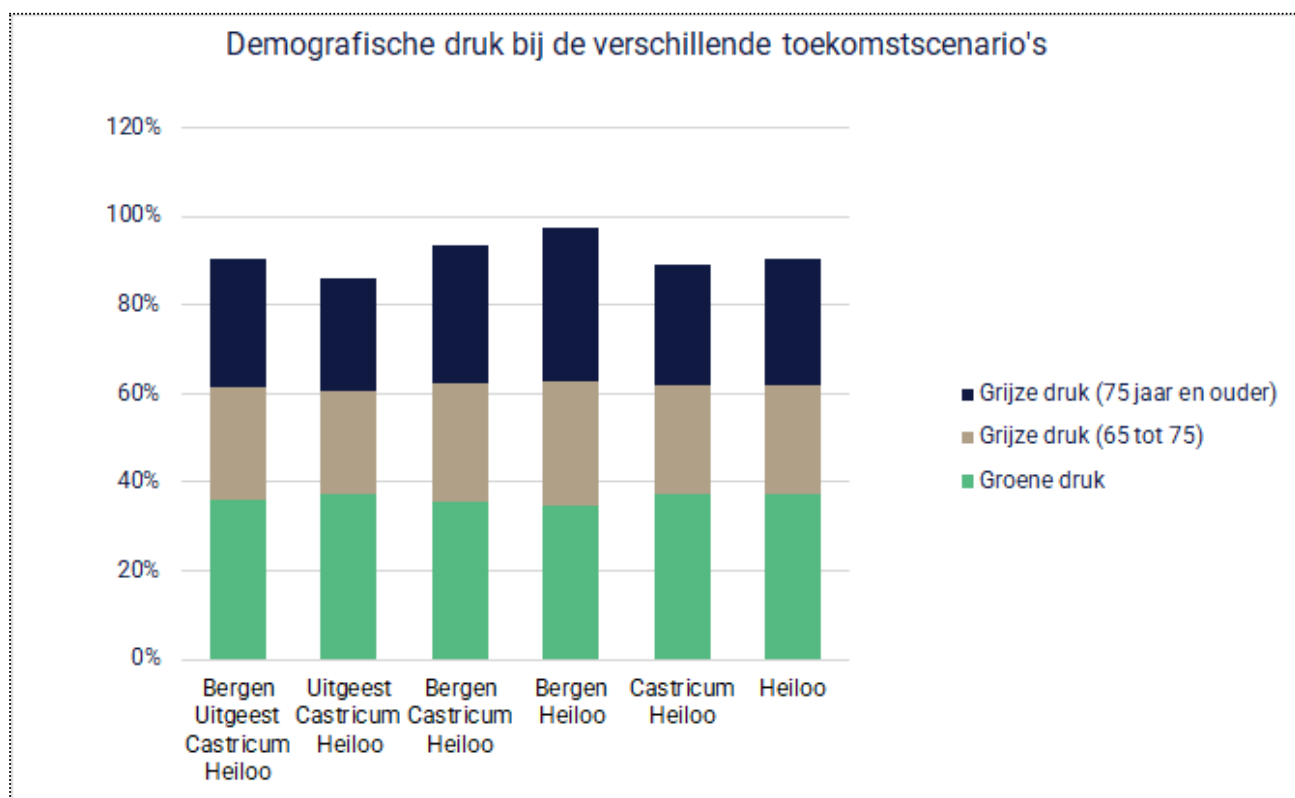

De bevolkingssamenstelling voor de onderscheiden fusievarianten geeft het volgende beeld. De cijfers zijn gebaseerd op de jongste CBS-prognose¹. Het BUCH-scenario levert een gemeente op van ruim 100.000 en zal richting de 110.000 inwoners groeien. Het scenario met Uitgeest, Castricum en Heiloo stijgt van 74.000 inwoners naar 77.000 inwoners in 2050.

¹ Bevolkingsprognose 2023 - 2070, CBS, 15 december 2023.

Het CBS en het Planbureau voor de Leefomgeving maken geen prognoses meer voor de ontwikkeling van de leeftijdsopbouw van individuele gemeenten. Wel maken ze een prognose van de leeftijdsopbouw voor Nederland als geheel. Daaruit blijkt dat de komende vijfentwintig jaar verwacht mag worden dat met name het aandeel 65-plussers fors zal stijgen. Dat hebben we weergegeven in de grafiek hierboven.

In alle toekomstscenario's is er sprake van grote grijze druk. Het landelijk gemiddelde ligt rond 35%, terwijl dit percentage in de toekomstscenario's rond de 50% ligt. Het aandeel in de leeftijdscategorie 75 jaar en ouder is in Bergen hoger dan in de andere gemeenten.

Hoofdstuk 5 | Toezicht bij herindeling

In dit hoofdstuk schetsen we het algemeen kader voor toezicht en afstemming, wanneer besloten wordt tot een gemeentelijke herindeling. Het geeft een duiding van de mate van vrijheid van financieel handelen, nadat besloten is tot een gemeentelijke herindeling.

Beleidskader gemeentelijke herindeling

Het kabinet hanteert het Beleidskader gemeentelijke herindeling aan de hand waarvan een herindelingsadvies wordt beoordeeld en getoetst. Dit Beleidskader is door de lokale omstandigheden die bij elke herindeling spelen echter geen 'checklist' die tot een eenduidige uitkomst zal leiden. Het huidige Beleidskader uit 2018 kent de volgende criteria waaraan een voorstel tot gemeentelijke herindeling wordt getoetst door de minister van BZK:

- Draagvlak: in welke mate is sprake van, hoe is aandacht besteed aan en geïnvesteerd in lokaal bestuurlijk, maatschappelijk en regionaal draagvlak?
- Bestuurskracht: is de nieuwe gemeente in staat om haar maatschappelijke opgaven op te pakken?
- Interne samenhang en nabijheid van bestuur: kent de nieuwe gemeente een interne samenhang en wat is de plek van buurten, dorpen en/of kernen?
- Regionale samenhang: welke positie heeft de nieuwe gemeente in de regio en welke gevolgen heeft de voorgenomen herindeling voor omliggende gemeenten?

Voor de variant van een lichte herindeling, waarbij een van de betrokken gemeenten niet wordt opgeheven, hanteert het Beleidskader twee aanvullende beoordelingscriteria:

- Er moet overeenstemming bestaan tussen de gemeenten over de toepassing van deze variant.
- Er moeten afspraken zijn gemaakt over de rechtspositie van het personeel.

Voorbereidingen door de betrokken gemeentebesturen

De betrokken gemeentebesturen moeten voor de datum van herindeling tijdig de benodigde voorbereidingen treffen. De Wet arhi schrijft voor dat Gedeputeerde Staten van de betrokken provincie bevorderen dat er onderling overleg tussen gemeenten plaatsvindt om deze voorbereidingen tijdig voor de herindeling te treffen (Wet arhi, art. 79, lid 2). Hiervoor wordt doorgaans het zogenaamde 'bestuurlijk overleg' in het leven geroepen. Dit is een periodiek overleg tussen de herindelende gemeenten en de provincie om de voortgang van de herindeling en eventuele knelpunten te bespreken. Ook worden in het bestuurlijk overleg afspraken gemaakt over het aanleveren van het herindelingsadvies, het preventieve financiële toezicht, en het ontslag van secretarissen en griffiers.

Reguliere herindeling: preventief toezicht door de provincie

Bij een reguliere herindeling is er sprake van preventief toezicht. Bij een lichte herindeling (ook wel **lichte samenvoeging** genoemd, de formele term in de Wet arhi) blijven de burgemeester, secretaris, griffier en het ambtelijk apparaat in functie van een niet op te heffen gemeente en is er geen preventief financieel toezicht op grond van artikel 21 Wet arhi. Daarnaast blijven rechtsvoorschriften van kracht. Er dienen wel herindelingsverkiezingen te worden georganiseerd².

Een gemeente die blijkens een herindelingsontwerp voor opheffing in aanmerking komt, komt automatisch onder preventief financieel toezicht van de provincie te staan (art. 21 lid 1 Wet arhi).

² Zie ook: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Handboek gemeentelijke herindeling, Stappen, bouwstenen en kaders voor het herindelingsproces, pagina 53.

Dit houdt in dat Gedeputeerde Staten categorieën van besluiten van de gemeente moeten aanwijzen die hun goedkeuring behoeven. Het kan daarbij gaan om besluiten die leiden tot nieuwe uitgaven, verhoging van bestaande uitgaven, verlaging van bestaande inkomsten of vermindering van vermogen (art. 21 lid 2 Wet arhi). De provincie kan aan besluiten goedkeuring onthouden als deze in strijd zijn met het financiële belang van de nieuwe gemeente (art. 21 lid 3 Wet arhi) of met het recht.

Dat betekent dat de provincie (Gedeputeerde Staten) de rol van financiële bewaker op zich neemt om de nieuwe, toekomstige gemeente te beschermen tegen onverantwoordelijke besluiten van de op te heffen gemeente. Wanneer een gemeente voor opheffing in aanmerking komt (door een herindelingsontwerp), mag zij niet meer zelfstandig financiële besluiten nemen die:

- Het financiële belang van de nieuwe gemeente schaden.
- De nieuwe gemeente opzadelen met onnodige lasten of schulden.

Dit betekent dat besluiten over bijvoorbeeld nieuwe uitgaven, leningen, verkoop van vastgoed of het aangaan van langetermijncontracten eerst de goedkeuring van de provincie nodig hebben. De provincie onthoudt de goedkeuring als zij van mening is dat het besluit financieel nadelig is voor de fusie.

Afstemming met partnergemeente

Onderdeel van het preventieve arhi-toezicht is dat de financiële besluiten die ter goedkeuring aan de provincie moeten worden voorgelegd, vooraf ook door de partnergemeente ter instemming aan elkaar worden voorgelegd. Voor het aangaan van het financieel arhi-toezicht worden afspraken gemaakt (zogenoemd Arhi-protocol) tussen de betrokken gemeenten en de provincie. De afspraken in dit protocol zijn bindend en hebben onder andere betrekking op de wijze waarop de gemeenten elkaar informeren dan wel betrekken bij de besluitvormingsprocessen met (financiële) consequenties die relevant kunnen zijn voor de nieuwe gemeente. Het protocol bevat in dat geval onder andere:

- welke (financiële) besluiten instemming behoeven van de fusiepartners voordat zij ter kennisneming of goedkeuring aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd;
- drempelbedragen waarvoor instemming van de fusiepartner vereist is;
- mandatering van de portefeuillehouders Financiën van de betrokken gemeenten voor het tekenen van het instemmingsformulier.

Lichte herindeling in de onderzochte scenario's niet van toepassing

Bij de onderzochte scenario's is naar verwachting geen sprake van een lichte herindeling, waarbij de ene gemeente opgaat in de andere. Het gaat in de onderzochte scenario's om min of meer gelijkwaardige gemeenten die worden opgeheven en opgaan in een nieuw te vormen gemeente.

Hoofdstuk 6 | Algemene uitkering bij herindeling

Deelvraag 2:

Wat zijn de te verwachten samenvoegings-, inrichtings- en frictiekosten bij elk van de toekomstscenario's?

Deelvraag 4:

Wat bedraagt de verwachte vergoeding vanuit het gemeentefonds op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling voor elk van de toekomstscenario's?

6.1 Algemene uitkering

Gemeenten ontvangen ongeveer de helft van hun inkomsten uit het gemeentefonds. De groei van het gemeentefonds was tot voor kort gekoppeld aan de groei van de Rijksuitgaven. Inmiddels is overeenstemming bereikt over een nieuwe normeringssystematiek. Met ingang van dit jaar is de ontwikkeling van het gemeentefonds gekoppeld aan de meerjarige ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP).

Geen progressieve of degressieve opbouw van de bedragen per eenheid

Het gemeentefonds wordt verdeeld via een uitgebreid stelsel van maatstaven. Aan elke maatstaf is een bedrag per eenheid gekoppeld. Op basis hiervan kan voor iedere gemeente de uitkering worden bepaald. De bedragen per eenheid zijn niet progressief of degressief opgebouwd. Dat betekent dat in geval van een herindeling voor de nieuwe heringedeelde gemeente de meeste populatie-afhankelijke maatstaven bij elkaar kunnen worden opgeteld. Voor een beperkt aantal maatstaven geldt wel een drempelwaarde. Deze maatstaven kunnen bij elkaar worden opgeteld voor zover in de afzonderlijke gemeenten de drempelwaarde wordt overschreden.

Uitzonderingen

Een aantal maatstaven kan evenwel niet zonder meer bij elkaar worden opgeteld. Het gaat hierbij met name om de maatstaven woonkernen en de centrumfuncties (lokaal, regionaal en landelijk). De maatstaf centrumfuncties wordt beïnvloed door de ligging van de woonkernen, omdat in de berekeningswijze twee afzonderlijke kernen minder zwaar wegen dan een grotere kern. Het CBS heeft hiervoor een aparte berekening gemaakt.

Definitie van woonkernen

Onder woonkernen wordt bij de algemene uitkering verstaan: een aaneengesloten gebied van twee of meer met zijden aan elkaar grenzende rastervierkanten van 500 bij 500 meter, behorend bij een gemeente waarvan ieder vierkant ten minste 25 hoofdadressen bevat, of een geïsoleerd rastervierkant van 500 bij 500 meter (volgens het Rijksdriehoeksstelsel) behorend bij een gemeente dat tenminste 25 hoofdadressen bevat.

Maatstaf centrumfunctie

Verondersteld wordt dat de landelijke aantrekkingskracht van een kern toeneemt met het kwadraat van het aantal inwoners van die kern en afneemt met het kwadraat van de afstand tot die kern, waarbij de afstand wordt gemeten over de weg. Het aantal potentiële klanten van een gemeente is de som van de potentiële klanten van alle woonkernen van de gemeente, verkregen uit alle woonkernen in Nederland. Het totaal aantal potentiële klanten in Nederland is gelijk aan het aantal inwoners. Voor de berekening van de regionale centrumfunctie wordt het aantal potentiële klanten bepaald door de som van de potentiële klanten van alle woonkernen gelegen binnen 60 kilometer rond die kern. Voor de lokale centrumfunctie geldt een afstand van 20 kilometer.

In de onderstaande figuur, die is samengesteld door het CBS³, is duidelijk te zien wat het effect is. Voor de herindeling worden Heiloo en Limmen als twee aparte woonkernen gezien. De blokken worden namelijk gescheiden door de gemeentegrens.. Na de herindeling worden Heiloo en Limmen in de definitie van het gemeentefonds als één woonkern gezien. Bij Bergen en Heiloo is dat niet het geval. In het laatste geval kunnen de waarden bij herindeling nagenoeg bij elkaar worden opgeteld. Het effect van deze berekeningssystematiek is dat één grote kern een grotere waarde genereert dan wanneer dezelfde kern zou bestaan uit drie afzonderlijke kernen. Dat zien we terug in de berekening van de maatstaven.

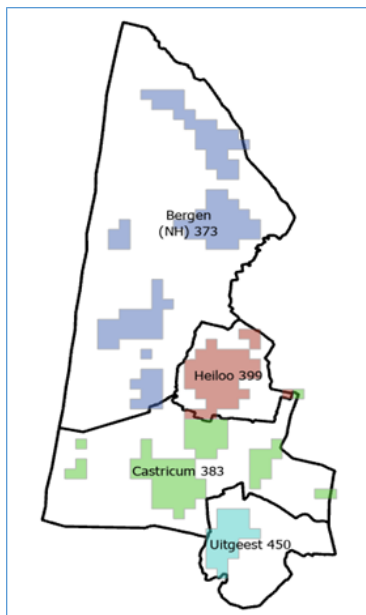
Maatstaven boven de drempel

Voor een aantal maatstaven geldt een drempelwaarde: de maatstaf inwoners ouder dan 75 jaar, de maatstaf inwoners met een laag opleidingsniveau en huishoudens met een laag inkomen. Als de gemeenten boven de drempelwaarde uitkomen, kunnen de waarden bij elkaar opgeteld worden. Als dit niet het geval is, zal een herrekening moeten plaatsvinden. In alle gevallen komt de score op de maatstaven boven de drempel uit. De maatstaven kunnen daarom bij elkaar opgeteld worden. Dat hebben we daarom niet separaat in beeld gebracht.

Vast bedrag per gemeente valt weg

In de opbouw van de algemene uitkering zit een vast bedrag per gemeente van € 1.441.000 in 2025. Bij een gemeentelijke herindeling valt het vaste bedrag weg. Dit is een nadeel voor de heringedeelde gemeente.

Variant Bergen - Uitgeest - Castricum - Heiloo

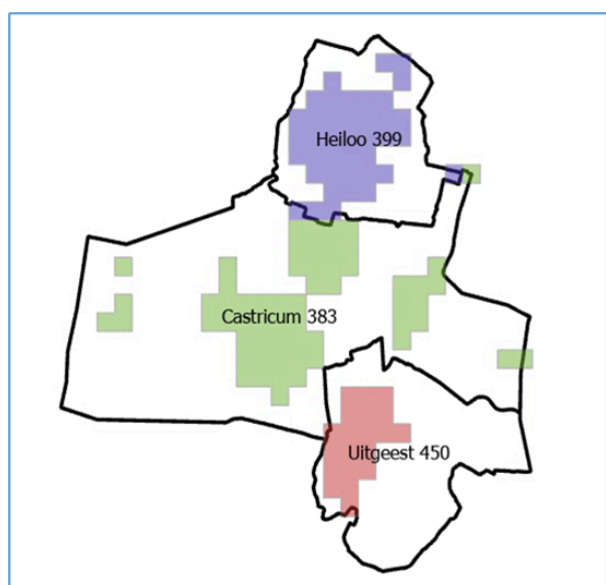
In de BUCH variant ontstaat er een nadelig effect van € 2,5 miljoen op de algemene uitkering. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat er driemaal een vast bedrag € 1,44 miljoen wegvalt. Daar staat tegenover dat door de herindeling Heiloo en Limmen als één kern wordt beschouwd en daardoor een hoger scoort op de centrummaatstaven. Dit is echter niet voldoende om het wegvallen van drie vaste bedragen te compenseren.

³ Bron: Maatwerkopdracht CBS

Tabel 17: Gewijzigde maatstaven Bergen Uitgeest Castricum Heiloo

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettair effect (x € 1.000)
Grote woonkernen	10	9	-111
Kernen	17	15	-339
Landelijke centrumfunctie (potentiële klanten)	24.220	31.470	485
Lokale centrumfunctie (potentiële klanten)	91.900	93.480	25
Regionale centrumfunctie (potentiële klanten)	26.840	34.340	1.745
Omgevingsadressendichtheid x aantal woningen	61.033	61.044	1
Vast bedrag	4	1	-4.324
Totaal			-2.517

Variant Uitgeest - Castricum - Heiloo

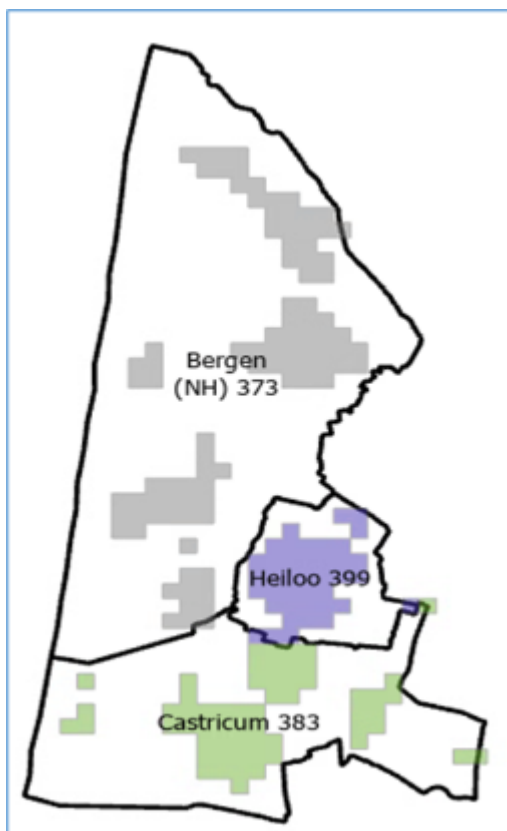

In de variant Uitgeest - Castricum -Heiloo ontstaat er een voordeel op de centrummaatstaven omdat na de herindeling Limmen en Heiloo voor de berekening van de algemene uitkering als 1 kern worden beschouwd, in plaats van twee afzonderlijke kernen. Dat heeft gevolgen voor de regionale en landelijke centrumfunctie. Daar staat tegenover dat het vaste bedrag per gemeente met twee keer € 1,4 miljoen afneemt. Per saldo ontstaat er daardoor een nadeel van € 1,1 miljoen structureel.

Tabel 18: Gewijzigde maatstaven Uitgeest Castricum Heiloo

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettair effect (x € 1.000)
Grote woonkernen	5	4	-111
Kernen	11	9	-339
Landelijke centrumfunctie (potentiële klanten)	20.720	27.790	473
Lokale centrumfunctie (potentiële klanten)	67.440	69.090	26
Regionale centrumfunctie (potentiële klanten)	22.670	30.010	1.708
Omgevingsadressendichtheid x aantal woningen	45.384	45.419	4
Vast bedrag	3	1	-2.883
Totaal			-1.121

Variant Bergen Castricum Heiloo

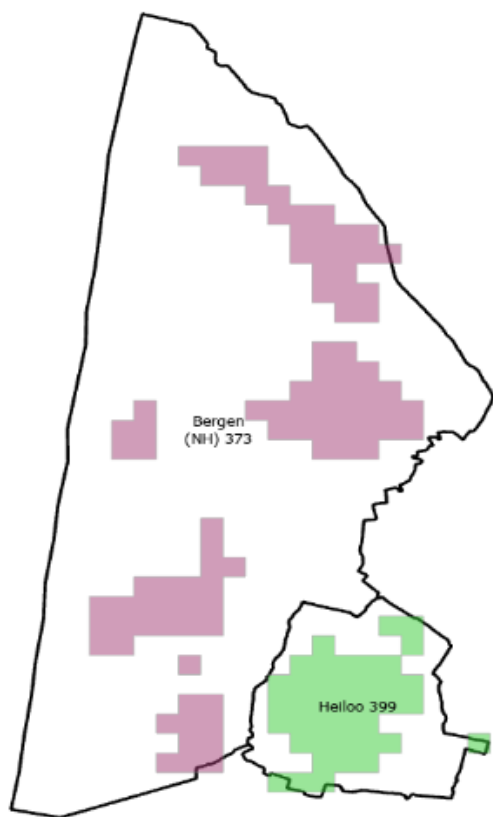

In de variant Bergen, Castricum, Heiloo ontstaat er een voordeel op de centrummaatstaven, omdat Heiloo en Limmen qua bebouwing aan elkaar grenzen. Dit is onvoldoende om het wegvallen van twee vaste bedragen op te vangen. Per saldo ontstaat er een nadeel van € 1,1 miljoen structureel.

Tabel 19: Gewijzigde maatstaven Bergen Castricum Heiloo

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettaire effect (x € 1.000)
Grote woonkernen	9	8	-111
Kernen	16	14	-339
Landelijke centrumfunctie (potentiële klanten)	22.440	29.720	487
Lokale centrumfunctie (potentiële klanten)	81.140	82.830	27
Regionale centrumfunctie (potentiële klanten)	24.950	32.490	1.755
Omgevingsadressendichtheid x aantal woningen	54.305	54.337	4
Vast bedrag	3	1	-2.883
Totaal			-1.060

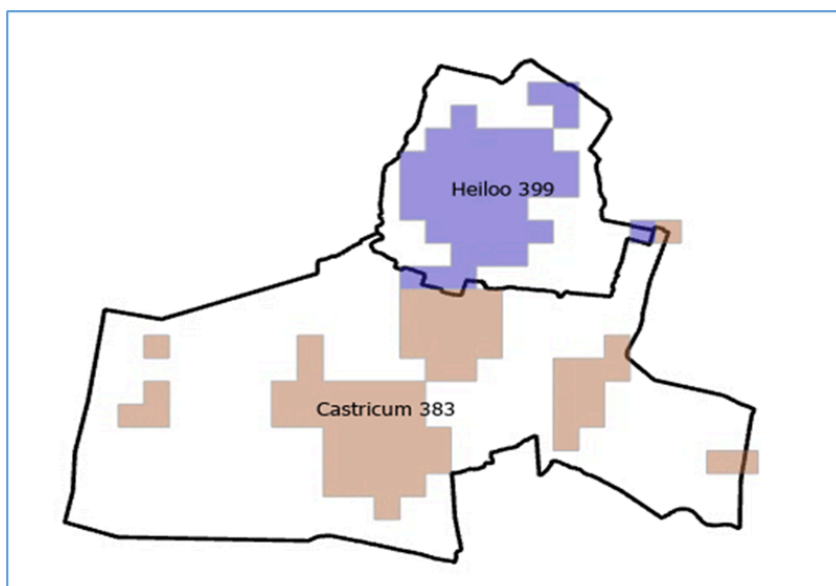
Variant Bergen - Heiloo

Bij de variant Bergen-Heiloo ontstaat er geen voordeel op de centrummaatstaven. Het wegvallen van de gemeentegrenzen leidt niet tot andere kernen. Per saldo ontstaat er een nadeel van € 1,4 miljoen ter grootte van het wegvallen van 1 vaste bijdrage.

Tabel 20: Gewijzigde maatstaven Bergen Heiloo

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettair effect (x € 1.000)
Grote woonkernen	6	6	0
Kernen	9	9	0
Landelijke centrumfunctie (potentiële klanten)	12.920	13.140	15
Lokale centrumfunctie (potentiële klanten)	48.710	48.760	1
Regionale centrumfunctie (potentiële klanten)	14.570	14.800	54
Omgevingsadressendichtheid x aantal woningen	31.282	31.270	-2
Vast bedrag	2	1	-1.441
Totaal			-1.374

Tabel 21: Gewijzigde maatstaven Heiloo Castricum

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettaire effect (x € 1.000)
Grote woonkernen	4	3	-111
Kernen	10	8	-339
Landelijke centrumfunctie (potentiële klanten)	18.940	26.010	473
Lokale centrumfunctie (potentiële klanten)	56.680	58.430	28
Regionale centrumfunctie (potentiële klanten)	20.780	28.120	1.708
Omgevingsadressendichtheid x aantal woningen	38.656	38.655	0
Vast bedrag	2	1	-1.441
Totaal			318

6.2 Tijdelijke verdeelmaatstaf Herindeling

De tijdelijke maatstaf herindeling is van toepassing op gemeenten die het voornemen hebben over te gaan tot wijziging van de gemeentelijke indeling. Op deze manier biedt het Rijk financiële ondersteuning bij de overgang naar de nieuwe situatie. De uitkering van de tijdelijke maatstaf herindeling vindt plaats over een periode van vijf jaar en de regeling kent twee fasen:

- **Voor de herindeling:** In het jaar voorafgaand aan de fusie ontvangen de betrokken gemeenten 20% van het totale bedrag. Dit bedrag wordt gelijkmatig verdeeld over alle gemeenten die deelnemen aan het herindelingstraject.
- **Na de herindeling:** Vanaf het moment dat de nieuwe gemeente van start gaat, wordt het resterende bedrag uitgekeerd. De nieuwe gemeente ontvangt 40% van het totaalbedrag in het eerste jaar na de fusie en vervolgens telkens 20% in elk van de daaropvolgende jaren.

De formule bestaat uit drie componenten:

1. **Een vaste component:** € 2.806.800 voor iedere gemeente die door de fusie verdwijnt.
2. **Een variabele component:** € 66,61 voor iedere inwoner van de gemeenten die deelnemen aan het herindelingstraject, exclusief de grootste gemeente.

3. De uitkeringsfactor: De door het Rijk vastgestelde uitkeringsfactor voor het jaar voorafgaand aan de herindeling.

Voor de verschillende fusievarianten van de gemeente Heiloo is de tijdelijke maatstaf herverdeling berekend op basis van de actuele gegevens. De resultaten en de gehanteerde berekeningswijze zijn toegelicht in bijlage: ?. Op basis van deze berekeningen volgen hieronder de belangrijkste algemene conclusies.

Tabel 22: Uitkomsten berekening herindelingsmaatstaf

	Scenario Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Scenario Uitgeest Castricum en Heiloo	Scenario Bergen Castricum en Heiloo	Scenario Bergen en Heiloo	Scenario Castricum en Heiloo	Zelfstandig Heiloo
Uitgekeerde bedrag voor de herindeling (gemeente Heiloo)	€ 1.010.461	€ 797.392	€ 905.515	€ 651.628	€ 651.628	0
Uitgekeerde bedrag voor de herindeling (andere gemeente(n))	€ 3.031.383	€ 1.594.784	€ 1.811.030	€ 651.628	€ 651.628	nvt
Uitgekeerde bedrag na de herindeling (Nieuwe gemeente)	€ 16.167.369	€ 9.568.701	€ 10.866.177	€ 5.213.025	€ 5.213.025	0
Totaalbedrag	€ 20.209.211	€11.960.877	€ 13.582.722	€ 6.516.282	€ 6.516.282	0
Afgerond	€ 20.200.000	€ 12.000.000	€ 13.600.000	€ 6.500.000	€ 6.500.000	0

De resultaten in de bovenstaande tabel laten zien dat een bestuurlijke fusie tussen Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo financieel het meest aantrekkelijk is op basis van de maatstaf gemeentelijke herindeling. In deze variant weegt de vaste component zwaarder door, omdat drie gemeenten verdwijnen.

Voor de variabele component geldt een bedrag van € 66,61 per inwoner, exclusief de grootste gemeente. Bij de variant met Castricum en Bergen wordt dit bedrag dus alleen uitgekeerd voor het inwonersaantal van de kleinste gemeente. Twintig procent van het totale bedrag wordt in het jaar voorafgaand aan de fusie gelijkmatig verdeeld over de deelnemende gemeenten, terwijl het resterende bedrag in de vier daaropvolgende jaren aan de nieuw gevormde gemeente wordt uitgekeerd.

De berekening voor de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling is als volgt:

Formule: $[2.806.800 * n1 + 66,61 * (i1 - i2)] * d1$

Waarbij:

n1 = Het aantal gemeenten waarmee het totaal aantal gemeenten ten gevolge van de voorgenomen herindeling wordt verminderd.

i1 = Het totaal aantal inwoners van de bij de herindeling betrokken gemeenten per 1 januari van het jaar voorafgaand aan de herindeling

i2 = Het aantal inwoners per 1 januari van het jaar voorafgaand aan de herindeling van de bij de herindeling betrokken gemeente met het grootste aantal inwoners

d1 = De uitkeringsfactor die is vastgesteld voor het jaar voorafgaand aan de herindeling⁴

⁴ In dit rapport is gerekend met de uitkeringsfactor 1,472, zijnde de uitkeringsfactor van de jaarschijf 2025 op basis van de meicirculaire 2025. Daarmee is dit bedrag de facto een bedrag op basis van prijspeil 2025. Als gevolg van inflatie gaat de uitkeringsfactor in latere jaren omhoog.

6.3 Frictiekosten

6.3.1 Het bepalen van uittreedsommen

Een complex traject

Het bepalen van een uittreedsom is een complex traject en is van veel factoren afhankelijk. Uitgangspunt hierbij is dat de uittredende partij de schade vergoed die de gemeenschappelijke regeling en de overblijvende deelnemers lijden als direct gevolg van de uittreding. De uittreedsom omvat diverse componenten die in de praktijk ofwel in de regeling zelf zijn vastgelegd, ofwel worden bepaald door de rechterlijke uitspraken. Dit maakt het vaststellen van de exacte frictiekosten tot een complex proces dat de inzet van gespecialiseerde juridische en financiële experts vereist. Het gebrek aan voorafgaande, duidelijke afspraken kan leiden tot een kostbaar en langdurig "juridisch mijnenveld". De kostenposten zijn namelijk niet altijd eenduidig te kwantificeren, wat ruimte laat voor discussie en onderhandeling over bijvoorbeeld toekomstige schade of het verlies aan goodwill.

Elementen van de uittreedsom

Kerncomponenten van een uittreedsom omvatten:

- Directe kosten en overhead: Dit zijn de eenmalige lasten die direct voortvloeien uit de uittreding, zoals de afkoop van lopende contracten en de kosten voor boventallig personeel.
- Frictie- en desintegratiekosten: Deze kosten worden gemaakt door de overblijvende partners om de organisatie aan te passen aan de nieuwe situatie en de continuïteit van de dienstverlening te garanderen.
- Kosten voor extern advies: Kosten voor juridische en financiële begeleiding van het proces komen vrijwel altijd voor rekening van de uittredende partij.
- Personele gevolgen: Om de kosten te minimaliseren wordt het principe 'mens volgt werk' gehanteerd. Een uittredende gemeente krijgt de gelegenheid om het personeel en materieel dat betrokken is bij de over te nemen taken, over te nemen.
- Aandeel in de algemene reserve: Het aandeel van de uittredende gemeente in de algemene reserve van het samenwerkingsverband moet worden verrekend en in mindering gebracht op de uittreedsom.

Als de gemeenschappelijke regeling zelf geen duidelijke bepalingen bevat.

Wanneer de regeling zelf geen duidelijke bepalingen over de berekening van de uittreedsom bevat, heeft de jurisprudentie twee geaccepteerde methoden vastgesteld :

1. De uittredende deelnemer betaalt de eigen deelnamekosten gedurende een periode van vijf jaar door, met een jaarlijkse afname van 20%.
2. De uittredende deelnemer vergoedt de directe reële schade als gevolg van de uittreding, waarbij een overbruggingsperiode van vijf jaar wordt gehanteerd voor toekomstige schade.

6.3.2 Bestuurlijke fusie versus een volledige ontvlechting

Er is een globale verkenning uitgevoerd wat de omvang van de frictiekosten kan zijn. Daarbij zijn verschillende inventarisaties geraadpleegd. Wat de inventarisatie gemeen hebben, is dat ze een wisselend beeld kennen van de ingeschatte financiële consequenties en dat de prognoses met de nodige voorbehouden zijn omgeven. Niettemin valt er wel een rode draad uit te herleiden dat een vertrekpunt vormt voor onze analyse.

Voor wat betreft de financiële consequenties zijn er twee uitersten op een glijdende schaal: De volledig bestuurlijke fusie van de BUCH gemeenten enerzijds en een volledig ambtelijke ontvlechting (waarbij de vier gemeenten individueel zelfstandig verder gaan) anderzijds.

Volledig bestuurlijke fusie

Bij een volledig bestuurlijke fusie wordt de BUCH organisatie omgezet in een nieuwe gemeente. In dat geval moet worden gedacht aan de volgende kosten:

- het aansturen en inrichten van een projectorganisatie voor de gemeentelijke herindeling;
- voorbereiding van verkiezingen;
- inrichten van de griffie
- de ontwikkeling van een visie op de nieuwe gemeente
- inrichten van de politiek-bestuurlijke ICT-systemen;
- inrichten van de topstructuur
- uniformering van beleid
- doorlopen van de ARHI-procedures
- eventuele verhuizingen
- herinrichten van de P&C-cyclus en de onderliggende administraties

Volledige ontvlechting

Bij een volledige ontvlechting ontstaan er vier nieuwe gemeenten. De gemeenschappelijke regeling moet worden opgeheven. De organisatie moet worden ontbonden, contracten zullen moeten worden ontbonden en inboedel zal moeten worden verdeeld. De medewerkers moeten over nieuwe organisaties worden geplaatst, inclusief het opnieuw ontwerpen van een nieuwe organisatiestructuur. Een tweede forse opgave is de ontvlechting en de opbouw van ICT. Contracten zullen moeten worden gewijzigd en nieuwe aanbestedingsprocedures zullen moeten worden doorlopen. Ook de implementatie van nieuwe ICT leidt tot extra kosten. Daarnaast zal ook het personeel moeten worden geplaatst in de nieuwe gemeenten, wat mogelijk kan leiden tot desintegratie schade.

6.3.3 De verschillende toekomstscenario's

Tabel 23: Uitgangspunten voor de berekening van de desintegratiekosten in de verschillende toekomstscenario's

Scenario	Uitgangspunten	Gevraagd door
Continuering in huidige BUCH verband	Geen desintegratieschade	Heiloo
Bestuurlijke fusie BUCH	• Verdere integratie op gezamenlijk initiatief. Kosten worden verdeeld over de vier gemeenten gezamenlijk. • Geen ontvlechting	Heiloo en Castricum
Bestuurlijke fusie Uitgeest - Castricum - Heiloo	• Ontvlechting op gezamenlijk initiatief. • Uittredingskosten worden verdeeld over de vier gemeenten gezamenlijk. • Integratiekosten komen voor rekening van de drie fusiepartners.	Uitgeest, Castricum en Heiloo

Scenario	Uitgangspunten	Gevraagd door
Bestuurlijke fusie Bergen, Castricum - Heiloo	• Ontvlechting op gezamenlijk initiatief. • Uittredingskosten worden verdeeld over de vier gemeenten gezamenlijk. • Integratiekosten komen voor rekening van de drie fusiepartners.	Heiloo
Bestuurlijke fusie Bergen - Heiloo	• Ontvlechting op gezamenlijk initiatief. • Uittredingskosten worden verdeeld over de vier gemeenten gezamenlijk. • Integratiekosten komen voor rekening van de twee fusiepartners.	Heiloo
Bestuurlijke fusie Castricum - Heiloo	• Ontvlechting op gezamenlijk initiatief. • Uittredingskosten worden verdeeld over de vier gemeenten gezamenlijk. • Integratiekosten komen voor rekening van de twee fusiepartners	Heiloo
Zelfstandig Heiloo	• Uittreden op initiatief van Heiloo • Uittredingskosten komen voor rekening van Heiloo	Heiloo

6.3.4 Financiële gevolgen voor de toekomstscenario's

In de onderstaande tabel hebben wij op basis van deze normbedragen de veronderstelde frictiekosten afgezet tegen de verwachte vergoeding voor de onderscheiden toekomstscenario's.

Normbedrag bij een bestuurlijke fusie van de BUCH

Indicatief gaan wij uit van een bedrag van **€ 40 per inwoner** aan integratiekosten, wanneer sprake is van een volledig bestuurlijke fusie binnen BUCH verband.

Normbedrag bij een volledig ambtelijke ontvlechting

De volledige ambtelijke ontvlechting kent een ander kostenplaatje. Het traject is complexer en daardoor ook duurder dan het traject van een volledig bestuurlijke fusie. Indicatief gaan wij uit van een bedrag van **€ 130 per inwoner** wanneer sprake is van een volledig ambtelijke ontvlechting.

Normbedrag bij een tussenvariant

In de tussenvarianten gaan wij uit van **€ 80 per inwoner** voor gemeenten die gezamenlijk verder gaan en **€ 130 per inwoner** voor de gemeenten die in die variant alleen overblijven en niet met anderen fuseren.

Uitgangspunt bij een lichte herindeling

In geval van een lichte herindeling zal de toetredende gemeente ingepast worden in de bestaande gemeente. Dat betekent dat er veel minder integratiekosten hoeven te worden gemaakt, omdat de systemen en structuren van de ontvangende gemeente leidend zullen zijn. In dat geval gaan wij uit van **€ 30 per inwoner**: de veronderstelde integratiekosten bij een bestuurlijke fusie.

Tabel 24: Gehanteerde normbedragen

	Ontvlechting	Integratie	Totaal
Individueel uittreden en individueel nieuwe opbouw	€ 80 per inwoner	€ 50 per inwoner	€ 130 per inwoner
Individueel uittreden en samengaan met een andere gemeente buiten BUCH	€ 80 per inwoner	€ 40 per inwoner	€ 120 per inwoner
Twee of drie gemeenten treden uit en gezamenlijk nieuwe opbouw	€ 40 per inwoner	€ 40 per inwoner	€ 80 per inwoner
Integratie van de vier gemeenten vanuit de bestaande situatie	nvt	€ 40 per inwoner	€ 40 per inwoner
Integratiekosten voor de ontvangende gemeente	nvt	€ 40 per inwoner	€ 40 per inwoner
Integratiekosten bij lichte herindeling voor de ontvangende gemeente	nvt	€ 20 per inwoner	€ 20 per inwoner

In de onderstaande tabel zijn de bovenstaande bedragen doorgerekend voor de verschillende toekomstscenario's.

Tabel 25 : Gevolgen voor de toekomstscenario's

	Zelfstandig Heiloo	Zelfstandig binnen BUCH	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Inwoners Heiloo	24.300	24.300	24.300	24.300	24.300	24.300	24.300
Normbedrag Heiloo	€ 130	0	€ 40	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80
Component Castricum	€ 3.200.000	0	€ 1.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000
Inwoners andere gemeente(n)	nvt	nvt	79.700	49.800	66.300	29.900	36.400
Normbedrag andere gemeente(n)	nvt	nvt	€ 40	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80
Component andere gemeente(n)	nvt	nvt	€ 3.200.000	€ 4.000.000	€ 5.300.000	€ 2.400.000	€ 2.900.000
Totaal frictiekosten incidenteel	€ 3.200.000	0	€ 4.200.000	€ 6.000.000	€ 7.300.000	€ 4.400.000	€ 4.900.000

	Zelfstandig Heiloo	Zelfstandig binnen BUCH	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Fricatiekosten vergoeding	0	0	€ 20.200.000	€ 12.000.000	€ 13.600.000	€ 6.500.000	€ 6.500.000
Ruimte binnen het budget	- € 3.200.000	0	€ 16.000.000	€ 6.000.000	€ 6.300.000	€ 2.100.000	€ 1.600.000

De frictiekosten zullen meer gedetailleerd moeten worden uitgewerkt, op een wijze die passend is bij de maat en schaal van het betreffende toekomstscenario. Het geeft in ieder geval een indicatie dat de budgetten toereikend zijn om deze kosten op te vangen.

Hoofdstuk 7 | Gevolgen voor verbonden partijen

Deelvraag 1:

Wat zijn de (financiële) voorwaarden en kosten voor uittreding van Uitgeest uit de verbonden partijen bij verschillende toekomstscenario's?

7.1 Risicoanalyse van de verbonden partijen

De voorgenomen herindeling heeft potentieel gevolgen voor de verbonden partijen waarin niet alle fusiegemeenten deelnemen. Met het oog op de mogelijke fusie scenario's, biedt dit rapport een gedetailleerd overzicht van de verbonden partijen van alle betrokken gemeenten (opgenomen in bijlage?). De overzichten in deze paragraaf geven inzicht in de deelname van iedere gemeente per verbonden partij:

- **Groen:** De gemeente neemt deel in de verbonden partij
- **Wit:** De gemeente neemt niet deel in de verbonden partij

Het risicoprofiel is een inschatting van de mogelijke gevolgen bij een uittreding uit een verbonden partij. Hierbij wordt gekeken naar de continuïteit van de taakuitvoering en de eventuele ontvlechtungskosten. Voor de risicoanalyse hanteren we de volgende uitgangspunten:

- **Validatie:** Alle resultaten en analyses zijn gevalideerd met de betrokken ambtelijke organisaties
- **Categorisering van verbonden partijen:** De verbonden partijen zijn onderverdeeld in drie categorieën: publiekrechtelijk, privaatrechtelijk en overig. De categorie 'overig' omvat samenwerkingsverbanden en publieke samenwerkingen zonder rechtspersoonlijkheid.
- **Privaatrechtelijke verbonden partijen:** Het risicoprofiel bij uittreding uit een privaatrechtelijke samenwerking is doorgaans beperkt. De relatie functioneert primair op basis van een opdrachtgever-opdrachtnemer model. De aansprakelijkheid van de gemeente als aandeelhouder is veelal beperkt tot de ingelegde middelen, waardoor het verliesrisico beheersbaar blijft.
- **Mogelijke uittreding:** Indien twee gemeenten voor dezelfde taak onderdeel zijn van verschillende verbonden partijen, wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de kleine gemeente zich bij de grotere voegt.
- **Paragraaf verbonden partijen:** De inventarisatie van de verbonden partijen is gebaseerd op de paragraaf verbonden partijen in de begroting 2025.
- **Complexiteit ontvlechting BUCH:** Het risicoprofiel van de ontvlechting van de Werkorganisatie BUCH is complex en niet altijd eenvoudig te bepalen. Dit is met name afhankelijk van de besluitvorming van de overige deelnemende gemeenten. De eventuele gevolgen hiervan zijn nader uitgewerkt in paragraaf 6.3.

Deze analyse van de risico's vormt de basis voor de volgende paragraaf, waarin de mogelijke uittredingskosten worden geïnventariseerd.

7.1.1 Bestuurlijke fusie met de vier BUCH gemeenten

Een mogelijke fusie tussen de vier gemeenten vereenvoudigt de ontvlechting van werkorganisatie BUCH, omdat de werkorganisatie overgenomen wordt door de nieuwe gemeente. Ook in andere samenwerkingverbanden, zoals ZAffier, Cocensus en de Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI) participeren de vier gemeenten al gezamenlijk. Deze gedeelde participatie vereenvoudigt de fusie met betrekking tot de verbonden partijen.

Ondanks de voordelen zijn er wel uitdagingen betreffende de indelingen van de Veiligheidsregio, Omgevingsdienst en de GGD. De gemeenten Bergen, Castricum en Heiloo zijn georiënteerd op samenwerkingen binnen de regio Noord-Holland Noord, terwijl de gemeente Uitgeest zich richt op de regio's IJmond en Kennemerland. Binnen deze variant gaan we uit van de aanname dat de gemeente Uitgeest aansluit bij de samenwerkingen binnen Noord-Holland Noord.

Tabel 26 : Overzicht verbonden partijen BUCH gemeenten

Nr	Verbonden partij	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo	Risicoprofiel	Mogelijke Uittreding
	Publiekrechtelijke organisatie						
1	Werkorganisatie BUCH					N.V.T.	Ja
2	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)					Regulier	Ja
3	Omgevingsdienst IJmond					Regulier	Ja
4	ZAffier					N.V.T.	Nee
5	Recreatieschap Alkmaarder en Uitgeestermeer (RAUM)					Beperkt	Nee
6	Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI)					N.V.T.	Nee
7	Cocensus					N.V.T.	Nee
8	Veiligheidsregio NHN					Regulier	Nee
9	Omgevingsdienst NHN					Regulier	Nee
10	GGD NHN					Aanmerkelijk	Nee
11	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar					Beperkt	Nee
	Privaatrechtelijke organisaties						
12	Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA)					N.V.T.	Nee
13	Stedin Holding NV					Beperkt	N.T.B.
14	Limmer Strandwal CV					Beperkt	N.T.B.

Nr	Verbonden partij	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo	Risicoprofiel	Mogelijke Uittreding
15	Zandzoom BV					Beperkt	N.T.B.
16	Alliander					Beperkt	N.T.B.
17	Ontwikkelingsbedrijf Noord Holland Noord NV					Beperkt	N.T.B.
18	Coöperatie Parkeerservice					Beperkt	N.T.B.
	Overige						
19	Metropoolregio Amsterdam*					Beperkt	N.T.B.
20	ROM InWest*					Beperkt	N.T.B.

7.1.2 Bestuurlijke fusie met Uitgeest en Castricum

De fusievariant met Uitgeest en Heiloo kent dezelfde voordelen ten aanzien van ZAffier, Cocensus en de Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI). Wel dient de gemeente Bergen uit te treden bij de werkorganisatie BUCH, onder de aanname dat de overige delen van de organisatie voornamelijk worden overgenomen door de nieuw te vormen gemeente Uitgeest, Castricum en Heiloo. De uitdagingen met betrekking tot de veiligheidsdienst en de omgevingsdienst van gemeente Uitgeest blijven in deze variant hetzelfde.

Tabel 27 : Overzicht verbonden partijen Uitgeest, Castricum en Heiloo

Nr	Verbonden partij	Uitgeest	Castricum	Heiloo	Risicoprofiel	Uittreding
	Publiekrechtelijke organisatie					
1	Werkorganisatie BUCH				N.V.T.	Ja
2	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)				Regulier	Ja
3	Omgevingsdienst IJmond				Regulier	Ja
4	ZAffier				N.V.T.	Nee
5	Recreatieschap Alkmaarder en Uitgeestermeer (RAUM)				N.V.T.	Nee
6	Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI)				N.V.T.	Nee
7	Cocensus				N.V.T.	Nee
8	Veiligheidsregio NHN				Regulier	Nee
9	Omgevingsdienst NHN				Regulier	Nee
10	GGD NHN				Aanmerkelijk	Nee

Nr	Verbonden partij	Uitgeest	Castricum	Heiloo	Risicoprofiel	Uittreding
11	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar				Beperkt	Nee
	Privaatrechtelijke organisaties					
12	Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA)				N.V.T.	Nee
13	Stedin Holding NV				Beperkt	N.T.B.
14	Limmer Strandwal CV				Beperkt	N.T.B.
15	Zandzoom BV				Beperkt	N.T.B.
16	Alliander				Beperkt	N.T.B.
17	Ontwikkelingsbedrijf Noord Holland Noord NV				Beperkt	N.T.B.
	Overige					
18	Metropoolregio Amsterdam*				Beperkt	N.T.B.
19	ROM InWest*				Beperkt	N.T.B.

7.1.3 Overige scenario's

De overige scenario's hebben geen noemenswaardige consequenties.

7.2 Mogelijke uittredingskosten

Bij een paar verbonden partijen is uittreding noodzakelijk. Om de exacte kosten te bepalen, is nader onderzoek nodig. Aangezien de uittreed bepalingen en langlopende verplichtingen per regeling verschillen. Om toch een indicatie te geven van de mogelijke kosten, hebben wij de uittredingssommen berekend op basis van twee scenario's. Deze scenario's zijn gebaseerd op de jaarlijkse exploitatiebijdrage en het opgebouwde eigen vermogen van de verbonden partij.

De jaarlijkse exploitatiebijdrage zal bij een uittreding geleidelijk worden afgebouwd. Om dit proces inzichtelijk te maken, zijn er twee scenario's doorgerekend voor de afbouw en de bijdrage: een minimum- en een maximum scenario.

Jaar	Minimum Scenario	Maximum Scenario
1e jaar	67%	75%
2e jaar	33%	50%
3e jaar	0%	25%
4e jaar	0%	0%

Voor beide varianten geldt dat het opgebouwde eigen vermogen naar rato van het inwonersaantal van de deelnemende gemeenten wordt verdeeld. Deze berekening is bedoeld om een indicatie te geven van mogelijke uittredingskosten. Voor een definitieve raming is nader onderzoek nodig.

De resultaten van de twee scenario's voor de verbonden partijen met een risico op uittreding zijn hieronder weergegeven.

Tabel 28: Inschatting desintegratiekosten

Nr	Verbonden partij	Minimum variant	Maximum variant
	Publiekrechtelijke organisatie		
1	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	€ 1.265.000	€ 1.970.000
2	Omgevingsdienst IJmond	€ 189.000	€ 346.000
	Totaal	€ 1,5 miljoen	€ 2,3 miljoen

Hoofdstuk 8 | Risico-inschatting en onzekerheden

Deelvraag 3:

Zijn er andere financiële consequenties en risico's te voorzien?

8.1 Risicoprofiel en weerstandsvermogen

8.1.1 Gemeenten zijn relatief vrij in het opstellen

Gemeenten zijn relatief vrij in het opstellen van hun risicoprofiel en in de bepaling van het beschikbare weerstandsvermogen. In de paragraaf Weerstandsvermogen moeten de gemeenten aangeven in hoeverre zij in staat zijn de risico's die ze voorzien op te vangen. Dit wordt uitgedrukt in de zogenoemde ratio voor het weerstandsvermogen.

Tabel 29: Overzicht ratio weerstandsvermogen

	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Benodigde weerstandscapaciteit (x € 1 mln)	3.8	3.4	7.3	8.7
Beschikbare weerstandscapaciteit (x € 1 mln)	65.5	8.8	27.3	22.6
Ratio weerstandsvermogen	15.2	2.6	3.7	2.6

(Cijfers gebaseerd op de jaarrekening 2024)

8.1.2 Goed kijken naar de samenstelling van de weerstandscapaciteit

Omdat er geen strakke voorschriften zijn voor de inventarisatie van de risico's, maar ook niet voor de samenstelling van de buffer waarmee de risico's moeten worden opgevangen (de beschikbare weerstandscapaciteit), kunnen niet zonder meer alle waarden bij elkaar worden opgeteld. De samenstelling van de beschikbare weerstandscapaciteit kan nogal verschillen. Daarom is in de onderstaande tabel de opbouw van de weerstandscapaciteit van de onderscheiden gemeenten weergegeven. Deze tabel laat zien dat Castricum een component "stille reserves" meeneemt bij de opbouw van de weerstandscapaciteit en de andere gemeenten niet. Heiloo neemt een deel van de bestemmingsreserves mee. De andere gemeenten niet. De gemeenten nemen de zgn. "onbenutte belastingcapaciteit" mee in de opbouw van de weerstandscapaciteit. Dit is de ruimte die de gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen tot aan de norm die geldt voor het verkrijgen van de zgn. "artikel-12-steun". (Zie ook hoofdstuk 12: eigen inkomsten).

Tabel 30: Opbouw van de beschikbare weerstandscapaciteit

	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Algemene reserve	59.8	8.1	23.4	11.3
Bestemmingsreserves				2.8 Gedeeltelijk
Stille reserves			1.3	
Onvoorzien	0.0	0.0		0.0
Saldo begroting / rekening				3.8
Onbenutte belastingcap.	5.6	0.7	2.5	4.7

(Cijfers gebaseerd op de jaarrekening 2024)

8.1.3 Doorrekening naar de toekomstscenario's

In de onderstaande tabel hebben we de weerstandsratio's doorgerekend voor de onderscheiden toekomstscenario's. In de laatste regel van de tabel hebben we de weerstandsratio berekend exclusief de onbenutte belastingcapaciteit, omdat niet alle gemeenten dit onderdeel meenemen.

Tabel 31: Doorrekening naar de toekomstscenario's

	Heiloo zelfstandig of binnen BUCH	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest, Castricum en Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Benodigde weerstandscapaciteit	8.7	32.2	19.4	19.8	12.5	16.0
Beschikbare weerstandscapaciteit	22.6	124.2	58.7	115,4	88,1	49,9
Ratio weerstandsvermogen	2.6	3.9	3.0	5.8	7.0	3.1
<i>Exclusief onbenutte belastingcapaciteit</i>	2,1	3.4	2.6	5,2	6,2	2,7

8.1.4 Samenstelling van de risico's

In deze paragraaf vergelijken we de gemeenten onderling op het risicoprofiel. Dat doen we door de samenstelling van de top 5 risico's met elkaar te vergelijken. Daaruit valt het volgende beeld te destilleren.

Bergen en Uitgeest: risico's in de reguliere begrotingsuitvoering

De risico's in Bergen en Uitgeest hebben vooral betrekking op de reguliere begrotingsuitvoering (bijstand, Jeugd, subsidies, prijsstijgingen). De risico's in Castricum en Heiloo hebben betrekking op grote infrastructurele projecten (aansluiting A9) en ruimtelijke opgaven. Dat verklaart mede ook het feit waarom de benodigde weerstandscapaciteit in Castricum en Heiloo hoger uitvalt dan in Bergen en Uitgeest.

Tabel 32: Top 5 van de risico's in Bergen

Gemeente Bergen - Risico top 5	Percentage
Hogere programmakosten BUIG participatie en bijstand (uitvoering ZAffier)	12%
Jeugd: Geconstateerde budgetoverschrijding 2024 is structureel	7%
Jeugd; Cliënten met complexe en intensieve zorgbehoefte	4%
Niet realiseren taakstelling op subsidies	3%
Hogere prijzen als gevolg van schaarste grondstoffen	3%

(Bron: Jaarrekening 2024)

Tabel 33: Top 5 van de risico's in Uitgeest

Gemeente Uitgeest - Risico top 5	Percentage
Hogere programmakosten BUIG	8%
Lagere grondopbrengsten dan geraamd	5%
Minder middelen van het rijk voor uitvoering van de taken	5%
Wachtgeld voor bestuurders die niet terugkeren of bij tussentijds aftreden	5%
Toetredingskosten regio Alkmaar	5%

(Bron: Jaarrekening 2024)

Tabel 34: Top 5 van de risico's in Castricum

Gemeente Castricum - Risico top 5	Percentage
Meerkosten aansluiting A9	15%
Overschrijding plankosten LZ	8%
Risico op juridische kosten en meerkosten project X	7%
Risico OZB niet-woningen	6%
Hogere programmakosten BUIG (ZAffier)	6%

(Bron: Jaarrekening 2024)

Tabel 35: Top 5 van de risico's in Heiloo

Gemeente Heiloo - Risico top 5	Percentage
Meerkosten aansluiting A9	29%
Hogere prijzen als gevolg van schaarste grondstoffen	13%
Hogere programmakosten BUIG (uitvoering ZAffier)	6%

Gemeente Heiloo - Risico top 5	Percentage
Structurele budgetoverschrijding Jeugd	5%
Hogere kosten IKC Zandzoom	3%

(Bron: Jaarrekening 2024)

8.2 Grondexploitaties

Bij de grondexploitaties brengen we in beeld welke gebiedsontwikkelingen er op dit moment spelen, wat het risicoprofiel is en op welke wijze dit is afgedekt. Grondbeleid is het samenhangende geheel van handelingen betreffende grondtransacties en gebiedsontwikkeling. Het geeft aan welke mogelijkheden er zijn om een gebied tot ontwikkeling te brengen en welke rol de gemeente hierin kan vervullen (actief/ faciliterend).

Actief grondbeleid

Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: De aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met de uitgifte/verkoop van bouwgrond. Bij actief grondbeleid exploiteert de gemeente gronden voor eigen rekening en risico. De gemeente legt bij actief grondbeleid de publieke voorzieningen aan en kan in beginsel alle productiekosten doorberekenen in de gronduitgifteprijsen, zolang de markt bereid is deze prijs te betalen. Bij een actief grondbeleid wordt een gemeentelijke grondexploitatie opgesteld.

Faciliterend grondbeleid

Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente het particulieren mogelijk maakt grond te exploiteren. Gemeentelijke kosten verbonden aan de desbetreffende ontwikkelingen moet de gemeente verhalen op de particuliere exploitant met behulp van het vastgesteld exploitatieplan of plankostenscan. De gemeente koopt daarbij zelf geen grond aan en beperkt zich tot de wettelijke publieke taak. Deze taak bestaat vooral uit het toetsen van de plannen aan vastgestelde beleidskaders, inspraakprocedures, het vaststellen van het bestemmingsplan en zo nodig het exploitatieplan. Bij faciliterend grondbeleid wordt geen gemeentelijke grondexploitatie opgesteld.

Deze analyse: vooral richten op het actief grondbeleid

In deze analyse richten we ons vooral op het actief grondbeleid. Deze analyse is namelijk bedoeld om op hoofdlijnen inzicht te krijgen in de winstpotenties en de mogelijke risico's die voortvloeien uit de grondexploitaties van de betreffende gemeente. Dat aspect speelt met name bij actieve grondexploitaties en (veel) minder bij de faciliterende grondexploitatie.

8.2.1 Gemeente Bergen

Actieve grondexploitaties

De Gemeente Bergen heeft 6 actieve grondexploitaties

- Woningbouwproject Park de Beeck
- 5 projecten sociale woningbouw
 - T&O Locatie
 - Elkshove
 - Voormalige Rabobank
 - Oosterkrimschool
 - Petrusschool

Tabel 36: Overzicht boekwaarde grondexploitaties gemeente Bergen

Complex	Boekwaarde per 31-12-2024	Reeds genomen winst / verlies*	Verwachte restant winst	Verwacht eindsaldo (EW)	Verwacht eindsaldo (NCW)	Einddatum
Park de Beeck	366	879	737	1.616	1.523	2027
Oosterkrim	-9	239	-238	1	1	2025
Rabobank	686	-316	-19	-335	-316	2026
Elkshove	93	-62	-4	-66	-62	2026
T&O	-357	154	192	346	326	2025
Petrusschool	61		420	420	396	2026
Totaal	840	894	1.088	1.982	1.868	

(Bron: NAG Bergen: 2025)

*) Negatief bedrag is een getroffen verliesvoorziening

Risico's en beschikbare reserves

Een van de belangrijkste geïdentificeerde risico's voor de gemeente Bergen is gerelateerd aan planschades en plankosten in verband met bestemmingsplannen en gebiedsontwikkeling. De gemeente heeft een reserve grote projecten van € 1,3 miljoen per ultimo 2024

8.2.2 Gemeente Uitgeest

Actieve grondexploitaties

De gemeente Uitgeest werkt de komende jaren aan woningbouw op de volgende locaties:

- Bibliotheeklocatie;
- De Molenhoeklocatie;
- De Meetlocatie;
- De Vrijburglocatie;
- Het Anna van Renesseplein.

Op dit moment is er sprake van een *negatieve boekwaarde* op de grondexploitaties. Dat houdt in dat de opbrengsten tot nu toe hoger zijn geweest dan de kosten. Deze boekwaarde bedraagt momenteel: € 480.000 negatief.⁵

⁵ Bron: Jaarstukken gemeente Uitgeest, pagina 130.

Tabel 37 Overzicht boekwaarde grondexploitaties gemeente Uitgeest

(Bedragen x € 1.000)

Complex	Boekwaarde per 31-12-2024	Verwacht eindsaldo (NCW)	Verwacht eindsaldo (EW)
Bibliotheeklocatie	Niet separaat gespecificeerd (deel van GREX totaal)	146	N.v.t. (Niet gespecificeerd)
De Molenhoeklocatie	78	N.v.t. (IMVA)	N.v.t. (IMVA)
De Meetlocatie	Niet separaat gespecificeerd (deel van GREX totaal)	380	N.v.t. (Niet gespecificeerd)
De Vrijburglocatie	278	N.v.t. (IMVA) ⁶	N.v.t. (IMVA)
Het Anna van Renesseplein	11	N.v.t. (IMVA)	N.v.t. (IMVA)
Totaal	-480		

(Bron: NAG 2024 Gemeente Uitgeest)

Risico's en beschikbare reserves

De reserve RO-ontwikkelingen Uitgeest bedraagt per ultimo 2024: € 509.000. Deze reserve is ingesteld ter dekking van lasten in het kader van ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening in Uitgeest en dekking van de kosten van de projectleider Centrumplan.

8.2.3 Gemeente Castricum

Actieve grondexploitaties

Per 2024 zijn er actieve grondexploitaties voor Limmen-Zandzoom, Dampegheest en Koekoeksbloem. Dampegheest is in 2023 geopend en Koekoeksbloem in 2024.

Tabel 38 Overzicht boekwaarde grondexploitaties gemeente Castricum

(Bedragen x € 1.000)

Complex	Boekwaarde per 31-12-2024	Verwacht eindsaldo (NCW)	Verwacht eindsaldo (EW)
Limmen-Zandzoom	4.914	1.000	1.100
Dampegheest	231	0	0
Koekoeksbloem	215	157	167
Totaal	5.360	1.157	1.267

Nieuwe complexen

De gemeente Castricum kan ook over vastgoedobjecten of onroerende zaken beschikken waarvan op voorhand wel vaststaat dat deze als bouwgrond zullen gaan fungeren, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld of bouwplan voor beschikbaar is. Momenteel is dat alleen het geval bij de Maranathakerk.

Niet alle projecten met een gemeentelijke grondpositie zijn al zo concreet uitgewerkt dat hiervoor een grondexploitatie kan worden vastgesteld. Kosten die worden gemaakt in de periode vóórdat een grondexploitatie is vastgesteld, worden geactiveerd onder de immateriële vaste activa.

⁶ Immateriële vaste activa, voor deze gronden is nog geen exploitatie geopend.

Voor de voorbereidingskosten geldt dat hiervoor bestuurlijke instemming nodig is en dat na 5 jaar de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel zijn afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Momenteel heeft Castricum niks geadministreerd onder deze categorie.

Risico's en beschikbare reserves

De gemeente heeft een algemene reserve grondbedrijf. De stand van de reserve bedraagt € 765.000 per ultimo 2024.

8.2.4 Gemeente Heiloo

Actieve grondexploitaties

De gemeente Heiloo kent nog twee projecten waarvoor een gemeentelijke grondexploitatie is opgesteld, te weten Zuiderloo en Boekelermeer fase A, B en C

Tabel 39 Overzicht boekwaarde grondexploitaties gemeente Heiloo

(Bedragen x € 1.000)

Complex	Boekwaarde per 31-12-2024	Verwacht eindsaldo (NCW)	Verwacht eindsaldo (EW)
Zuiderloo - Heiloo	-1.669	368	
Boekelermeer	5.072	534	
Totaal	3.403	902	

Risico's en beschikbare reserves

Heiloo heeft geen reserve grondexploitaties. Er is wel een reserve bovenwijkse voorzieningen. Deze reserve bedraagt € 2,6 miljoen per ultimo 2024.

8.2.5 Gevolgen voor de toekomstscenario's

Tabel 40: Samenvattend overzicht voor de toekomstscenario's

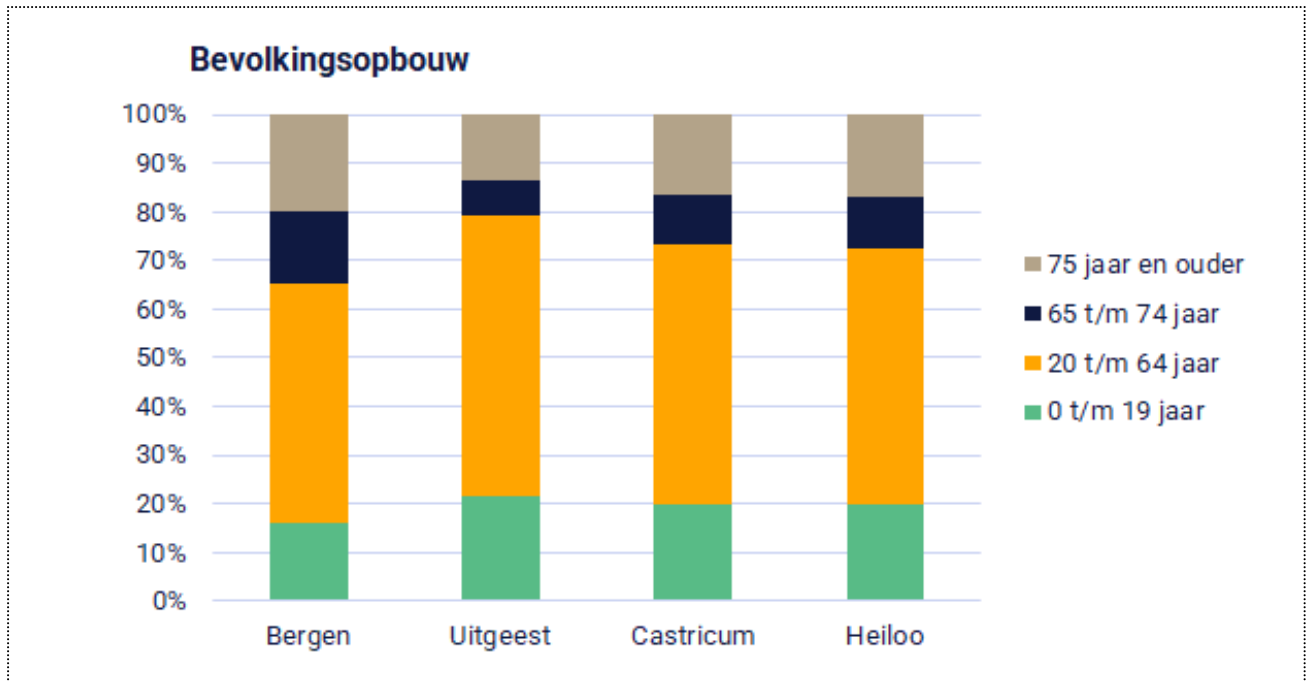
	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo	Zelfstandig Heiloo
Boekwaarde van de grondexploitatie	€ 9,1 miljoen	€ 8,3 miljoen	€ 9,6 miljoen	€ 4,2 miljoen	€ 8,8 miljoen	€ 3,4 miljoen
Te verwachten winst op termijn	€ 3,2 miljoen	€ 2,1 miljoen	€ 3,3 miljoen	€ 2,0 miljoen	€ 2,2 miljoen	€ 0,9 miljoen
Reserve grondexploitatie	€ 2,6 miljoen	€ 1,3 miljoen	€ 2,1 miljoen	€ 1,3 miljoen	€ 0,8 miljoen	€ 0,0 miljoen
Nieuwe ontwikkelingen	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt

8.3 Sociaal domein

Bij het sociaal domein vergelijken we de uitgaven van de gemeenten onderling op basis van de begroting 2025. We zetten dit af tegen een aantal indicatoren, zoals:

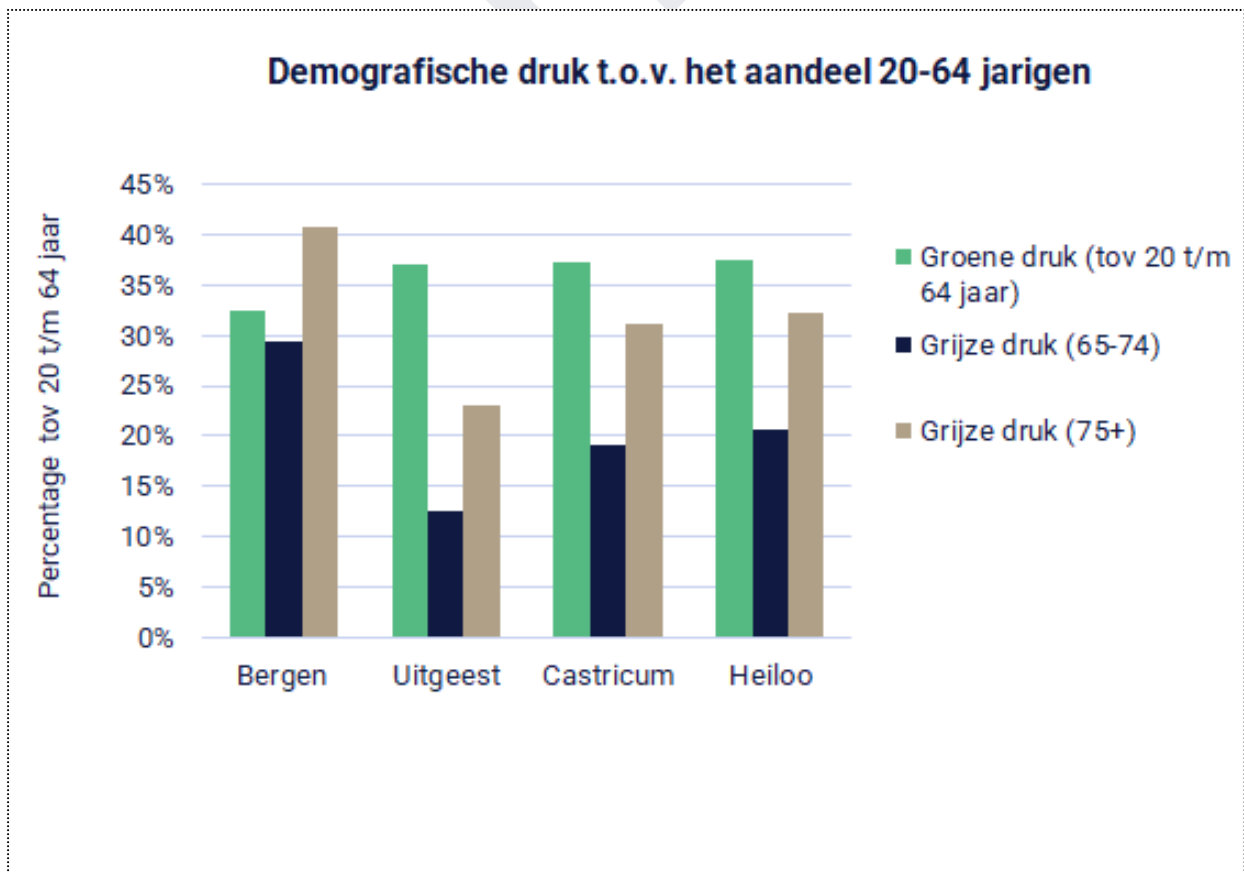
- het percentage huishoudens met een voorziening in het sociaal domein;
- het aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners;
- het aantal jongeren met jeugdhulp (met verblijf en zonder verblijf) in een percentage van de doelgroep.

8.3.1 Structuur van de bevolking in de verschillende gemeenten

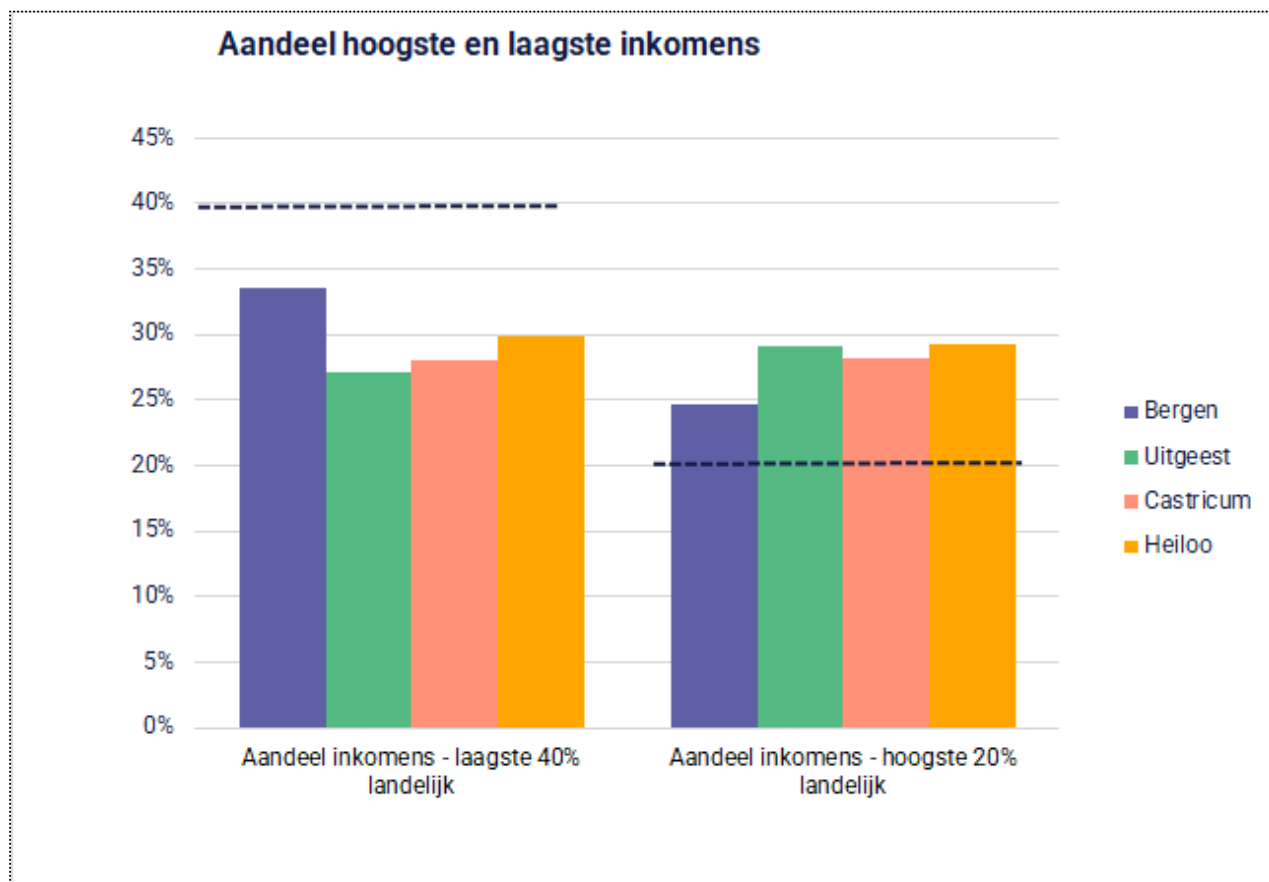
(Bron: CBS bevolkingsstatistieken)

In de grafiek hierboven geven we de bevolkingsopbouw grafisch weer van de verschillende gemeenten. Het aandeel jongeren tot en met 19 jaar is in Bergen lager dan in de andere drie gemeenten. In Bergen is het aandeel ouderen van 65 jaar en ouder fors hoger dan in de andere gemeenten. Uitgeest kent de laagste vergrijzing van de vier gemeenten.

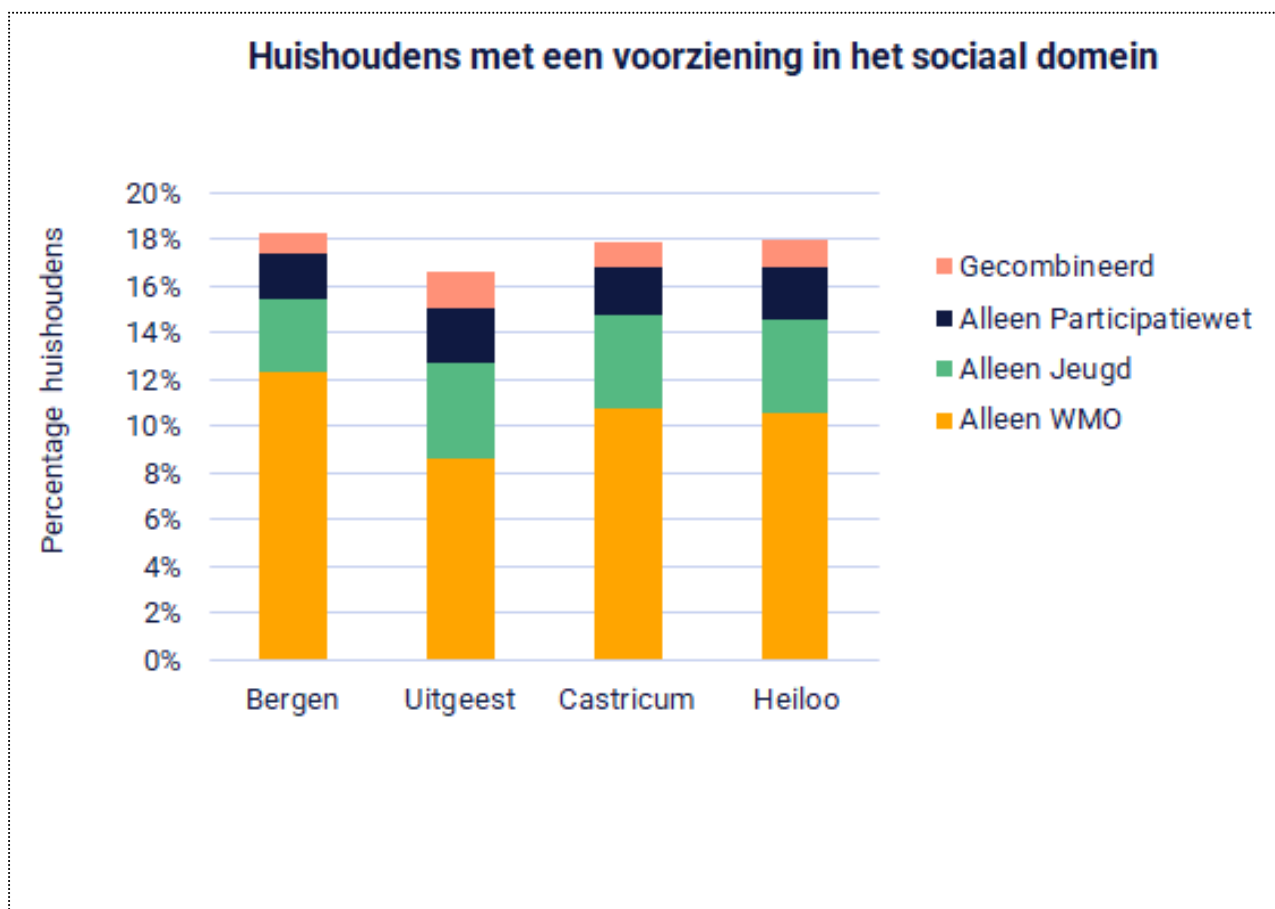
Deze cijfers vertalen we in de zgn. “demografische druk”: het aandeel ouderen, respectievelijk jongeren, uitgedrukt in een percentage van de bevolkingsgroep tussen de 20 en 65 jaar. De demografische druk is in Bergen verreweg het hoogst.. Verhoudingsgewijs is daar de groep tussen de 20 en 65 jaar het laagst. In Uitgeest ligt de grijze druk (65 jaar en ouder) op het landelijk gemiddelde (35%). De andere gemeenten liggen daar boven, met Bergen als uitschieter. Dat wordt weergegeven in de bovenstaande figuur

Concept

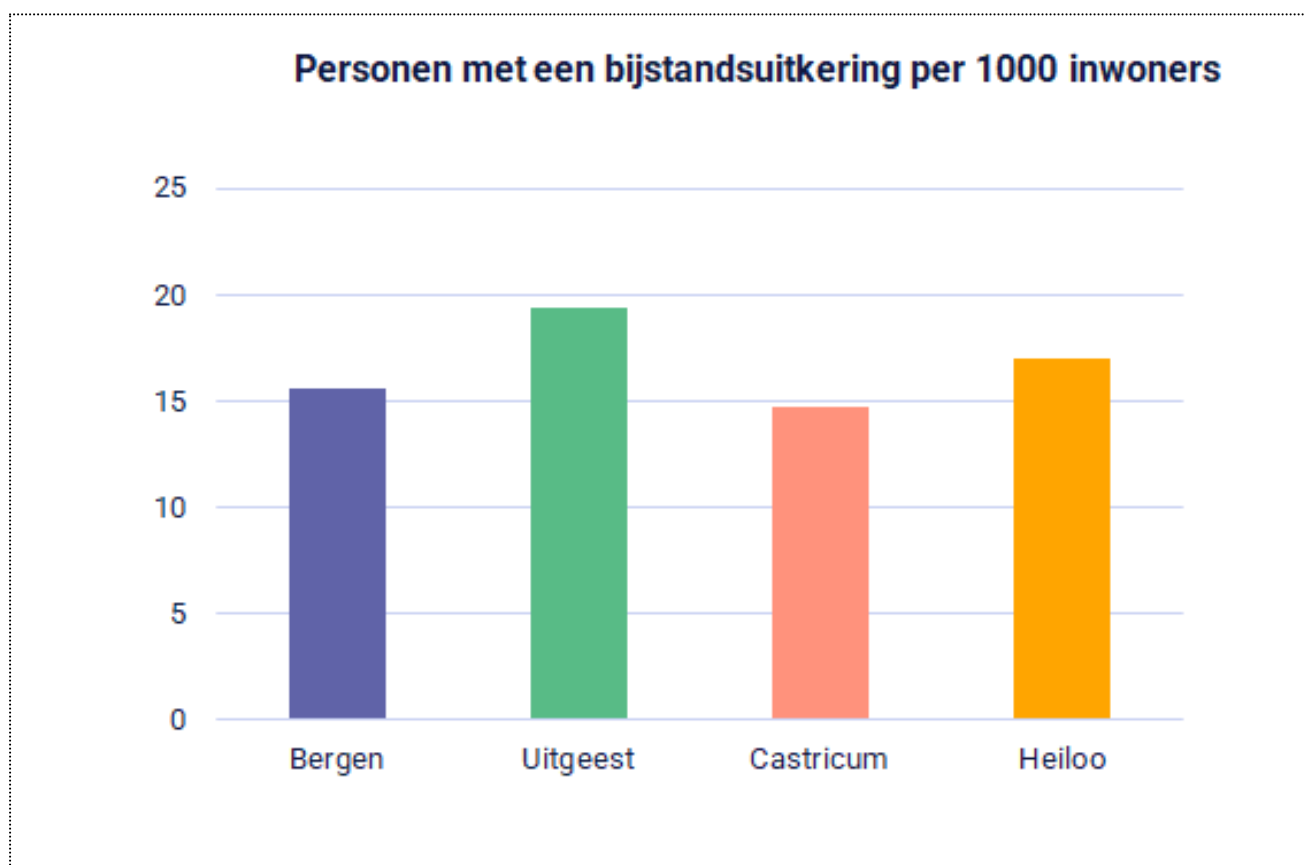
(Bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

In de vier gemeenten zijn de huishoudens met een laag inkomen ondervertegenwoordigd. Bij de hoge inkomens zien we het omgekeerde: in de vier gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo zijn de huishoudens met een hoog inkomen oververtegenwoordigd. Van de vier gemeenten komt Bergen nog het meest dicht in de buurt van het landelijk gemiddelde.

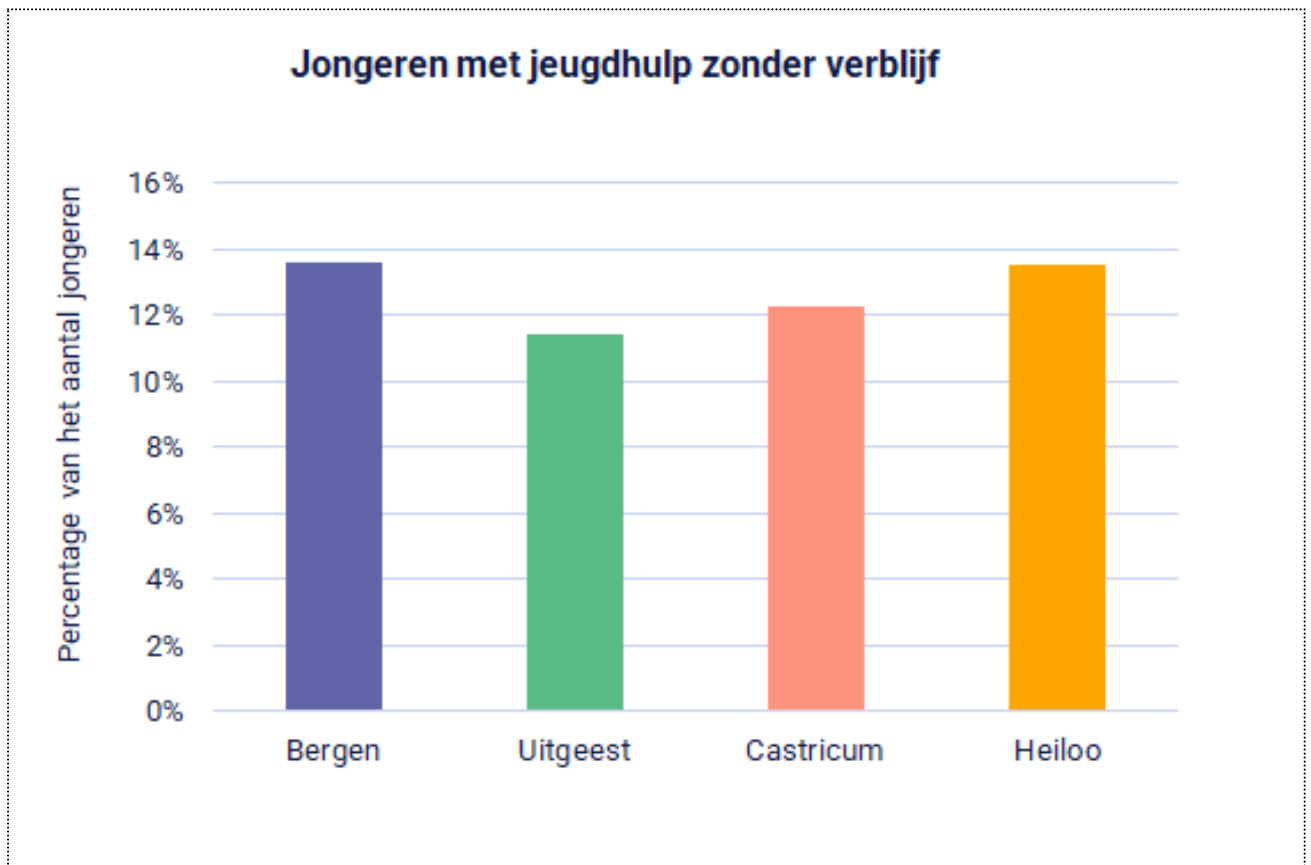
(Bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Uitgeest kent verhoudingsgewijs de minste huishoudens met een voorziening in het sociaal domein, zoals de figuur hiernaast laat zien. In Uitgeest, Castricum en Heiloo ligt dat iets hoger. Bergen kent relatief veel huishoudens met een WMO-voorziening, hetgeen niet verwonderlijk is gelet op de vergrijzing. Uitgeest laat het omgekeerde beeld zien.

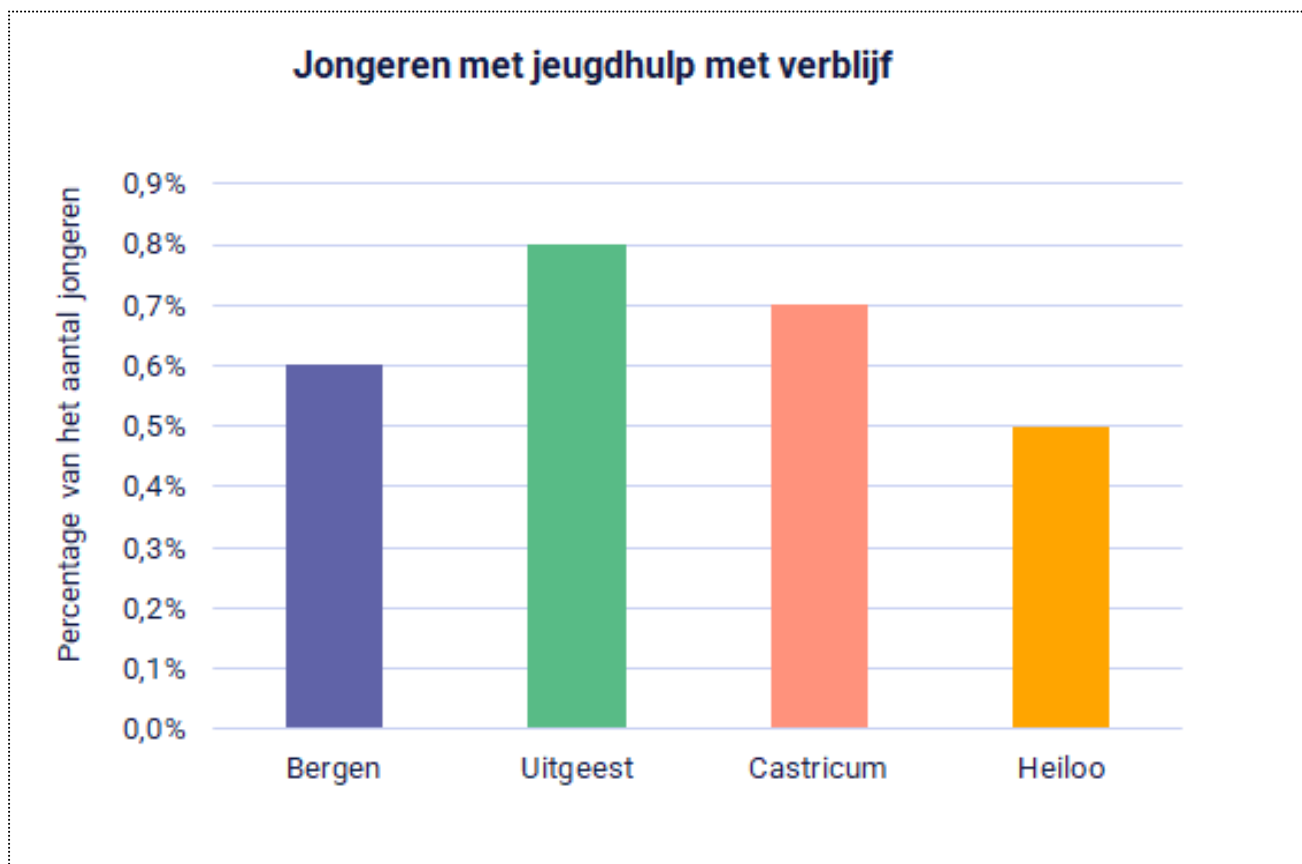
(Bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Het aantal personen met een bijstandsuitkering ligt in Uitgeest hoger dan in de andere drie gemeenten.

(Bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Uitgeest en Castricum kennen de minste jongeren met een jeugdhulpvoorziening zonder verblijf. In Heiloo en Bergen hebben beduidend meer jongeren een voorziening in het kader van de Jeugdhulp.

(Bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Het aandeel jongeren dat een voorziening heeft met verblijf, ligt weliswaar beduidend lager, maar dit zijn wel de dure voorzieningen voor de gemeentebegroting. Een verschil van enkele tienden procentpunten kan budgettair een behoorlijk verschil maken. In Uitgeest en Castricum liggen deze percentages het hoogst. Heiloo kent verhoudingsgewijs de minste jongeren met een jeugdhulpvoorziening met verblijf.

8.3.2 Sociaal Domein in cijfers

Over-all beeld

In de onderstaande tabel zijn de uitgaven van de verschillende gemeenten vergeleken op basis van de rekening 2024. Het gaat hierbij om netto bedragen per inwoner.

Tabel 41: Netto uitgaven sociaal domein in bedragen per inwoner

Rekeningcijfers 2024

Sociaal Domein (exclusief opvang)	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Basisvoorzieningen	-159	-86	-135	-101
Participatie	-160	-194	-141	-155
WMO (exclusief opvang)	-197	-141	-177	-185
Jeugd	-212	-324	-238	-262
Totaal Sociaal Domein (exclusief opvang)	-729	-745	-690	-702

(Bron: IV 3 Statline)

De rekeningcijfers op de basisvoorzieningen kunnen een vertekend beeld geven, vanwege de voordelige saldi die gemeenten hebben behaald op de opvang van Oekraïners. Voor een belangrijk deel weerspiegelen de beelden uit de grafieken de cijfers in deze tabel. Vanwege de vergrijzing kent Bergen verhoudingsgewijs de hoogste uitgaven op de WMO. De uitgaven voor de Jeugdzorg liggen in Uitgeest hoger dan in de andere gemeenten.

Participatie

Voor het onderdeel participatie is een aparte uitsplitsing gemaakt. De bijstandsuitkeringen worden bekostigd uit de brede doeluitkering (BUIG). De uitvoeringskosten en het eigen armoedebeleid moeten worden bekostigd uit de algemene uitkering. De onderlinge verschillen kunnen niet volledig worden verklaard door een verschil in het aantal te verstrekken uitkeringen. Andere verklarende factoren hiervoor kunnen zijn: verschil in uitvoeringskosten, verschil in armoederegelingen, verschil in de score op de objectieve criteria op basis waarvan de brede doeluitkering BUIG wordt verstrekt.

De verschillen in de begeleide participatie hebben betrekking op de oude WSW-doelgroep. Deze doelgroep wordt afgebouwd. De vergoeding hiervoor komt rechtstreeks uit de Algemene Uitkering.

Tabel 42: Uitgaven voor Participatie

Rekeningcijfers 2024

Sociaal Domein / Participatie	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
6.3 Inkomensregelingen (lasten)	-273	-307	-281	-257
6.3 Inkomensregelingen (baten)	210	225	179	192
6.3 Inkomensregelingen (saldo)	-62	-82	-102	-65
6.4 Begeleide participatie	-59	-67	-23	-49
6.5 Arbeidsparticipatie	-39	-44	-15	-41
Totaal Participatie	-160	-194	-141	-155

(Bron: IV 3 Statline)

8.3.3 Over-all beeld

De risico's met betrekking tot sociaal domein zijn beperkt en weinig onderscheidend voor de onderscheiden fusiescenario's. Weliswaar zijn er verschillen tussen gemeenten, met name wat betreft de leeftijdsopbouw. In alle vier gemeenten is evenwel sprake van eenzelfde (sterke) sociale structuur. De belangrijkste onderlinge verschillen worden verevend via de maatstaven van de algemene uitkering en het beleid wordt in onderlinge samenhang binnen de BUCH organisatie vormgegeven en in regionaal verband uitgevoerd.

Hoofdstuk 9 | De financiële positie bij de onderscheiden toekomstscenario's

Deelvraag 6:

Wat is het financiële perspectief van de betrokken fusiepartners?

Deelvraag 7:

Wat is het financieel meerjarenperspectief en de financiële positie in elk van de toekomstscenario's?

Deelvraag 8:

Wat is het financiële perspectief voor de nieuwe gemeente in elk van de toekomstscenario's in 2029 aan de hand van de financiële kengetallen?

Deelvraag 9:

Wat is de afhankelijkheidsratio van de algemene uitkering van het gemeentefonds in elk van de toekomstscenario's?

9.1 Overzicht van de meerjarige begrotingssaldi

In het onderstaande overzicht presenteren we de meest recente structurele begrotingssaldi van de onderscheiden gemeenten, uitmondend in het saldo voor de betreffende toekomstscenario's. Vertrekpunt daarbij is het perspectief uit de meerjarenbegroting 2026.

Tabel 43: Overzicht van de structurele begrotingssaldi

(Bedragen x € 1.000)

Gemeente	2026	2027	2028	2029
Bergen	6.695	5.501	3.413	3.062
Uitgeest	387	-66	-1.091	-907
Castricum	855	599	-896	-731
Heiloo	-271	-714	-1.938	-1.971

Bron: Meerjarenbegrotingen 2026-2029

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat alleen Bergen voor alle jaren een positief saldo kent. De andere gemeenten hebben in latere jaren een nadelig saldo, waardoor (op termijn) aanvullende bezuinigingen of belastingverhogingen noodzakelijk zijn om dit tekort op te vangen. Het gepresenteerde saldo voor Bergen is gecorrigeerd met € 2.097.000, omdat Bergen een jaarlijkse storting in de reserves voor dit bedrag als last voor het meerjarenbeeld heeft opgenomen.

Dat leidt tot de volgende structurele begrotingssaldi voor de onderscheiden toekomstscenario's

Tabel 44: Overzicht van de structurele begrotingssaldi voor de onderscheiden herindelingsvarianten

(Bedragen x € 1.000)

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo	Heiloo
Structureel saldo 2029	-547.000	-3.609.000	360.000	1.091.000	-2.702.000	-1.971.000
Inwoners	104.000	74.100	90.600	54.200	60.700	24.300
Bedrag per inwoner	-€ 5	-€ 49	€ 4	€ 20	-€ 45	-€ 81

9.2 Financiële ratio's

In de bijlage 6 zijn de geprognosticeerde balansen doorgerekend voor de solvabiliteitsratio en de netto gecorrigeerde schuldquote.

Onderstaande tabel geeft de ratio's weer voor de verschillende gemeenten:

Tabel 45: Overzicht van de financiële ratio's per 2029

	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Solvabiliteit	42%	16%	26%	28%
Schuldquote	63%	96%	48%	81%

De **solvabiliteitsratio** geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen weer door eigen vermogen uit te drukken in een percentage van het balanstotaal. De toezichthouder kwalificeert percentage lager dan 20% als risicovol. Het landelijk gemiddelde bedraagt rond 40%.

De **netto gecorrigeerde schuldquote** drukt de schulden inclusief de overlopende passiva (onder aftrek van de vlottende activa en de verstrekte leningen) uit in een percentage van de jaarlijkse baten. De toezichthouder kwalificeert een percentage hoger dan 130% als risicovol. Het landelijk gemiddelde bedraagt rond 40%.

Dat levert het volgende beeld op voor de onderscheiden toekomstscenario's:

Tabel 46: Financiële ratio's voor de onderscheiden toekomstscenario's

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo	Heiloo
Solvabiliteit	31%	25%	34%	37%	27%	28%
Schuldquote	66%	68%	62%	70%	61%	81%

Hoofdstuk 10 Investerings en investeringsruimte

Deelvraag 10:

Wat is de omvang van de investeringsruimte in elk van de toekomstscenario's?

10.1 Investeringsniveau

Bijlage 5 geeft een beeld van de opgenomen investeringen in de onderscheiden begrotingen. Deze gegevens zijn opgeteld voor de onderscheiden toekomstscenario's. De investeringsruimte wordt bepaald door de mate waarin de investeringsplannen zijn opgenomen in de begroting. De aanvullende financiële ontwikkelingen, zoals het effect op de algemene uitkering en de nog te realiseren bezuinigingsopgaven zijn niet verwerkt in de investeringsruimte. Het investeringsniveau in de eerste jaren is aanmerkelijk hoger dan in de latere jaren. Als ook in de latere jaren (vanaf 2028) nog aanvullende investeringen nodig zijn, dan zal hiervoor aanvullende ruimte binnen de begroting moeten worden gezocht.

Tabel 47: Opgenomen investeringsruimte voor de onderscheiden toekomstscenario's

Totaal	2025	2026	2027	2028	2029
Heiloo	16.910	13.611	16.609	2.365	5.564
Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	53.814	65.776	53.850	20.962	15.248
Uitgeest Castricum Heiloo	23.176	19.297	17.647	13.822	5.295
Bergen Castricum Heiloo	43.806	60.033	51.127	18.860	15.248
Bergen Heiloo	30.638	46.479	36.203	7.140	9.953
Castricum Heiloo	30.078	27.165	31.533	14.085	10.859
In bedragen per inwoner	2025	2026	2027	2028	2029
Heiloo	696	560	683	97	229
Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	517	632	518	202	147
Uitgeest Castricum Heiloo	313	260	238	187	71
Bergen Castricum Heiloo	484	663	564	208	168
Bergen Heiloo	565	858	668	132	184
Castricum Heiloo	496	448	519	232	179

10.2 Onderhoudsplannen kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

De staat van het onderhoud van de kapitaalgoederen (wegen, civiel-technische werken, groen, gebouwen) kan in potentie een belangrijke risicofactor zijn. Onze analyse is geen beoordeling van de kwaliteit van de staat van het onderhoud. Daarvoor is deze analyse te beperkt. In dit onderzoek is in beeld gebracht voor welke onderdelen er

onderhoudsplannen zijn gemaakt en wat de looptijd ervan is. Verwacht mag worden dat een recent vastgesteld onderhoudsplan minder risico herbergt dan een gedateerd onderhoudsplan. In zijn algemeenheid geldt dat naarmate de onderhoudsplannen ouder zijn, dat de onzekerheidsmarge groter wordt, zeker ten aanzien van de vraag of de effecten van de grote prijsstijgingen van de afgelopen jaren in voldoende mate zijn verwerkt.

Als eerste stap is voor de mogelijke fusiegemeenten geïnventariseerd van welke onderdelen er onderhoudsplannen zijn vastgesteld en in hoeverre deze onderhoudsplannen daadwerkelijk zijn vertaald in de begroting (en dus onderdeel uitmaken van het eerder gepresenteerde financieel meerjarenbeeld). De onderhoudsplannen zelf zijn niet inhoudelijk getoetst; dat zou te ver voeren in het kader van deze analyse.

Tabel 48: Overzicht van de onderhoudsplannen Openbare Ruimte

Omschrijving	Bergen		Uitgeest		Castricum		Heiloo	
	Looptijd	Verwerkt	Looptijd	Verwerkt	Looptijd	Verwerkt	Looptijd	Verwerkt
Bebording/ bewegwijzering								
Civiele kunstwerken	2025	ja	2033	ja	2033	ja	2024	
Groen	2031	ja	2025	ja	2029	ja	2034	Ja
Openbare verlichting	2030	ja	2028	ja	2028	ja	2032	ja
Spelen			2026	ja	2025	ja	2024	ja
Wegen	2025	ja	2033	ja	2033	ja	2033	ja
Riolering	2026	ja	2026	ja	2026	ja	2026	ja
Water	2026	ja	2017	ja	2017	ja	2017	ja
Gebouwen en overig maatsch. vastg.	2025	ja	2030	ja	2 jaar	ja	2030	ja
Onderwijshuisvesting							2030	ja

Kwaliteitsniveau

Voor de bebording is geen apart onderhoudsplan vastgesteld. De risico's hieromtrent worden als beperkt ingeschat. Bijlage 6 laat zien dat de gemeenten tot en met 2028 investeringen hebben opgenomen voor de onderwijshuisvesting. In de jaren daarna is dat niet het geval. De verschillen in kwaliteitsniveau worden niet al onoverkomelijk groot ervaren, zo bleek uit de interviews. Dit is door ons verder niet nader getoetst.

Hoofdstuk 11 | Bedrijfsvoering

Deelvraag 5:

Welke lastenverminderingen zijn er op hoofdlijnen te voorzien bij fusie in elk van de toekomstscenario's? Betrek hierbij ook het effect op de organisatiekosten (inclusief kosten voor raad, griffie, college en staf), overhead, bijdragen aan GR-en.

11.1 Kengetallen bedrijfsvoering

Hieronder geven we de kengetallen van de onderscheiden gemeenten weer ten aanzien van de bedrijfsvoering. De gegevens zijn ontleend aan de jaarrekening 2024 van de betreffende gemeenten en die van de werkorganisatie BUCH. Op basis van deze cijfers is een vergelijking gemaakt tussen de vier gemeenten.

Tabel 49: Bedrijfsvoeringskengetallen van de onderscheiden gemeenten

Omschrijving	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Fte per 1.000 inwoners	8,1	8,1	8,1	8,1
Bezetting in fte per 1.000 inwoners	8,1	8,1	8,1	8,1
Netto lasten overhead per 1.000 inwoners	439	405	462	448
Externe inhuur in % van de totale loonsom	21,4%	21,4%	21,4%	21,4%
Overhead in % van de totale lasten	12,9%	13,8%	13,3%	13,3%

Grote gemeenten hebben meer en duurdere FTE's

Naarmate gemeenten groter worden neemt de complexiteit en ook de coördinatielast toe. Grotere gemeenten hebben omgerekend per inwoner meer FTE's en de gemiddelde schaalbedragen liggen bovendien hoger. Dat geeft onderstaand overzicht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken ook duidelijk weer.

Tabel 50: Gemiddelde formatie Nederlandse gemeenten

Omschrijving	Gemiddeld aantal FTE's per 1000 inwoners	Hoogste waarneming	Gemiddelde loonsom per FTE
Minder dan 5.000 inwoners	7,2	7,2	67.136
5.000 tot 10.000 inwoners	4,8	9,2	60.319
10.000 tot 20.000 inwoners	5,7	11,0	59.680
20.000 tot 50.000 inwoners	6,4	13,6	59.457
50.000 tot 100.000 inwoners	8,0	12,9	60.658
100.000 tot 150.000 inwoners	9,6	14,2	62.176
150.000 tot 250.000 inwoners	9,5	13,4	63.322

11.2 Structurele effecten

Wegvallende functies

Bij een gemeentelijke herindeling zullen een aantal kosten wegvallen. Er zullen mutaties optreden voor de kosten van de gemeenteraad, college en griffie. In de onderstaande tabel hebben we op hoofdlijnen de effecten hiervan in beeld gebracht. Daarbij zijn volgende uitgangspunten gehanteerd:

Tabel 51: Uitgangspunten voor het berekenen van functies die wegvallen

Scenario	Burgemeester	Wethouders	Gemeente secretaris	Griffier	Assistent griffier	Raadsleden
Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	-3	-6	-3	-3	-2	-41
Uitgeest Castricum Heiloo	-2	-4	-2	-2	-1	-22
Bergen Castricum Heiloo	-2	-4	-2	-2	-1	-28
Bergen Heiloo	-1	-2	-1	-1		-9
Heiloo Castricum	-1	-2	-1	-1		-11
Normbedrag	195.000	155.000	170.000	130.000	90.000	17.500

Deze uitgangspunten zijn vervolgens doorgerekend voor de verschillende scenario's. Er is wel rekening gehouden met een inverdieneffect. Naarmate de gemeente groter wordt, wordt de gemiddelde loonsom ook hoger. De bezoldiging van raadsleden, burgemeester en wethouders is ook afhankelijk van de gemeentegrootte.

Tabel 52: Budgettaire effecten voor de onderscheiden toekomstscenario's

Scenario	Weglek effect	Netto effect burgem.	Netto effect wethouders	Netto effect gemeente secretaris	Netto effect griffier	Netto effect assistent griffier	Netto effect raadsleden	Totaal effect
Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	10,0%	-526.500	-837.000	-459.000	-351.000	-162.000	-645.750	-2.981.250
Uitgeest Castricum Heiloo	8,0%	-358.800	-570.400	-312.800	-239.200	-82.800	-354.200	-1.918.200
Bergen Castricum Heiloo	8,0%	-358.800	-570.400	-312.800	-239.200	-82.800	-450.800	-2.014.800
Bergen Heiloo	8,0%	-179.400	-285.200	-156.400	-119.600	0	-144.900	-885.500
Heiloo Castricum	12,0%	-171.600	-272.800	-149.600	-114.400	0	-169.400	-877.800

11.3 Aandachtspunten vanuit de accountantscontrole

In deze paragraaf geven wij een globaal beeld van de belangrijkste aandachtspunten vanuit de accountantscontrole.

11.3.1 Interne beheersing

BUCH-organisatie

De accountant constateert dat een mogelijke bedreiging voor de verdere realisatie van de verbetermaatregelen het ambitieniveau is van de vier gemeenten. Immers belangrijke opgaven, ambities maar ook de wensen van de

gemeenteraden, met name in de realisatie van de woningbouwprogramma's en andere investeringsprojecten, leggen een hoge druk op de BUCH-organisatie.

De BUCH-organisatie blijft op onderdelen kwetsbaar omdat kennis en vaardigheden bij zaakdossiers geconcentreerd is bij één of een beperkt aantal medewerkers. Dit risico wordt versterkt doordat (werk)processen beperkt zijn beschreven, of vanwege wijzigingen in de organisatie, niet altijd meer (geheel) actueel zijn. Ook het verloop van medewerkers en uitval wegens ziekte speelt hierbij nog steeds een rol van betekenis. De accountant constateert dat er in 2024 wijzigingen zijn op belangrijke posities in de organisatie. Zo zijn het afgelopen jaar drie van de vier gemeentecontrollers vertrokken. De BUCH is er wel in geslaagd de functies met nieuwe controllers (waarvan twee in dienstbetrekking) weer redelijk snel in te vullen. Ook de VIC-functie is in 2024, na vertrek van een VIC-medewerker in het voorjaar 2024, ingevuld met thans twee medewerkers. Het verloop is overigens ook merkbaar bij domein Beheer Openbare Ruimte en Ruimtelijke Ordening.

De accountant geeft aan dat sommige van de adviezen langer open blijven staan, met name de meer organisatiebrede adviezen zoals de verplichtingen, aanbestedingen. Maar ook de processen omgevingsvergunningen en huren en pachten vragen om aandacht. Daarnaast constateert de accountant dat de interne controle (IC) nog niet van een voldoende niveau is.

11.3.2 Beheer Openbare Ruimte

BUCH

De accountant constateert dat bij Beheer Openbare Ruimte (BOR) en Ruimtelijke Ordening (RO) relatief veel medewerkers extern zijn. Het gaat in bepaalde gevallen ook om specialistische kennis en vaardigheden die op dit moment niet via een vast dienstverband kunnen worden ingevuld. Het nadeel van externe inhuur is dat medewerkers tijdelijk zijn, en soms ook weer heel snel vertrekken. Dat komt de kwaliteit van de processen en het werk niet ten goede. De accountant geeft aan dit bijvoorbeeld terug te zien in de kwaliteit van de aanlevering van de SiSa-verantwoordingsinformatie en ook bij de omgevingsvergunningen en huren en pachten

Hoofdstuk 12 | Eigen inkomsten/woonlasten

Deelvraag 12:

Wat zijn de gevolgen van bestuurlijke fusie voor de woonlasten van inwoners in Uitgeest in elk van de toekomstscenario's?

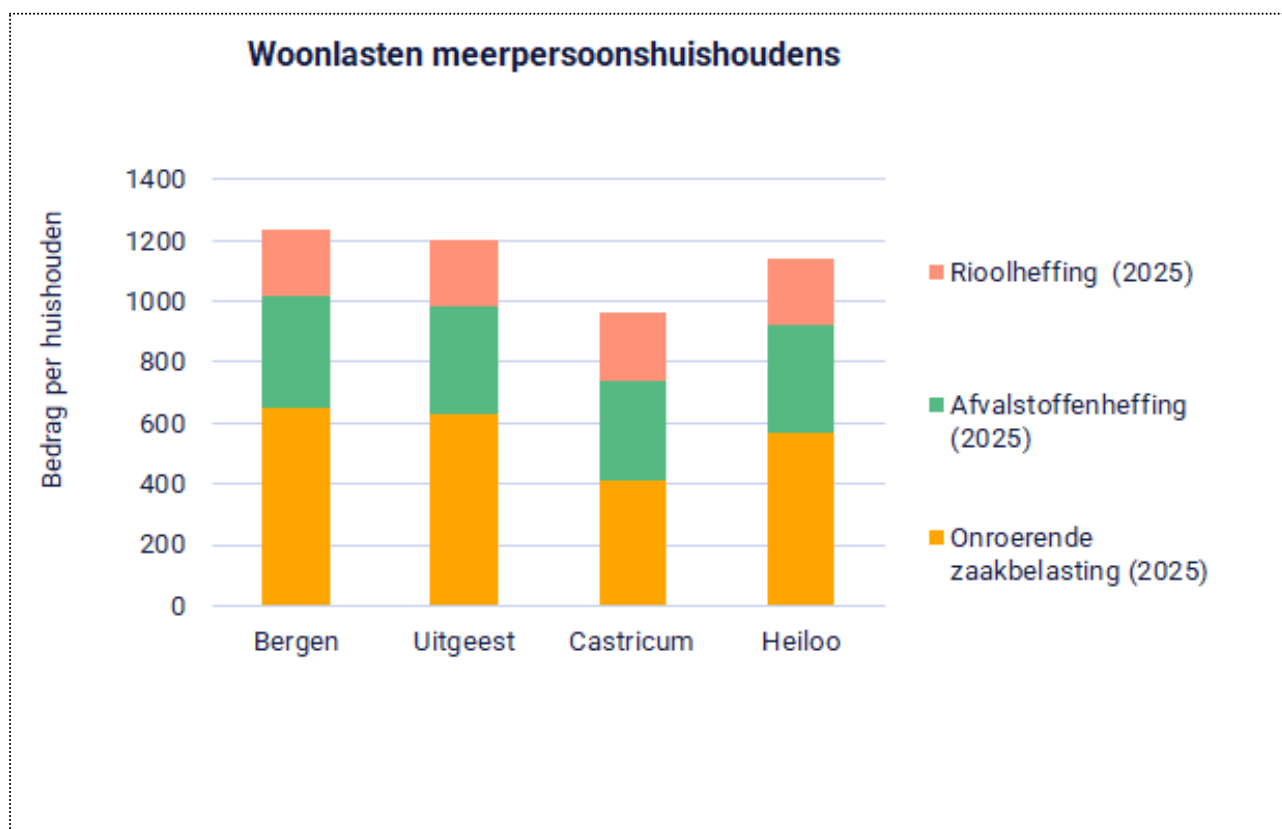
12.1 Harmonisatie van belastingen

De Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) schrijft voor dat gemeentelijke voorschriften, in de breedst mogelijke zin, van de voormalige gemeenten binnen twee jaar na de ingang van herindeling dienen te zijn bekrachtigd, dan wel aangepast. Zo niet, dan vervallen ze van rechtswege (art. 28-31). Het gaat hier om alle beleid, wet- en regelgeving van gemeenten zoals verordeningen, besluiten van de raad en van het college, beleidsregels en dergelijke. Als harmonisatie niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat er verschil van inzicht bestaat tussen de op te heffen gemeenten in de stuurgroep, heeft de nieuwe gemeente tot twee jaar na de herindeling om tot harmonisatie over te gaan. Als dit niet gebeurt, vervallen de voorschriften van de dan opgeheven gemeenten van rechtswege.

Voor belastingverordeningen geldt in principe hetzelfde. Bij belastingen is de stand op 1 januari vaak bepalend voor het hele jaar. Dit is het geval bij tijdvakbelastingen zoals afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting. Hierdoor kunnen er in het eerste jaar verschillen in de nieuwe gemeente ontstaan. Dit kan worden voorkomen door het uniformeren van de belastingverordeningen vóór de datum van herindeling (de ingangsdatum van de heffing kan gesteld worden op 31 december, zodat de belastingverordening de dag voorafgaand aan de herindeling geldt). Voor de OZB geldt een uitzondering. De nieuwe raad moet na de herindeling vóór 1 april een nieuwe verordening onroerendezaakbelastingen voor de nieuwe gemeente vaststellen. Verordeningen voor de baatbelasting blijven gelden.

12.2 Samenvattend overzicht van de woonlasten

Vertrekpunt: de woonlasten 2025

(Bron: COELO)

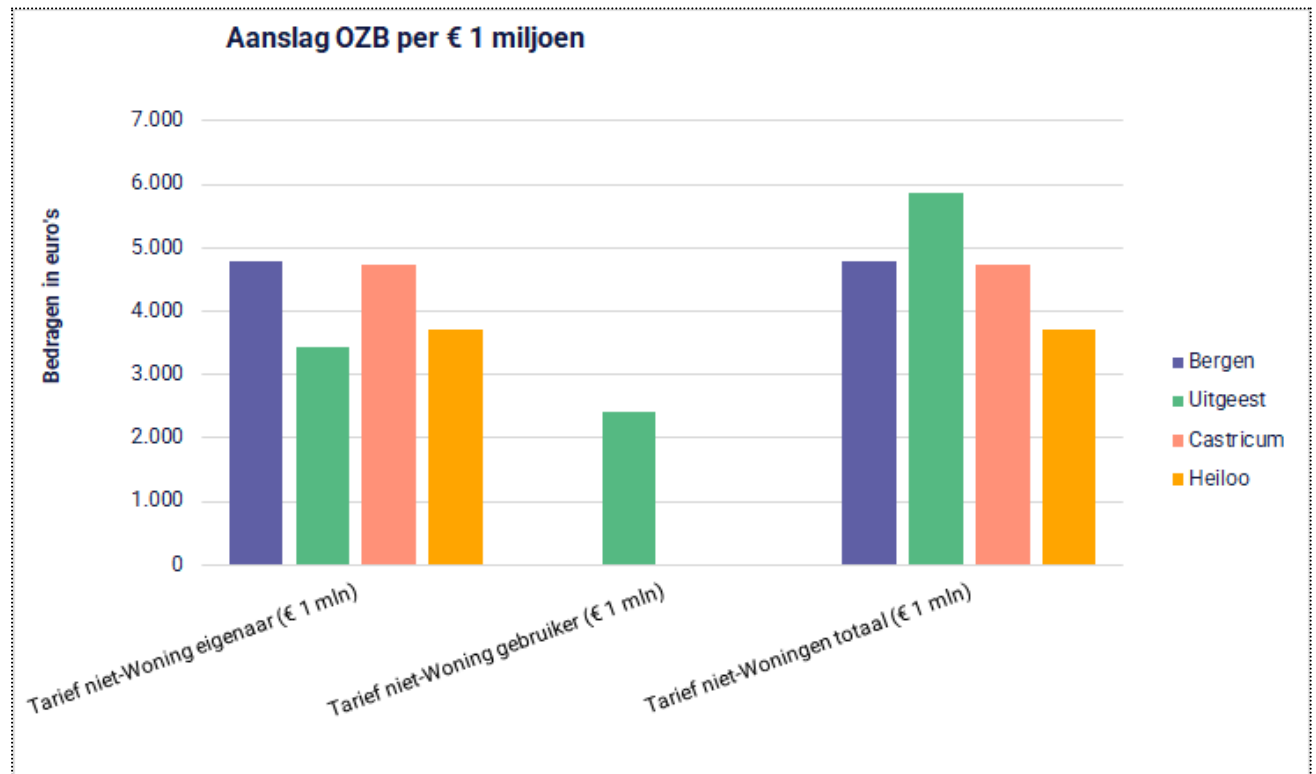
In de figuur hierboven zijn de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in beeld gebracht. Hierbij zijn de gemeenten onderling met elkaar vergeleken. De woonlasten in Uitgeest en Bergen liggen hoger dan in de andere gemeenten. Dat wordt met name veroorzaakt door de onroerende zaakbelasting.

In alle scenario's gaan de woonlasten voor huishoudens in Uitgeest en Bergen omlaag

De woonlasten zijn het hoogst in Uitgeest en Bergen. Niet alleen in vergelijking met het landelijk gemiddelde, maar ook in vergelijking met de gemeenten uit de toekomstscenario's. Dat betekent dat in alle gevallen, na harmonisatie de woonlasten in Uitgeest en Bergen omlaag gaan. De gevolgen voor de woonlasten in de onderscheiden gemeenten zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Voor de goede orde: het betreft hier de gevolgen voor een meerspersoonshuishouden in een gemiddelde koopwoning.

Vertrekpunt voor de niet-woningen 2025

In de onderstaande figuur zijn de tarieven voor niet-woningen omgerekend naar een waarde van € 1 miljoen. Bergen, Castricum en Heiloo kennen geen gebruikersheffing. In Uitgeest liggen de tarieven voor niet-woningen (eigenaren en gebruikers gezamenlijk) het hoogst. In Heiloo het laagst.

12.3 Uitgangspunten voor de berekening

In deze paragraaf geven we de uitgangspunten weer voor de berekening van de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing). De volgende uitgangspunten hebben we gehanteerd:

- De gegevens zijn gebaseerd op de stand 2025 (WOZ-waardes per 1 januari 2024).
- De mate van kostendekking is voor de tariefberekening een gegeven. De afweging of een eventuele ruimte wordt ingevuld is uiteindelijk een bestuurlijke afweging en valt buiten het bestek van deze analyse.
- Er is een doorrekening gemaakt exclusief inflatie.
- Met areaaluitbreidingen is geen rekening gehouden.

12.4 OZB - uitgangspunt 2025

Voor de bepaling van de WOZ-waardes en de tarieven gaan we uit van de meest recente gegevens. Dit leidt tot het volgende overzicht:

Tabel 53: Overzicht WOZ-waardes 2025

(Bedragen x € 1 miljoen)

Categorie	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Niet woningen eigenaren	790	205	533	416
Niet woningen gebruikers	736	195	517	380
Woningen eigenaren	10.236	2.730	8.597	6.207
Totaal	11.762	3.130	9.647	7.003

In de onderstaande tabel is per gemeente aangegeven wat de gemiddelde waarde van een woning is en de gemiddelde waarde van een koopwoning. De gemiddelde waarde van een koopwoning ligt hoger dan de waarde van de gemiddelde woningen, omdat huurwoningen doorgaans een lagere waarde hebben. De gemiddelde waarde van de koopwoning wordt gebruikt bij de bepaling van de woonlastenplaatjes.

Tabel 54: Overzicht gemiddelde woningwaarde

Categorie woningwaarde	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Gem. waarde woning	579.000	441.000	484.000	516.000
Gem. waarde koopwoning	677.000	496.000	543.000	586.000

De onderstaande tabel geeft het overzicht van de tarieven voor de onderscheiden gemeente, die als vertrekpunt worden gehanteerd voor de berekeningen.

Tabel 55: Overzicht Tarieven 2025

Categorie	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Niet woningen eigenaren	0,04777%	0,03437%	0,04723%	0,03701%
Niet woningen gebruikers	0,00000%	0,02420%	0,00000%	0,00000%
Woningen eigenaren	0,00904%	0,01192%	0,00720%	0,00909%

De opbrengst van de OZB wordt verkregen door het tarief te vermenigvuldigen met de waarde van het onroerend goed. Dat leidt tot de volgende opbrengsten:

Tabel 56: Genormaliseerde OZB-opbrengst

(Bedragen x € 1.000)

Categorie	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
OZB-opbrengst nwe	3.774	705	2.517	1.540
OZB-opbrengst nwg	0	472	0	0
OZB-opbrengst we	9.253	3.254	6.190	5.642
Totaal OZB	13.027	4.431	8.707	7.182

Om op de langere termijn een goede vergelijking te maken is het van belang dat ook rekening wordt gehouden met de reeds ingeboekte tariefsverhogingen in de meerjarenbegroting.

Tabel 57: Reeds ingeboekte tariefstijgingen

	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Tariefsverhoging 2026	4,2%	9,0%	20,9%	4,2%
Boveninflatoire bijstelling 2027	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Boveninflatoire bijstelling 2028	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Boven inflatoire bijstelling 2029	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

12.5 Gevolgen voor de woonlasten

In het onderstaande overzicht presenteren we de conclusies voor de gevolgen voor de woonlasten. Onder de woonlasten verstaan we het totaal van de onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en een rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden in een gemiddelde koopwoning.

Tabel 58: Mutatie woonlasten in de verschillende toekomstscenario's

Uitgangspunt: Meerpersoonshuishoudens in een gemiddelde koopwoning

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Heiloo Castricum	Bergen Heiloo
Bergen					
Woonlasten	€ 1.236	nvt	€ 1.236	nvt	€ 1.236
Mutatie	-€ 3		-€ 28		-€ 3
Totaal	€ 1.233		€ 1.208		€ 1.233
Uitgeest					
Woonlasten	€ 1.204	€ 1.204	nvt	nvt	nvt
Mutatie	-€ 165	-€ 161			
Totaal	€ 1.039	€ 1.043			
Castricum					
Woonlasten	€ 966	€ 966	€ 966	€ 966	nvt

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Heiloo Castricum	Bergen Heiloo
Mutatie	€ 57	€ 53	€ 38	€ 23	
Totaal	€ 1.023	€ 1.019	€ 1.004	€ 989	
Heiloo					
Woonlasten	€ 1.143	€ 1.143	€ 1.143	€ 1.143	€ 1.143
Mutatie	€ 2	€ 5	-€ 19	-€ 34	€ 3
Totaal	€ 1.145	€ 1.148	€ 1.124	€ 1.109	€ 1.146

12.6 Gevolgen voor de niet-woningen

Op dezelfde wijze zijn ook de gevolgen voor de niet-woningen in beeld gebracht. Dit geeft het volgende beeld.

Tabel 59: Gevolgen voor OZB-niet woningen

Effecten per waarde-eenheid van € 1 miljoen

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Heiloo Castricum	Bergen Heiloo
Bergen					
Niet woningen - eigenaren	-€ 169	nvt	-€ 44	nvt	-€ 387
Niet woningen - gebruikers	€ 281		€ 0		€ 0
Totaal	€ 112		-€ 44		-€ 387
Uitgeest					
Niet woningen - eigenaren	€ 1.062	€ 946	nvt	nvt	nvt
Niet woningen - gebruikers	-€ 2.356	-€ 2.167			
Totaal	-€ 1.294	-€ 1.221			
Castricum					
Niet woningen - eigenaren	-€ 900	-€ 1.016	-€ 775	-€ 812	nvt
Niet woningen - gebruikers	€ 281	€ 471	€ 0	€ 0	
Totaal	-€ 619	-€ 545	-€ 775	-€ 812	
Heiloo					
Niet woningen - eigenaren	€ 952	€ 836	€ 1.077	€ 1.040	€ 734
Niet woningen - gebruikers	€ 281	€ 471	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 1.233	€ 1.307	€ 1.077	€ 1.040	€ 734

12.6 Afvalstoffenheffing en rioolheffing

12.6.1 Geraamde inkomsten

Voor de dekking van de kosten van de afvalinzameling en -verwerking en de kosten van het onderhoud en vervanging van het riool, heffen de gemeenten respectievelijk de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Afvalstoffenheffing en rioolheffing mogen maximaal kostendekkend zijn. Ook hier geldt dat de tarieven moeten worden geharmoniseerd naar de nieuwe situatie. In deze methodiek zijn de tarieven geharmoniseerd naar rato van de verdeling van het aantal eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens.⁷ Daarbij is impliciet de veronderstelling gehanteerd dat effecten van leegstand zich in de gemeenten in gelijke mate voordoen.

In bijlage 4 zijn de tarieven voor 2025 weergegeven. Op basis van de tariefsopgave is een herrekening gemaakt. De afvalstoffenheffing geldt voor alle huishoudens. De rioolheffing kan zowel van de eigenaar als van de gebruiker worden geheven.

12.6.2 Kostendekkendheid

Alle gemeenten hanteren een kostendekkende exploitatie voor de exploitatie van afval en riool. Een eventuele onderdekking of overdekking wordt verrekend met een onderliggende voorziening. Dit hebben we weergegeven in de onderstaande tabellen.

Tabel 60: kostendekkendheid afval

(x 1.000)	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Directe kosten	3.404	1.135	2.643	2.220
Extracomptabele kosten:				
BTW	435	164	430	333
Overhead	1.138	556	1.642	707
Overige kosten zoals veegkosten	50	19	0	35
Totale kosten	5.027	1.874	4.715	3.295
Totale opbrengsten	4.838	1.866	4.683	3.396
Kostendekkendheid excl mutatie voorz.	96%	100%	99%	103%
Mutatie voorziening	189	9	32	- 101
Kostendekkendheid incl mutatie voorz.	100%	100%	100%	100%

Tabel 61: kostendekkendheid riool

(x 1.000)	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
-----------	--------	----------	-----------	--------

⁷ Bron: CBS StatLine

Directe kosten	3.469	830	3.181	1.815
Extracomptabele kosten:				
BTW	462	135	537	226
Overhead	427	206	432	268
Overige kosten	0	154	40	164
Totale kosten	4.358	1.325	4.189	2.473
Totale opbrengsten	4.358	1.324	4.020	2.619
Kostendekkendheid excl mutatie voorziening	100%	100%	96%	106%
Mutatie voorziening	0	- 1	169	- 146
Kostendekkendheid incl mutatie voorziening	100%	100%	100%	100%

Voor de leges, de lijkbezorging en de marktgelden zijn de tarieven niet kostendekkend. Bovendien varieert ook het kostenniveau in de onderscheiden gemeenten. Dit hebben we weergegeven in de onderstaande tabellen.

Tabel 62: kostendekkendheid leges (titels I t/m III)

Kostendekkendheid leges (Titels I t/m III)	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Totale kosten	2.913	959	2.580	1.647
Totale opbrengsten	2.513	874	2.449	1.499
Totale Kostendekkendheid leges	86%	91%	95%	91%

Tabel 63: kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten

(x 1.000)	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Totale kosten	680	221	656	361
Totale opbrengsten	478	16	303	151
Kostendekkendheid	70%	7%	46%	42%

Tabel 64: kostendekkendheid marktgelden

(x 1.000)	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Totale kosten	69	25	78	42

Totale opbrengsten	13	2	30	34
Kostendekkendheid	19%	7%	38%	81%

12.7 Overige belastingen

Naast de harmonisatie van de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing, is er nog een aantal andere belastingen die in de onderscheiden toekomstscenario's moeten worden geharmoniseerd. In de onderstaande tabel is weergegeven welke belastingen in de verschillende gemeenten worden geheven, met geraamde jaarlijkse opbrengst voor 2025.

Tabel 65: Overzicht overige belastingen

	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Toeristenbelasting	3.704.000	114.000	1.657.000	55.000
Forensenbelasting	1.788.000	38.000	116.000	0
Hondenbelasting	0	0	0	0
Precario	158.000	18.000	67.000	0
Parkeerbelasting	6.108.000	0	0	0
Marktgeden	12.800	2.000	19.000	34.000
Reclamebelasting	0	0	65.000	0

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt in alle gemeenten geheven. Wel is een harmonisatie nodig van tarieven, afhankelijk van het te kiezen toekomstscenario.

Forensenbelasting

De gemeente kan forensenbelasting heffen van natuurlijke personen die meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning aanhouden voor zichzelf of hun gezin in de gemeente zonder daar hun hoofdverblijf te hebben. De forensenbelasting dient ertoe om mensen die relatief veel in een gemeente verblijven, maar geen ingezetene zijn van deze gemeente, mee te laten betalen aan voorzieningen in die gemeente. Het doel is niet om kosten voor deze voorzieningen één op één te verhalen, maar juist om een bijdrage te vragen aan het algemene voorzieningenniveau van de gemeente. Bergen, Uitgeest en Castricum heffen de forensenbelasting, Heiloo niet. Hiervoor is harmonisatie noodzakelijk.

Precariobelasting

Precario is de belasting die een gemeente mag heffen voor het gebruik van gemeentegrond. Met uitzondering van Heiloo heffen de overige gemeenten een precariobelasting. Hier zal vooral een harmonisatie van tarieven aan de orde zijn.

Parkeerbelasting

Alleen Bergen heft een parkeerbelasting. De parkeerbelasting kan gebiedsgericht worden ingezet. Harmonisatie tussen de verschillende gemeenten is daarmee niet noodzakelijk.

Haven en marktgelden

Haven en marktgelden zullen in de onderscheiden toekomstscenario's moeten worden geharmoniseerd.

BIZ (ondernemersfonds)

Met de opbrengst van bijvoorbeeld de OZB of de reclamebelasting kan ook een ondernemersfonds worden gevoed. De betreffende ondernemersvereniging financiert daarmee verbeteringen in bijvoorbeeld een winkelgebied of op een bedrijventerrein. Door vanuit de heffing van de reclamebelasting dit fonds te financieren, wordt free riders gedrag voorkomen. Alleen Heiloo kent een BIZ. Dit kan gebiedsgericht worden ingezet, zodat harmonisatie niet persé verplicht is.

Reclamebelasting

De reclamebelasting kan in aangewezen gebieden worden opgelegd voor openbare aankondigingen, die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Het gaat om zowel reclame op gemeentegrond als reclame op eigen grond. Voorbeelden hiervan zijn onder andere: gevelreclame, uithangborden en reclamemasten. Alleen Castricum heft een reclamebelasting. De belasting kan gebiedsgericht worden ingezet, daarmee is harmonisatie niet persé noodzakelijk.

12.8 Onbenutte belastingcapaciteit

Een gangbaar en toegestaan ijkpunt dat veel gemeenten ook toepassen bij de berekening van de mogelijke omvang van de eigen inkomsten, is de onbenutte belastingcapaciteit. Dat is het verschil tussen de huidige OZB-tarieven en het tarief dat geheven wordt indien de gemeente onder streng financieel toezicht van art. 12 komt te staan. Met andere woorden: dit is de belastingcapaciteit die benut mag worden, maar nu nog niet benut wordt. Voor het jaar 2025 is het tarief voor het redelijk peil OZB vastgesteld op 0,1595⁸.

Tabel 66: Belastingcapaciteit Bergen - Uitgeest - Castricum - Heiloo

Bergen	Waarde x € 1.000	Tarief Bergen NH	Artikel 12 norm	Mutatie	Mutatie in euro's
Eigenaren woningen	10.236.000	0,0904%	0,1595%	0,0691%	7.075.123
Eigenaren niet woningen	790.000	0,4777%	0,1595%	-0,3182%	-2.513.622
Gebruikers niet woningen	736.000		0,1595%	0,1595%	1.173.920
Totaal	11.762.000				5.735.421

Uitgeest	Waarde x € 1.000	Tarief Uitgeest	Artikel 12 norm	Mutatie	Mutatie in euro's
Eigenaren woningen	2.730.000	0,1192%	0,1595%	0,0403%	1.099.098
Eigenaren niet woningen	205.000	0,3437%	0,1595%	-0,1842%	-377.651
Gebruikers niet woningen	195.000	0,2420%	0,1595%	-0,0825%	-160.817

⁸ Zie ook meicirculaire 202 4, pagina 44; onderdeel 4.8.

Totaal	3.130.000	560.631
---------------	------------------	----------------

Castricum	Waarde x € 1.000	Tarief Castricum	Artikel 12 norm	Mutatie	Mutatie in euro's
Eigenaren woningen	8.597.000	0,0720%	0,1595%	0,0875%	7.523.235
Eigenaren niet woningen	533.000	0,4723%	0,1595%	-0,3128%	-1.666.958
Gebruikers niet woningen	517.000		0,1595%	0,1595%	824.615
Totaal	9.647.000				6.680.892

Heiloo	Waarde x € 1.000	Tarief Heiloo	Artikel 12 norm	Mutatie	Mutatie in euro's
Eigenaren woningen	6.207.000	0,0909%	0,1595%	0,0686%	4.258.002
Eigenaren niet woningen	416.000	0,3701%	0,1595%	-0,2106%	-876.221
Gebruikers niet woningen	380.000		0,1595%	0,1595%	606.100
Totaal	7.003.000				3.987.881

Conclusie scenario Bergen - Uitgeest - Castricum - Heiloo

De onbenutte belastingcapaciteit is voor dit scenario € 16,9 miljoen. Dat komt voornamelijk door het lage tarief eigenaren woningen van de gemeenten Bergen, Castricum en Heiloo.

Conclusie scenario Uitgeest - Castricum - Heiloo

De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt in dit scenario € 11,2 miljoen. Dit verschil met het voorgaande scenario wordt veroorzaakt door de afwezigheid van de gemeente Bergen, waardoor € 5,7 miljoen aan belastingcapaciteit ontbreekt.

Conclusie scenario Bergen - Castricum - Heiloo

Binnen de scenario's met drie gemeenten is de variant met Bergen, Castricum en Heiloo het meest voordelig wat betreft de onbenutte belastingcapaciteit. In dit scenario bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 16,4 miljoen.

Conclusie scenario Bergen - Heiloo

In het geval van een fusie tussen de gemeenten Bergen en Heiloo bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 9,7 miljoen.

Conclusie scenario Castricum - Heiloo

Indien wordt gekozen voor een fusie tussen twee gemeenten, biedt het scenario Castricum en Heiloo de meeste ruimte qua onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt hier € 12,4 miljoen.

Conclusie Zelfstandig Heiloo en doorgaan in BUCH-verband

Wanneer wordt gekozen voor zelfstandigheid van Heiloo of het continueren van de BUCH-samenwerking, is de gemeente aangewezen op haar eigen onbenutte belastingcapaciteit. Voor de gemeente Heiloo bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 4 miljoen. Deze ruimte wordt voornamelijk veroorzaakt door het lagere tarief voor eigenaren woningen.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Gemeente Bergen, Begroting 2025
Gemeente Bergen, Begroting 2026
Gemeente Bergen, Berekening meicirculaire
Gemeente Bergen, Definitief accountantsrapport 2024
Gemeente Bergen, Financiële verordening 2024
Gemeente Bergen, Gewaarmerkte jaarstukken 2024
Gemeente Bergen, Kadernota 2026
Gemeente Bergen, Nota reserves en voorzieningen 2023
Gemeente Bergen, Nota vaste activa 2023
Gemeente Bergen, Renteschema omslagrente Tabel rente alle jaren vanaf 2019
Gemeente Bergen, Stelposten
Gemeente Uitgeest, Accountantsverslag 2023 Uitgeest
Gemeente Uitgeest, Begroting 2025 gemeente Uitgeest
Gemeente Uitgeest, Begroting 2026 gemeente Uitgeest
Gemeente Uitgeest, Bijlage 1: Kadernota Uitgeest
Gemeente Uitgeest, definitieve jaarstukken 2023 inclusief Sisa
Gemeente Uitgeest, Financiële verordening Uitgeest 2024
Gemeente Uitgeest, Jaarstukken 2024 Uitgeest
Gemeente Uitgeest, Managementletter 2024 BUCH
Gemeente Uitgeest, MJOP Gebouwen
Gemeente Uitgeest NAG2024 Uitgeest
Gemeente Uitgeest, Nota reserves en voorzieningen Uitgeest 2023
Gemeente Uitgeest, Nota vaste activa gemeente Uitgeest
Gemeente Uitgeest, Samenvattende analyse algemene uitkering
Gemeente Castricum, Gewaarmerkte jaarstukken 2024
Gemeente Castricum, 1e FIRAP 2025 & Kadernota 2026 Castricum
Gemeente Castricum, Overzicht aanpassingen jaarrekening 2024
Gemeente Castricum, Controleverklaring Castricum 2024
Gemeente Castricum, Definitieve accountantsrapport 2024
Gemeente Castricum, overzicht stelposten in begroting
Gemeente Castricum, Renteschema omslagrente Tabel rente alle jaren vanaf 2019
Gemeente Castricum, Teamplan BOR projecten 2025
Gemeente Castricum, NAG2024 Castricum
Gemeente Castricum, GREX Dampegheest NAG 2024
Gemeente Castricum, GREX Koekoeksbloem NAG 2024
Gemeente Castricum, GREX Limmen-Zandzoom NAG 2024
Gemeente Castricum, Aansl. Begroting saldo bedragen Alg. uitk 2025 e.v. rek.
Gemeente Castricum, Tabel saldo overzicht Castricum
Gemeente Castricum, Brief raad nav meicirculaire 2025
Gemeente Castricum, Begroting 2025 gemeente Castricum
Gemeente Castricum, Begroting 2026 gemeente Castricum
Gemeente Castricum, Financiële verordening gemeente Castricum 2024
Gemeente Castricum, Stelposten begroting 22-09-2025
Gemeente Castricum, Nota reserves en voorzieningen gemeente Castricum 2023
Gemeente Castricum, Nota vaste activa gemeente Castricum 2023

Gemeente Heiloo, Renteschema omslagrente tabel rente alle jaren vanaf 2019
Gemeente Heiloo, Begroting 2025 gemeente Heiloo
Gemeente Heiloo, Begroting 2026 gemeente Heiloo
Gemeente Heiloo, Definitief accountantsrapport Heiloo 2024
Gemeente Heiloo, Gewaarmerkte jaarstukken 2024
Gemeente Heiloo, Groenbeleidsplan Heiloo 2024-2034
Gemeente Heiloo, Jaarstukken 2024 werkorganisatie BUCH
Gemeente Heiloo, Kadernota 2026
Gemeente Heiloo, Nota actualisatie grondexploitaties en beleid 2024
Gemeente Heiloo, Nota reserves en voorzieningen gemeente Heiloo 2023
Gemeente Heiloo, Risicomanagement en weerstandsvermogen gemeente Heiloo 2023
Gemeente Heiloo, Nota vaste activa gemeente Heiloo 2023
Gemeente Heiloo, Zienswijze kadernota 2025 ZAffier

Bijlage 2: Lijst van geïnterviewde functionarissen

Concept

Bijlage 3: Uitgangspunten voor de berekening van de woonlasten

In deze bijlage brengen we de gevolgen voor de verschillende scenario's in beeld. Daarbij worden twee jaren in beeld gebracht: de tarieven voor het vertrekpunt 2026 en de gevolgen per 2030.

Scenario Bergen - Uitgeest - Castricum - Heiloo

Tabel 67: Vertrekpunt 2026

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Bergen	Oud tarief Uitgeest	Oud tarief Castricum	Oud tarief Heiloo
Woningen	27,77	26,55	0,09561%	0,0942%	0,1299%	0,0870%	0,0947%
NWEIG	1,94	9,35	0,48083%	0,4978%	0,3746%	0,5709%	0,3856%
NWG	1,83	0,51	0,02814%	0,0000%	0,2638%	0,0000%	0,0000%
Totaal OZB	31,54	36,41					

Tabel 68: Vertrekpunt 2030

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Bergen	Oud tarief Uitgeest	Oud tarief Castricum	Oud tarief Heiloo
Woningen	27,77	26,55	0,09561%	0,0942%	0,1299%	0,0870%	0,0947%
NWEIG	1,94	9,35	0,48083%	0,4978%	0,3746%	0,5709%	0,3856%
NWG	1,83	0,51	0,02814%	0,0000%	0,2638%	0,0000%	0,0000%
Totaal OZB	31,54	36,41					

Tabel 69: Gevolgen voor de woonlasten 2026

Omschrijving	Gemiddelde waarde Bergen	Gemiddelde waarde Uitgeest	Gemiddelde waarde Castricum	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Bergen	Mutatie Uitgeest	Mutatie Castricum	Mutatie Heiloo
Woningen	677.000	496.000	543.000	€ 586.000	€ 10	-€ 170	€ 47	€ 5
NWEIG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	€ 1.000.000	-€ 169	€ 1.062	-€ 900	€ 952
NWG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	€ 1.000.000	€ 281	-€ 2.356	€ 281	€ 281

Tabel 70:: Gevolgen voor de woonlasten 2030

Omschrijving	Gemiddelde waarde Bergen	Gemiddelde waarde Uitgeest	Gemiddelde waarde Castricum	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Bergen	Mutatie Uitgeest	Mutatie Castricum	Mutatie Heiloo
Woningen	677.000	496.000	543.000	€ 586.000	€ 10	-€ 170	€ 47	€ 5
NWEIG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	€ 1.000.000	-€ 169	€ 1.062	-€ 900	€ 952
WG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	€ 1.000.000	€ 281	-€ 2.356	€ 281	€ 281

Scenario Uitgeest - Castricum - Heiloo

Tabel 71: Vertrekpunt 2026

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Uitgeest	Oud tarief Castricum	Oud tarief Heiloo
Woningen	17,53	16,91	0,09643%	0,1299%	0,0870%	0,0947%
NWEIG	1,15	5,42	0,46924%	0,3746%	0,5709%	0,3856%
NWG	1,09	0,51	0,04710%	0,2638%	0,0000%	0,0000%
Totaal OZB	19,78	22,84	22,84			

Tabel 72: Vertrekpunt 2030

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Uitgeest	Oud tarief Castricum	Oud tarief Heiloo
Woningen	17,53	16,91	0,09643%	0,1299%	0,0870%	0,0947%
NWEIG	1,15	5,42	0,46924%	0,3746%	0,5709%	0,3856%
NWG	1,09	0,51	0,04710%	0,2638%	0,0000%	0,0000%
Totaal OZB	19,78	22,84				

Tabel 73: Gevolgen voor de woonlasten 2026

Omschrijving	Gemiddelde waarde Uitgeest	Gemiddelde waarde Castricum	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Uitgeest	Mutatie Castricum	Mutatie Heiloo
Woningen	496.000	543.000	586.000	-€ 166	€ 51	€ 10
NWEIG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	€ 946	-€ 1.016	€ 836
NWG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	-€ 2.167	€ 471	€ 471

Tabel 74: Gevolgen voor de woonlasten 2030

Omschrijving	Gemiddelde waarde Uitgeest	Gemiddelde waarde Castricum	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Uitgeest	Mutatie Castricum	Mutatie Heiloo
Woningen	496.000	543.000	586.000	-€ 166	€ 51	€ 10
NWEIG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	€ 946	-€ 1.016	€ 836
NWG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	-€ 2.167	€ 471	€ 471

Scenario Bergen Castricum Heiloo

Tabel 75: Vertrekpunt 2026

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Bergen	Oud tarief Castricum	Oud tarief Heiloo
Woningen	25,04	23,00	0,09186%	0,0942%	0,0870%	0,0947%
NWEIG	1,74	8,58	0,49335%	0,4978%	0,5709%	0,3856%
NWG	1,63	0,00	0,00000%	0,0000%	0,0000%	0,0000%
Totaal OZB	28,41	31,58				

Tabel 76: Vertrekpunt 2030

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Bergen	Oud tarief Castricum	Oud tarief Heiloo
Woningen	25,04	23,00	0,09186%	0,0942%	0,0870%	0,0947%
NWEIG	1,74	8,58	0,49335%	0,4978%	0,5709%	0,3856%
NWG	1,63	0,00	0,00000%	0,0000%	0,0000%	0,0000%
Totaal OZB	28,41	31,58				

Tabel 77: Gevolgen voor de woonlasten 2026

Omschrijving	Gemiddelde waarde Bergen	Gemiddelde waarde Castricum	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Bergen	Mutatie Castricum	Mutatie Heiloo
Woningen	677.000	543.000	586.000	-€ 16	€ 26	-€ 17
NWEIG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	-€ 44	-€ 775	€ 1.077
NWG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	€ 0	€ 0	€ 0

Tabel 78: Gevolgen voor de woonlasten 2030

Omschrijving	Gemiddelde waarde Bergen	Gemiddelde waarde Castricum	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Bergen	Mutatie Castricum	Mutatie Heiloo
Woningen	677.000	543.000	586.000	-€ 16	€ 26	-€ 17
NWEIG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	-€ 44	-€ 775	€ 1.077
NWG	1.000.000	1.000.000	1.000.000	€ 0	€ 0	€ 0

Scenario Heiloo - Castricum

Tabel 79: Vertrekpunt 2026

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Castricum	Oud tarief Heiloo
Woningen	14,80	13,36	0,09025%	0,0870%	0,0947%
NWEIG	0,95	4,65	0,48967%	0,5709%	0,3856%
NWG	0,90	0,00	0,00000%	0,0000%	0,0000%
Totaal OZB	16,65	18,01			

Tabel 80: Vertrekpunt 2030

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Castricum	Oud tarief Heiloo
Woningen	14,80	13,36	0,09025%	0,0870%	0,0947%
NWEIG	0,95	4,65	0,48967%	0,5709%	0,3856%
NWG	0,90	0,00	0,00000%	0,0000%	0,0000%

Tabel 81: Gevolgen voor de woonlasten 2026

Omschrijving	Gemiddelde waarde Castricum	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Castricum	Mutatie Heiloo
Woningen	543.000	586.000	€ 18	-€ 26
NWEIG	1.000.000	1.000.000	-€ 812	€ 1.040
NWG	1.000.000	1.000.000	€ 0	€ 0

Tabel 82: Gevolgen voor de woonlasten 2030

Omschrijving	Gemiddelde waarde Castricum	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Castricum	Mutatie Heiloo
Woningen	543.000	586.000	€ 18	-€ 26
NWEIG	1.000.000	1.000.000	-€ 812	€ 1.040
NWG	1.000.000	1.000.000	€ 0	€ 0

Scenario Bergen Heiloo

Tabel 83: Vertrekpunt 2026

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Bergen	Oud tarief Heiloo
Woningen	16,44	15,52	0,09439%	0,0942%	0,0947%
NWEIG	1,21	5,54	0,45909%	0,4978%	0,3856%
NWG	1,12	0,00	0,00000%	0,0000%	0,0000%
Totaal OZB	18,77	21,06			

Tabel 84: Vertrekpunt 2030

Omschrijving	Waarde x € 1 mrd	Opbrengst x € 1 mln	Nieuw tarief	Oud tarief Bergen	Oud tarief Heiloo
Woningen	16,44	15,52	0,09439%	0,0942%	0,0947%
NWEIG	1,21	5,54	0,45909%	0,4978%	0,3856%
NWG	1,12	0,00	0,00000%	0,0000%	0,0000%
Totaal OZB	18,77	21,06			

Tabel 85: Gevolgen voor de woonlasten 2026

Omschrijving	Gemiddelde waarde Bergen	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Bergen	Mutatie Heiloo
Woningen	677.000	586.000	€ 1	-€ 2
NWEIG	1.000.000	1.000.000	-€ 387	€ 734
NWG	1.000.000	1.000.000	€ 0	€ 0

Tabel 86: Gevolgen voor de woonlasten 2030

Omschrijving	Gemiddelde waarde Bergen	Gemiddelde waarde Heiloo	Mutatie Bergen	Mutatie Heiloo
Woningen	677.000	586.000	€ 1	-€ 2
NWEIG	1.000.000	1.000.000	-€ 387	€ 734
NWG	1.000.000	1.000.000	€ 0	€ 0

Bijlage 4: Gevolgen voor afvalstoffenheffing en rioolheffing

Scenario Bergen Uitgeest Castricum Heiloo

Tabel 87: Vertrekpunt 2026

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Bergen	253	350	234	234	5.442	8.745
Uitgeest	232	358	223	223	1.672	4.026
Castricum	244	345	230	230	5.537	10.713
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					16.646	30.617
Nieuw tarief	241	352	230	230		
Bergen	-13	1	-4	-4		
Uitgeest	9	-6	7	7		
Castricum	-4	7	0	0		
Heiloo	18	-9	2	2		

Tabel 88: Doorrekening 2030

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Bergen	253	350	248	248	5.442	8.745
Uitgeest	232	358	223	223	1.672	4.026
Castricum	244	345	230	230	5.537	10.713
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					16.646	30.617
Nieuw tarief	241	352	235	234		
Bergen	-13	1	-13	-14		
Uitgeest	9	-6	12	11		
Castricum	-4	7	5	4		
Heiloo	18	-9	7	6		

Scenario Uitgeest Castricum Heiloo

Tabel 89: Vertrekpunt 2026

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Uitgeest	232	358	223	223	1.672	4.026
Castricum	244	345	230	230	5.537	10.713
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					11.204	21.872
Nieuw tarief	235	352	228	228		
Uitgeest	3	-5	5	5		
Castricum	-10	7	-2	-2		
Heiloo	12	-8	0	0		

Tabel 90: Doorrekening 2030

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Uitgeest	235	361	229	229	1.672	4.026
Castricum	253	357	236	236	5.537	10.713
Heiloo	226	366	234	234	3.995	7.133
Totaal					11.204	21.872
Nieuw tarief	241	361	234	234		
Uitgeest	6	0	5	5		
Castricum	-12	4	-2	-2		
Heiloo	15	-5	0	0		

Scenario Bergen Castricum Heiloo

Tabel 91: Vertrekpunt 2026

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Bergen	253	350	234	234	5.442	8.745
Castricum	244	345	230	230	5.537	10.713
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					14.974	26.591
Nieuw tarief	242	351	231	231		

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Bergen	-12	1	-3	-3		
Castricum	-3	6	1	1		
Heiloo	19	-10	3	3		

Tabel 92 Doorrekening 2030

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Bergen	253	350	248	248	5.442	8.745
Castricum	244	345	230	230	5.537	10.713
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					14.974	26.591
Nieuw tarief	242	351	236	235		
Bergen	-12	1	-12	-13		
Castricum	-3	6	6	5		
Heiloo	19	-10	8	7		

Scenario Bergen Heiloo

Tabel 93: Vertrekpunt 2026

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Bergen	253	350	234	234	5.442	8.745
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					9.437	15.878
Nieuw tarief	240	355	231	231		
Bergen	-13	5	-3	-3		
Heiloo	18	-6	3	3		

Tabel 94: Doorrekening 2030

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Bergen	253	350	248	248	5.442	8.745
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					9.437	15.878

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Nieuw tarief	240	355	240	239		
Bergen	-13	5	-8	-9		
Heiloo	18	-6	12	11		

Scenario Castricum Heiloo

Tabel 95: Vertrekpunt 2026

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Castricum	244	345	230	230	5.537	10.713
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					9.532	17.846
Nieuw tarief	235	351	229	229		
Castricum	-9	6	-1	-1		
Heiloo	13	-9	1	1		

Tabel 96: Doorrekening 2030

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Castricum	244	345	230	230	5.537	10.713
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					9.532	17.846
Nieuw tarief	235	351	229	229		
Castricum	-9	6	-1	-1		
Heiloo	13	-9	1	1		

Tabel 97: Vertrekpunt 2026

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Bergen	253	350	234	234	5.442	8.745
Castricum	244	345	230	230	5.537	10.713
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					14.974	26.591

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Nieuw tarief	242	351	231	231		
Bergen	-12	1	-3	-3		
Castricum	-3	6	1	1		
Heiloo	19	-10	3	3		

Tabel 98: Doorrekening 2030

Gemeente	Afvaltarief eenpersns	Afvaltarief meerpersns	Riooltarief eenpersns	Riooltarief meerpersns	Eenpersns huishoudens	Meerpersns huishoudens
Bergen	253	350	248	248	5.442	8.745
Castricum	244	345	230	230	5.537	10.713
Heiloo	223	361	228	228	3.995	7.133
Totaal					14.974	26.591
Nieuw tarief	242	351	236	235		
Bergen	-12	1	-12	-13		
Castricum	-3	6	6	5		
Heiloo	19	-10	8	7		

Bijlage 5: Overzicht investeringsplanning

Tabel 99: Overzicht investeringsplanning van de onderscheiden gemeenten

Bergen	2025	2026	2027	2028	2029
Afval	335	290	40	40	
Onderwijs		4.052	7.884		
Openbare Ruimte	8.298	15.056	6.127	3.840	3.629
Overige en materieel	1.703	6.045	82	390	418
Recreatie	1.655	6.073	4.616	360	
Riolering	1.737	1.352	845	145	342
Totaal	13.728	32.868	19.594	4.775	4.389
Uitgeest	2025	2026	2027	2028	2029
Afval	30	20	20		
Onderwijs	3.771				
Openbare Ruimte	2.978	2.901	1.620	1.000	
Overige en materieel	383	223	50		
Recreatie	144	1.605			
Riolering	2.702	994	1.033	1.102	
Totaal	10.008	5.743	2.723	2.102	0
Castricum	2025	2026	2027	2028	2029
Afval	275	462	90	26	55
Onderwijs	4.598	6.316	6.084		
Openbare Ruimte	4.386	2.014	2.068	2.146	100
Overige en materieel	508	361	90	360	
Recreatie	2.723	1.309	5.649	9.188	4.888
Riolering	678	3.092	943		252
Totaal	13.168	13.554	14.924	11.720	5.295
Heiloo	2025	2026	2027	2028	2029
Afval	80	47	40	58	0
Onderwijs	1.574	378	13.770		
Openbare Ruimte	11.317	8.335	1.959	1.445	3.750
Overige en materieel	328	608		50	
Recreatie	3.216	1.773	40	658	470

Riolering	395	2.470	800	154	1.344
Totaal	16.910	13.611	16.609	2.365	5.564

Concept

Bijlage 6: Geprognosticeerde balansen

Tabel 100: Geprognosticeerde balans Bergen Uitgeest Castricum Heiloo

	2026	2027	2028	2029
Vaste activa (exclusief leningen)	372.410	415.630	426.659	426.081
Leningen	10.350	10.044	9.713	9.362
Vorraden				
Vlottende activa	82.120	68.280	66.565	66.565
Totaal activa	464.880	493.954	502.937	502.008
Eigen vermogen	152.996	158.824	158.154	158.020
Voorzieningen	43.181	44.969	46.743	49.413
Schulden en overlopende passiva	268.703	290.161	298.520	294.575
Totaal Passiva	464.880	493.954	503.417	502.008
Totaal baten exclusief reserves	318.296	326.938	324.822	330.640
Solvabiliteit	33%	32%	31%	31%
Netto gecorrigeerde schuldquote	55%	65%	68%	66%

Tabel 101: Geprognosticeerde balans Uitgeest Castricum Heiloo

	2026	2027	2028	2029
Vaste activa (exclusief leningen)	221.887	248.789	258.576	260.207
Leningen	5.955	5.836	5.716	5.596
Vorraden				
Vlottende activa	57.880	42.608	40.893	40.893
Totaal activa	285.722	297.233	305.185	306.696
Eigen vermogen	82.221	83.192	79.296	76.256
Voorzieningen	29.245	31.614	33.993	36.622
Schulden en overlopende passiva	174.256	182.427	191.896	193.818
Totaal Passiva	285.722	297.233	305.185	306.696
Totaal baten exclusief reserves	209.316	217.802	215.128	218.060
Solvabiliteit	29%	28%	26%	25%
Netto gecorrigeerde schuldquote	53%	62%	68%	68%

Tabel 102: Geprognosticeerde balans Bergen Castricum Heiloo

	2026	2027	2028	2029
Vaste activa (exclusief leningen)	318.255	359.859	370.396	371.179
Leningen	9.408	9.102	8.771	8.420
Vorraden				
Vlottende activa	75.412	61.413	59.698	59.698
Totaal activa	403.075	430.374	438.865	439.297
Eigen vermogen	140.465	146.097	146.870	148.007
Voorzieningen	37.609	39.370	41.043	43.679
Schulden en overlopende passiva	225.001	244.907	251.432	247.611
Totaal Passiva	403.075	430.374	439.345	439.297
Totaal baten exclusief reserves	279.003	287.475	284.974	289.960
Solvabiliteit	35%	34%	33%	34%
Netto gecorrigeerde schuldquote	50%	61%	64%	62%

Tabel 103: Geprognosticeerde balans Bergen Heiloo

	2026	2027	2028	2029
Vaste activa (exclusief leningen)	226.380	256.559	259.193	257.074
Leningen	5.428	5.241	5.030	4.799
Vorraden				
Vlottende activa	48.545	37.556	37.727	37.727
Totaal activa	280.353	299.356	301.950	299.600
Eigen vermogen	101.311	107.210	109.013	111.002
Voorzieningen	18.376	17.961	17.511	17.899
Schulden en overlopende passiva	160.666	174.185	175.906	170.699
Totaal Passiva	280.353	299.356	302.430	299.600
Totaal baten exclusief reserves	179.698	183.499	179.661	182.434
Solvabiliteit	36%	36%	36%	37%
Netto gecorrigeerde schuldquote	59%	72%	74%	70%

Tabel 104: Geprognosticeerde balans Castricum Heiloo

	2026	2027	2028	2029
Vaste activa (exclusief leningen)	167.732	193.018	202.313	205.305
Leningen	5.013	4.894	4.774	4.654
Vorraden				
Vlottende activa	51.172	35.741	34.026	34.026
Totaal activa	223.917	233.653	241.113	243.985
Eigen vermogen	69.690	70.465	68.012	66.243
Voorzieningen	23.673	26.015	28.293	30.888
Schulden en overlopende passiva	130.554	137.173	144.808	146.854
Totaal Passiva	223.917	233.653	241.113	243.985
Totaal baten exclusief reserves	170.023	178.339	175.280	177.380
Solvabiliteit	31%	30%	28%	27%
Netto gecorrigeerde schuldquote	44%	54%	60%	61%

Bijlage 7: Opgenomen tabellen

Tabel 1: Overzicht van de ingeschatte samenvoegings, inrichtings en frictiekosten bij de toekomstscenario's.....	6
Tabel 2: Overzicht van de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit voor de onderscheiden fusiescenario's....	7
Tabel 3: Samenvattend overzicht van de grondexploitaties.....	7
Tabel 4: Uitkomsten berekening herindelingsmaatstaf.....	8
Tabel 5: Frictiekosten, afgezet tegen de frictiekostenvergoeding.....	9
Tabel 6: Overzicht van de ingeschatte besparingen op de bestuurskosten.....	9
Tabel 7: Overzicht van de structurele begrotingssaldi.....	10
Tabel 8: Overzicht van de structurele begrotingssaldi voor de onderscheiden toekomstscenario's.....	10
Tabel 9: Overzicht van de ratio's voor de onderscheiden toekomstscenario's.....	11
Tabel 10: Overzicht effecten van de algemene uitkering.....	11
Tabel 11: Overzicht investeringsruimte voor de onderscheiden toekomstscenario's.....	11
Tabel 12 Mutatie woonlasten in de verschillende toekomstscenario's.....	12
Tabel 13: Gevolgen voor OZB-niet woningen.....	13
Tabel 14: Samenvattend overzicht van de financiële analyse.....	14
Tabel 15: Structuurkenmerken.....	17
Tabel 16: Structuurkenmerken na herindeling.....	18
Tabel 17: Gewijzigde maatstaven Bergen Uitgeest Castricum Heiloo.....	26
Tabel 18: Gewijzigde maatstaven Uitgeest Castricum Heiloo.....	26
Tabel 19: Gewijzigde maatstaven Bergen Castricum Heiloo.....	27
Tabel 20: Gewijzigde maatstaven Bergen Heiloo.....	28
Tabel 21: Gewijzigde maatstaven Heiloo Castricum.....	29
Tabel 22: Uitkomsten berekening herindelingsmaatstaf.....	30
Tabel 23: Uitgangspunten voor de berekening van de desintegratiekosten in de verschillende toekomstscenario's.....	32
Tabel 24: Gehanteerde normbedragen.....	34
Tabel 25 : Gevolgen voor de toekomstscenario's.....	34
Tabel 26 : Overzicht verbonden partijen BUCH gemeenten.....	37
Tabel 27 : Overzicht verbonden partijen Uitgeest, Castricum en Heiloo.....	38
Tabel 28: Inschatting desintegratiekosten.....	40
Tabel 29: Overzicht ratio weerstandsvermogen.....	41
Tabel 30: Opbouw van de beschikbare weerstandscapaciteit.....	42
Tabel 31: Doorrekening naar de toekomstscenario's.....	42
Tabel 32: Top 5 van de risico's in Bergen.....	43
Tabel 33: Top 5 van de risico's in Uitgeest.....	43
Tabel 34: Top 5 van de risico's in Castricum.....	43
Tabel 35: Top 5 van de risico's in Heiloo.....	43
Tabel 36: Overzicht boekwaarde grondexploitaties gemeente Bergen.....	45
Tabel 37 Overzicht boekwaarde grondexploitaties gemeente Uitgeest.....	46
Tabel 38 Overzicht boekwaarde grondexploitaties gemeente Castricum.....	46
Tabel 39 Overzicht boekwaarde grondexploitaties gemeente Heiloo.....	47
Tabel 40: Samenvattend overzicht voor de toekomstscenario's.....	47
Tabel 41: Netto uitgaven sociaal domein in bedragen per inwoner.....	55
Tabel 42: Uitgaven voor Participatie.....	56
Tabel 43: Overzicht van de structurele begrotingssaldi.....	57
Tabel 44: Overzicht van de structurele begrotingssaldi voor de onderscheiden herindelingsvarianten.....	58
Tabel 45: Overzicht van de financiële ratio's per 2029.....	58

Tabel 46: Financiële ratio's voor de onderscheiden toekomstscenario's.....	58
Tabel 47: Opgenomen investeringsruimte voor de onderscheiden toekomstscenario's.....	59
Tabel 48: Overzicht van de onderhoudsplannen Openbare Ruimte.....	60
Tabel 49: Bedrijfsvoeringskengetallen van de onderscheiden gemeenten.....	61
Tabel 50: Gemiddelde formatie Nederlandse gemeenten.....	61
Tabel 51: Uitgangspunten voor het berekenen van functies die wegvallen.....	62
Tabel 52: Budgettaire effecten voor de onderscheiden toekomstscenario's.....	62
Tabel 53: Overzicht WOZ-waardes 2025.....	66
Tabel 54: Overzicht gemiddelde woningwaarde.....	66
Tabel 55: Overzicht Tarieven 2025.....	66
Tabel 56: Genormaliseerde OZB-opbrengst.....	67
Tabel 57: Reeds ingeboekte tariefstijgingen.....	67
Tabel 58: Mutatie woonlasten in de verschillende toekomstscenario's.....	67
Tabel 59: Gevolgen voor OZB-niet woningen.....	68
Tabel 60: kostendekkendheid afval.....	69
Tabel 61: kostendekkendheid riool.....	70
Tabel 62: kostendekkendheid leges (titels I t/m III).....	70
Tabel 63: kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten.....	71
Tabel 64: kostendekkendheid marktgelden.....	71
Tabel 65: Overzicht overige belastingen.....	71
Tabel 66: Belastingcapaciteit Bergen - Uitgeest - Castricum - Heiloo.....	73
Tabel 67: Vertrekpunt 2026.....	78
Tabel 68: Vertrekpunt 2030.....	78
Tabel 69: Gevolgen voor de woonlasten 2026.....	78
Tabel 70: Gevolgen voor de woonlasten 2030.....	78
Tabel 71: Vertrekpunt 2026.....	79
Tabel 72: Vertrekpunt 2030.....	79
Tabel 73: Gevolgen voor de woonlasten 2026.....	79
Tabel 74: Gevolgen voor de woonlasten 2030.....	79
Tabel 75: Vertrekpunt 2026.....	80
Tabel 76: Vertrekpunt 2030.....	80
Tabel 77: Gevolgen voor de woonlasten 2026.....	80
Tabel 78: Gevolgen voor de woonlasten 2030.....	80
Tabel 79: Vertrekpunt 2026.....	80
Tabel 80: Vertrekpunt 2030.....	81
Tabel 81: Gevolgen voor de woonlasten 2026.....	81
Tabel 82: Gevolgen voor de woonlasten 2030.....	81
Tabel 83: Vertrekpunt 2026.....	81
Tabel 84: Vertrekpunt 2030.....	81
Tabel 85: Gevolgen voor de woonlasten 2026.....	82
Tabel 86: Gevolgen voor de woonlasten 2030.....	82
Tabel 87: Vertrekpunt 2026.....	83
Tabel 88: Doorrekening 2030.....	83
Tabel 89: Vertrekpunt 2026.....	84
Tabel 90: Doorrekening 2030.....	84
Tabel 91: Vertrekpunt 2026.....	84
Tabel 92 Doorrekening 2030.....	85

Tabel 93: Vertrekpunt 2026.....	85
Tabel 94: Doorrekening 2030.....	85
Tabel 95: Vertrekpunt 2026.....	86
Tabel 96: Doorrekening 2030.....	86
Tabel 97: Vertrekpunt 2026.....	86
Tabel 98: Doorrekening 2030.....	87
Tabel 99: Overzicht investeringsplanning van de onderscheiden gemeenten.....	88
Tabel 100: Geprognosticeerde balans Bergen Uitgeest Castricum Heiloo.....	90
Tabel 101: Geprognosticeerde balans Uitgeest Castricum Heiloo.....	90
Tabel 102: Geprognosticeerde balans Bergen Castricum Heiloo.....	91
Tabel 103: Geprognosticeerde balans Bergen Heiloo.....	91
Tabel 104: Geprognosticeerde balans Castricum Heiloo.....	92

Concept

Partners
in verbetering

BMC
RANDSTAD PROFESSIONAL

Databankweg 26D
3821 AL Amersfoort

Postbus 490
3800 AL Amersfoort

(033) 496 52 00
info@bmc.nl
www.bmc.nl

KvK BMC Advies 32078667
IBAN NL91ABNA0504035754
BTW NL80.86.63.598. B.01

Namen adviseurs:

Erwin Ormel
Ibrahim El Manssouri
Siemen Fuite
Björn Peters

